

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת מטות – מסעי תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

גישות, הניקוקן - פרק חמישי דף נד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" - (שניולין?)
רש"י

ואן מונין - נטיעותיה לשבתות, שאן מונין ליום לנטעה אלא שנים, לפיכך אין הדבר ידוע לזמן מרובה שנטע בשבת, מאי דבר אחר - למח ליה לאחיוי טעמא אחרניא, הכי קאמר וכו' תימא שבתת בני - ומונין דרין למוטני, דתינא; ותמוע טרב שביתע, שלשים יום לפני אחר השנה - עלה לה לז' שנה, ולשנים יום בשנה חשובין שנה, ומותר לקיימן שביתע, פרות משביתע.

יום לפני ראש השנה - על אלה לה שנה, ואסור לקיימן שביתע, הלכך, מונין דשבת וז' שנטע זה הויא יום שלשים לפני ראש השנה, ומונין אחר השנה - ואי הוה כציר הדוא יומא - לא הוה סליק ליה שרא, ולאורז ומן שאובלין מן הפירות לטוף שתי שנים, ואומרינן: למח חתרו פירות הללו לשתי שנים; ואומר להם: השביתע שלפני ראש השנה חשובין שנה, ומחויבין שנטע בשבת, ולקפסוהו, לא שמע רבי אחר נחשו ישראל על שביתת - ואיכא למוטע, מותר שדברך ניכר - איני למוטע נטיעה בשביתע, ולא חשדו על שבתות - ואפילו יכרו וידוע הדבר - לא אחי למוטע שנתעא בשבת, דייחא כ"י דייחא - ר' ג' מן גיורת, את שמע - דרבי מאיר כדברין לא קיט שונג, אבל תרומה - ששונג, ואפילו אמתא שלם חולין מהורין - ולקמן פרק: אמאי משלם חולין, האוכל תרומה שנוג אטו משלם אמתא חולין, ואינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין, ועל ידי תשלומין הן נעשין תרומה בטמא; יתנו לבנות את הקדש; ויקראי (כ"ב) - על ידי תנתנו טקא קודש, אלא: דבר דראוי לזרע עליו שם תרומה בעיקר, ולא מנע, אבל האוכלה מחד - משלם מנע, בשונג - אם בשונג שלם, שאם היה ידוע שהן נעשין תשלומין חולין, ופטר בהו, לא מניין, תרומה בטמא, כמה שאכל במידוי אין תשלומין - ולקמיה פרק: אמאי אחר זה ואחר זה - שונג ומידי, תשלומין - אמאי אחר זה נעשין תרומה, וממון כהן, ואי קדש בהן אשה מקדשת, חתרו יפשלם חולין במידין - משום קנס, ואיני נעשין תרומה, ויתניי בין ביהוים - אמאי אין תשלומין תשלומין - אמאי קנס ליה אמידי דרני תשלומין לא לא הויה תשלומין גרועין דאכל תרומה בטמא דלא עביד למיכל בימי טעמא, דהוילכ תרומה בטמא, הניח קנס ביה, ואפילו היא טעמא, וקמשלם ליה - חולין טעמא, דחו ליה בימי טעמא, ואף על גב דרני תעשין תשלומין, לא חוו ליה דהא בטמא היא - מידי חולין בטמא מיכין לשלמו, ולא ידע דרני נעשין תרומה, משלם כל דהו - כל שהוא חולין, כן שחורין בין בטמא בשונג תשלומין תשלומין - דהא אוכל תרומה שונג לפי מה שטעמא אפילו לפני יום, ואף על גב דרני טעמא גרידא דאכל תשלומין חן מהאורייתא ורובן נמי לא קסודו הואיל ושנוג בתשלומין, במידי - שידע שטמאן חן, אין תשלומין תשלומין - דקסודו דרני בטמאן

לחפסיי כהן, ואשר רב אחא בריה דרב איקא - וכימנות בהדיאה רבה' (ג'א) בדודי נמי דקאמר רבי מאיר אין תשלומין תשלומין - לדפטר לגמרי קאמר, כלומר: שצריך לחזור ולשלם חולין שחורין, כרבנן, ובשונג הוא דפליגי אדרבנן, לרבי מאיר לא קנס שונג אטו מידי, ורבנן קנסו, והא הכא איסורא דרבנן היא, דמהאורייתא תשלומין מעליא נענה דלפי מדה משלם, וכו' טעמאן אפילו במידי - איסורא דרבנן הוא דערב, ולא קיט רבי מאיר שונג לשלמי' מיבין - וארס כהן שרא, ואני ניקום נתקשה - על שנגתלו אמתא בטמא ומדמע שונג - אינו מתקנס בבהמה, בשונג הוריא - והדיצין מותר בשב' באבילה, במידי לא תוריא - מדרבנן, וקנסת הוא לאסור בשב' באבילה, אבל בעילים בתמברי, והך דייקת מידי - איסורא דרבנן היא, דמהאורייתא זורק לכתחילה, דהדיצין מרצה, ואני ניקום נתקשה - על שנגתלו ודא חדין דרמיזי לשנייה, הא מגי - רבי יהודה היא, אלא קיט דרבנן, דרבנן, דהו לא סתם חתם שרא, אלא ברייתא דא במננות ביהוה' דקיימין רבה' (ב'הא), מידי, ניחא ליה למוטע, ואפילו תימיר רבי מאיר היא, והתעבי שביתת - איסורא פות דרבנן היא, כהנן בישלמי' (ביצה ל'א), אלא כן משום שבות על מננות אן גביהו תרומות ומעשרות, ומדמיין תשלומין, ומדמיין תשלומין - מתוך משנת שביתת - אנו מעשיהו שבת, וכו' וכן המטביל כליו - מטביל נמי איסורא דרבנן, דהא, במסכת ביצה בערף ביום טוב' (ת'א) מפני שרואה כמתוך כלי, וכל רמי ורמי דרבי מאיר אדרבי מאיר, דקדיס לעיל דרבנן.

1 וקמשלם מידי דחוי ליה בימי טעמא - פירושו: קודם שישלם, אבל לאחר ששלם -
2 נעשה תרומה, ולא חוי ליה.
3 אבל תרומה נקודתה ושלם חולין עומד מאן כר בשונג תשלומין תשלומין - לא כמו
4 שפירש בגיטות דקסבר דלפי מדה משלם, דאפילו אם תמצא למור דלפי מדה
5 במידי אין תשלומין תשלומין, דאכל מידי דקפיצ
6 עליה ובינא, ומשלם מידי ולא קפיצ עליה ובינא.
7 הכא בקנסו שונג אטו מידי - ר' בהדיאה
8 רבה' (ב'מנות ג'א), מעיקרא סלקא דתתן אף
9 תשלומין תשלומין כלל באמר רבי מאיר, ופריך
10 מנה למנן דאמר אן כה כיד בהמס' לעיקר דבר
11 מן התורה, ומסיק דאין תשלומין תשלומין, דחוי
12 ומשלם חולין טעמא כדרבנן, ולא פליגי אלא
13 בקנסו שונג אטו מידי כו'.
14 דם שנטמא חורק - ואם אהמא נמי קשיא ליה
15 לרבי מאיר? והא לא סתם מתניתין היא
16 דברייתא היא ביהקיימן רבה' (מנחות כ"הא), רש
17 (לומר: דמידין אסחמ מתניתין ד'ביצה ע'ג'ין
18 פפוח' ד'א), דתנן דפסח שנוקד דמו ואדן כ'
19 נודע שהוא טמא - הדיצין מרצה, דייקן בגמרא:
20 טעמא דאחר כך נודע, הוא נודע ואחר כך כרס -
21 לא, ומידי ברייתא דמפרשא בהדיא, ודק קושיא
22 לבינא, ומפרש בספר כ'ביצה ע'ג'ין (שם) ששונג
23 קאי אורייתא, לרבי ישאל דמפרש דקאי אטמאה
24 ה' - לא קשה מידי, דטמאה אורייתא,
25 הכעשר בשבת - משנת היא בפרק נג'
26 דתרומות (משנה ג'), וכן הדיא דמטביל כלים,
27 ופריך מיעדיה משום דסחמ מנחה רבי מאיר היא,
28 ותוסף: דפרך ברישא מנחה דמעשה, והיא
29 ששיה שם בסוף.
30 נגלו תתפצעו - תימנר ונאיר בירושלמי בפרק
31 בתרא דעירלה ע'ג'ין, דהוה בין תתפצעו, בין
32 בשונג בין במידי - לא עילו, דבר רבי מאיר, ורבי
33 יהודה אומר: בין בשונג בין במידי עילו, רבי יוסי
34 אומר: שונג - עילו מידי - לא עילו, טעמא דרבי
35 אמאי - דקליס שונג אטו מידי, טעמא דרבי יוסי -
36 דאמר רבי אבדו בשם רבי יוחנן: כל דאיסורין
37 שריבה עליהם, שונג - מותר מידי - אסור, טעמא
38 דרבי יהודה מפרשי משום דבר קנס ביהו,
39 פירושו: כבר נתקלפו פירותיו בשעת פציעת,
40 אמר

1 ואן מונין - נטיעותיה לשבתות, שאן מונין ליום לנטעה אלא שנים, לפיכך אין הדבר
2 ידוע לזמן מרובה שנטע בשבת, מאי דבר אחר - למח ליה לאחיוי טעמא אחרניא, הכי
3 קאמר וכו' תימא שבתת בני - ומונין דרין למוטני, דתינא; ותמוע טרב שביתע,
4 שלשים יום לפני אחר השנה - עלה לה לז' שנה, ולשנים יום בשנה חשובין
5 שנה, ומותר לקיימן שביתע, פרות משביתע.
6 יום לפני ראש השנה - על אלה לה שנה, ואסור לקיימן שביתע, הלכך, מונין דשבת וז'
7 שנטע זה הויא יום שלשים לפני ראש השנה, ומונין אחר השנה - ואי הוה כציר הדוא יומא -
8 לא הוה סליק ליה שרא, ולאורז ומן שאובלין מן הפירות לטוף שתי שנים, ואומרינן: למח
9 חתרו פירות הללו לשתי שנים; ואומר להם: השביתע שלפני ראש השנה חשובין שנה,
10 ומחויבין שנטע בשבת, ולקפסוהו, לא שמע רבי אחר נחשו ישראל על שביתת - ואיכא
11 למוטע, מותר שדברך ניכר - איני למוטע נטיעה בשביתע, ולא חשדו על שבתות -
12 ואפילו יכרו וידוע הדבר - לא אחי למוטע שנתעא בשבת, דייחא כ"י דייחא - ר' ג' מן
13 גיורת, את שמע - דרבי מאיר כדברין לא קיט שונג, אבל תרומה - ששונג, ואפילו אמתא
14 שלם חולין מהורין - ולקמן פרק: אמאי משלם חולין, האוכל תרומה שנוג אטו משלם
15 אמתא חולין, ואינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין, ועל ידי תשלומין הן נעשין
16 תרומה בטמא; יתנו לבנות את הקדש; ויקראי (כ"ב) - על ידי תנתנו טקא קודש, אלא: דבר
17 דראוי לזרע עליו שם תרומה בעיקר, ולא מנע, אבל האוכלה מחד - משלם מנע, בשונג -
18 אם בשונג שלם, שאם היה ידוע שהן נעשין תשלומין חולין, ופטר בהו, לא מניין, תרומה בטמא,
19 כמה שאכל במידיוי אין תשלומין - ולקמיה פרק: אמאי אחר זה ואחר זה - שונג ומידי, תשלומין -
20 אמאי אחר זה נעשין תרומה, וממון כהן, ואי קדש בהן אשה מקדשת, חתרו יפשלם חולין במידין -
21 משום קנס, ואיני נעשין תרומה, ויתניי בין ביהוים - אמאי אין תשלומין תשלומין - אמאי קנס
22 ליה אמידי דרני תשלומין לא לא הויה תשלומין גרועין דאכל תרומה בטמא דלא עביד למיכל
23 בימי טעמא, דהוילכ תרומה בטמא, הניח קנס ביה, ואפילו היא טעמא, וקמשלם ליה - חולין
24 טעמא, דחו ליה בימי טעמא, ואף על גב דרני תעשין תשלומין, לא חוו ליה דהא בטמא היא -
25 מידי חולין בטמא מיכין לשלמו, ולא ידע דרני נעשין תרומה, משלם כל דהו - כל שהוא חולין,
26 כן שחורין בין בטמא בשונג תשלומין תשלומין - דהא אוכל תרומה שונג לפי מה שטעמא אפילו לפני יום,
27 ואף על גב דרני טעמא גרידא דאכל תשלומין חן מהאורייתא ורובן נמי לא קסודו הואיל ושנוג
28 בתשלומין, במידי - שידע שטמאן חן, אין תשלומין תשלומין - דקסודו דרני בטמאן
29 לחפסיי כהן, ואשר רב אחא בריה דרב איקא - וכימנות בהדיאה רבה' (ג'א) בדודי נמי דקאמר רבי מאיר אין תשלומין תשלומין - לדפטר לגמרי קאמר, כלומר: שצריך לחזור
30 ולשלם חולין שחורין, כרבנן, ובשונג הוא דפליגי אדרבנן, לרבי מאיר לא קנס שונג אטו מידי, ורבנן קנסו, והא הכא איסורא דרבנן היא, דמהאורייתא תשלומין מעליא נענה דלפי
31 מדה משלם, וכו' טעמאן אפילו במידי - איסורא דרבנן הוא דערב, ולא קיט רבי מאיר שונג לשלמי' מיבין - וארס כהן שרא, ואני ניקום נתקשה - על שנגתלו אמתא בטמא ומדמע שונג - אינו מתקנס בבהמה, בשונג הוריא - והדיצין מותר בשב' באבילה, במידי לא תוריא - מדרבנן, וקנסת הוא לאסור בשב' באבילה, אבל בעילים בתמברי, והך
32 דייקת מידי - איסורא דרבנן היא, דמהאורייתא זורק לכתחילה, דהדיצין מרצה, ואני ניקום נתקשה - על שנגתלו ודא חדין דרמיזי לשנייה, הא מגי - רבי יהודה היא, אלא קיט דרבנן, דרבנן, דהו לא סתם חתם שרא, אלא ברייתא דא במננות ביהוה' דקיימין רבה' (ב'הא), מידי, ניחא ליה למוטע, ואפילו תימיר רבי מאיר היא, והתעבי שביתת - איסורא פות דרבנן
33 היא, כהנן בישלמי' (ביצה ל'א), אלא כן משום שבות על מננות אן גביהו תרומות ומעשרות, ומדמיין תשלומין, ומדמיין תשלומין - מתוך משנת שביתת - אנו מעשיהו שבת, וכו' וכן המטביל כליו - מטביל נמי איסורא דרבנן, דהא, במסכת ביצה בערף ביום טוב' (ת'א) מפני שרואה כמתוך כלי, וכל רמי ורמי דרבי מאיר אדרבי מאיר, דקדיס לעיל
34 דרבנן.

1 **אמר** אביי כל שבזוי נאמן - דקשה רבינו תם. דהבא אפילו לרבא לא מדיקן אלא משום
 2 שהיה בידו תחילה ודברק' ואומר' (קידושין טו) פליגי אביי ורבא באשמו ונתה
 3 ביד אחר, וחלה שותק. ומשמע דהם דתרייזו מרוד באמר לו עד אחר "עמטא טורחתי"
 4 וחלה שותק - אמר וכו' ולא עד אחר "אבלת חלב", ואף על גב דאין בידו ואומר רבינו
 5 תם: דהבא במבזושי, או אומר אני ודע. אבל
 6 דהם שדוק - דיהי בהדיא, וכן משמע בהדיאש
 7 רבה' (בבא מציעא דף) דבעי למפשט מניה דעד אחר
 8 נאמן באיסיק, ור' זלמא דלמא דלמא שניא דבא משום
 9 דאשתיק, ושתיקה בהדיא דמאי. וגבי אשתי
 10 ונתה - פליגי נמי, פה על פה, ומרזי לאביי ביד אחר
 11 כשר ולא נאמן, דאף על גב דאין דבר שבטרה
 12 פחות משנים, או בקיעי וסתיה בעד אחר - הבא
 13 שדוק שאני. אי נמי מרובן, ורבא אפילו שותק
 14 לא אסר אלא אם כן מדיקן עליה כבי ריה. ומתוך
 15 כך אומר רבינו תם דאדם המשדר יס לחבריו, אי
 16 אשכחיה ואמר ליה כינמא קמיתא - מהמקם
 17 כרבא, ואפילו מוכדושי, כיון דהיה בידו. אבל אד
 18 לא מדיקן אי מבזושי, או אומר אני ודע, ואי
 19 שותק - מהמקם, וכן פסק רבינו משולם בן רבינו
 20 קלונימוס. ואי מדיקן עליה כבי תרי - אסור,
 21 כדאשכחן בהוא ממיא אסיק (קידושין טו). לרבא,
 22 ואפילו היבא דלא מהמקם - מכל מקום לדידה
 23 אסור, ודריש אשכחיה חזיבה אדריסא. ויהא
 24 אדא שותק מנפיה שותק אפילו ודע - דלא דריש
 25 שתיקה כהודא, וכל הוסיא קידושין יש לפרש
 26 באומר לו עמטא טורחתי כפירי, או "ידעת'
 27 תדע דקתי דמאי דאכלת חלב", והתם דוקא
 28 דדיא שתיקה בהדיא **רבי** אמר פיעול מדיק
 29 - ותימה! הא רבי יוסי גופיה בוחים פרק יב'
 30 שמאי (מג). איה ליה דאין פיעול דכרר פיעול
 31 בפניו. ודליק משלמישו ויש לומר: נוד דרפיעל לא
 32 דהו - פסול מדיא דיהי. פיעול דהבא לאו דוקא,
 33 כדאשכחן בסוף פרק קמא דבוחים (ד"ה לרבי
 34 ושמועון) דאמר כל שאנו על מנזח דהבא לא
 35 כשלימים - אין חיובין עליה משום פיעול ואמר רבי
 36 יוסי בר רבינא: מודה רבי (שמועון) דפסול מקל
 37 דומר. ואי כותמה מנא ליה דמדיקן - דלא דריש
 38 דבכל הקרבוותא שיהי פיעול בכל ארבע עבודות.
 ועל

1 **נפלו ונתפצעו, אחר שונג ואחר מויד - לא יעלו, דרבי**
 2 **רבי מאיר ורבי יהודה; רבי יוסי ורבי שמעון אומרים:**
 3 **בשונג - יעלו, כמויד - לא יעלו; והא הקא**
 4 **המדאורייתא חד ברתו כמל, ורפגן הוא דגור, וקא**
 5 **קנים רבי יהודה! - ה'תם היינו טעמא דרבי יהודה -**
 6 **משום דאחי לאיערובי. ורמי דרבי יוסי ארבי יוסי;**
 7 **התני: נמיטה של ערלה ושל פלאי תפרם שנתערבו**
 8 **בנמיעות אחרות - ה'רו זה לא ילקט, ואם ליקט - יעלו**
 9 **באחד ומאמתם, ובכלב שלא ותפניו ללקט, רבי יוסי**
 10 **אומר: אף המתקניו ללקט - יעלו באחד ומאמתם! -**
 11 **הא אתמר עליה, אמר רבא: חוקה אין אדם אוסר את**
 12 **פרמו בנמיטה אחת. וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן:**
 13 **חוקה אין אדם אוסר את פרמו בנמיטה אחת -**
 14 **משנה הבהניו שפגלו בפקדושי - מידון - חייבין.**
 15 **גמרא תנו רבנן: היה עושה עמו בפתרות, ואמר לו:**
 16 **מחרות שעשיתי עמך נמאוא, היה עושה עמו**
 17 **בנזבחים, ואמר לו: ונזבחים שעשיתי עמך נתפגלו -**
 18 **נאמן; אבל אמר לו: מחרות שעשיתי עמך ביום פלוני**
 19 **ונמאוא, ונזבחים שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו -**
 20 **אינו נאמן. מאי שנא רישא, ומאי שנא ספיא? אמר**
 21 **אביי: כל שפירדו נאמן, רבא אמר: מנן דאשכחיה וקא**
 22 **אמר ליה וקא מיד, ולבתר הכי אשכחיה ואמר ליה.**
 23 **ההוא דאמר ליה לחברה: מחרות שעשיתי עמך ביום**
 24 **פלוני נמאוא, אתא לקמיה דרבי אמי, אמר ליה:**
 25 **שורת דרין אינו נאמן, אמר לפניו רבי אסי: רבי, אתה**
 26 **אומר כן? תכי אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: מה**
 27 **אעשה שהתורה האמינתו. היכן האמינתו? אמר רבי**
 28 **יצחק בר ביסנא: פהן גדול ביום הפפורים ויחית, דכי**

29 **אמר פגול - מהימן; ומנן דיעני? והכתיב: ויבא אדם אל יהוה באהל מועד! ויאל לאו**
 30 **משום דמהימן - ודלקא דשמעניה דפגול! - אי לאו דמהימן, אף על גב דשמעניה נמי לא**
 31 **מהימן, ודלקא לבתר הכי קאמר - ודלקא דהויניה בפישפש! קשיא. ההוא דאתא לקמיה**
 32 **דרבי אמי, אמר ליה: ספר תורה שכתבתי לפלוני, אוקרות שלו לא כתבתים לשמן, אמר**
 33 **ליה: ספר תורה ביד מי? אמר ליה: ביד לוקח, אמר ליה: נאמן אתה להפסיד שרדן, ואי**
 34 **אתה נאמן להפסיד ספר תורה. אמר ליה רבי ירמיה: נתי דהפסיד שכר אוקרות, שכר דכפר**
 35 **תורה כוליה מי הפסיד? אמר ליה: איך, שכל ספר תורה שאין אוקרות שלו כתובות לשמן**
 36 **אינו שוה פלים. - ולעבר עלייהו קולמוס ולקדשיה! כמאן? נימא דלא פריי יהודה. התני:**
 37 **הרי שהיה צריך לכתוב את השם, ונתפגלו לכתוב "יהודה" ומעה ולא החיל בו דלת - מעביר**
 38 **עליו קולמוס ומקדשו, דביר רבי יהודה; והכתיב: ויבא אדם אל יהוה בשם מן המוכבד! - אפילו**
 39 **מקרא רבי יהודה, עד כן לא קאמר רבי יהודה; ויבא אדם אוקרה, אבל דכתיב ספר תורה**
 40 **לא, משום דמיווה כמנפורה. ההוא דאתא לקמיה דרבי אבהו, אמר ליה: ספר תורה שכתבתי**
 41 **לפלוני, גולין שלו לא עבדתים לשמן, אמר ליה: ספר תורה ביד מי? אמר ליה: ביד לוקח,**
 42 **אמר לו: מתוך שאתה נאמן להפסיד שרדן, אתה נאמן להפסיד ספר תורה.**
 ומאי

קולמוס - לשמן, כתב על בני רבי ולקדשיה. ולא החיל בו דלת - ומנא שם כתוב דכרמו, אבל שלא לשמו הוא. מעביר עליו קולמוס - לשמן. בוליה סת' - כל אכורת שבו.
 גילימ - קלפס.

1 נפלו ונתפצעו - אנוך פרך אין בטלן אפילו באלק, מפי חשיבותו. נתפצעו האנשים של
 2 ערלה, ואחר כך נפלו לתוך של היתר - יעלו. נפלו תחלה ואחר כך נתפצעו. אתר -
 3 שפעעו שונג - שלא נתבין כדי לבטל חשיבותו והלכותו באחריות מתים כן ערלה
 4 בן שפעעו מויד - שנתבין לכך. לא יעלו - אפילו באלק, דקניס רבי מאיר רבי יהודה
 5 שונג את מויד. אף על גב דרדך יעלו שווא מעלה ומבטל אנוך פרך - איסורא דרבנן
 6 בעלמא הוא, ואפילו שלמים, דמדאורייתא אחר חילוק בין שוואב לשוואב חשוב, ודבכל בטל
 7 דכתבו (שמות גג) "אחרי רבים להטות" ורבנן הוא דגור. דארי לאיערובי - ולחזקתו, ויאמר
 8 שונג היתר, ולא נתכוונו כו' דלחלות, חרי זה לא ליקט - ורכל נשויא במקומה - כמחזיר
 9 חשיבא ולא בטלה, וכו' ליקט אפירות ומבטל לוח במנאים - דהי מבטל אפירות תחלה.
 10 ואם ליקט - ולא נמלך. יעלו - רדוה ליה שונג ולא נתכון ללקט על מנת לבטל, וכסדר שבבר
 11 בטל במחזור. ולבדי שלא יחזקו ללקט - כלוונת ביטול, אף תמכזבו בו. אלמא: במוד
 12 נמנ בטיל. אין אדם אוסר את כרסו בנשיקה אחת - אין כך אדם נוטע ערלה בן שאר
 13 נטיעות בלא סימן, ואוסר כרסו בשביל נטיעה אחת. וכיון דלא שכיחא - לא אמרוה בה רבנן,
 14 גמלא גפילת איסור בהיתר - שכיחא. כל שבידו בעל בטענה שמדוע, נאמן - ודריש -
 15 כגון שערך בידו לטמאן ולפגלו, וגבי קרנבת - בכון העביר קמיה, כגון שדוריעו בן שחטה
 16 לודיקא, ואמר פגלתה כשבי - שדוריעו בן שחטה לפגלו בשאר עבודות. אבל כיון פלוני, שבר
 17 יצאו מידו - לאו כל מנייה. רבא אמר - אף על פי שאין בידו - נאמן. ויסאפ - כגון
 18 אשכחיה מקמי האדנו, לא אמר ליה ונתון אמר ליה. שורת חוין - כלמנן. חוין - אתה אוסר בן -
 19 שאינו נאמן, אלא רבי יוחנן נאמן משום רבי יוסי. ואביתו - ואפילו לאחד זמן, כדמפרשי. כון גדול ביום
 20 הפפורים - שפר שיערי שלפני ולפנים, שווא חשיבין דהוה וקאן רודא. ואם אמר פגול - מדיקן
 21 דהא כתיב "המקריב אותו לא יחשב" (ויקרא ו) וקר' לא יחשב" - מחשבת פיעול, ואם חשב -
 22 פיעול יתיה. ומאי ידעין - ביום הפפורים דפגיל, אי לאו דמדיקן? ודלמא - כי אמר קרא
 23 "פיעול יתיה" - דשמעין דפגיל בקול רם דאמר: היני מוח על מנת להקטיר אימורין חוץ
 24 לזמנן. ומשני אי לאו דהתיב - מורה שדעתו בעדה פגילה, אף על גב דשמעניה דפגיל נמי,
 25 דלמא לכתר עבודה קאמר. דהי גרסינן דלמא חווייה פישפש - ודלמא כתיבא ונזנא מהמקם -
 26 וחויןן בפישפש דבשעת אמירה היה מוח פישפש - פתח סקן שיהיה בידו החליפות. פתח
 27 לרובי. ושנים זיו, אחד בכתב אחר בדרום כדתיב בוחים ביארוהו מקומן (נהג. שני
 28 מפישרו היה בביית החליפות. אחד בידו ואחד בדרום, כל להכריח את כל העוהה לשדשת
 29 קדישם לים, שניהה קריק בכל דרדוחו יושטו פתח אתר מועד" (ויקרא א) וגם לול סקן היה
 30 פתח לבית הכפרות. והאי דמקשי דרבא דלמא חווייה בפישפש - תאזותא דעל המזבח
 31 דהכלי קאי, וגבי עבודתו דלפני ולפנים נמי יאכא לאקשויה חווייה דרך לול, ואין אתה
 32 אכנס בו - הואיל ואין בידך. ולעבר עלייהו קולמוס - לשמן, כתב על בני רבי ולקדשיה. ולא החיל בו דלת - ומנא שם כתוב דכרמו, אבל שלא לשמו הוא. מעביר עליו קולמוס - לשמן. בוליה סת' - כל אכורת שבו. גילימ - קלפס.

רשימת המילים – פרק חמישי דף גה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ) רי"ן

- 1 ועל הקטנה בת ישראל – בתרומה דרבנן איירי, לנאמן דאמר אין חיד בתרומה לעקר
- 2 דבר מן תורה, כדאמרין בריש "חזקה רבה" (בבבא זכא.) דמפרש: אוכלת בניו
- 3 תרומה – בתרומה דרבנן, ואם אמרו: לוקמה אפילו בתרומה אדוריתא, דקטן אוכל בבלת
- 4 הואו ורש לומר: דקטן אוכל בבלת בעיא דאי בתרומה "חזרה" (שם קד, א.) ולא איפשיטא א
- 5 בית דין בפרקי תלפרישו או לאו, ועד: ר"ח אובולת
- 6 בנינו משמע דאפילו תמאכלה בידים, ועד:
- 7 משמע דאפילו לכי גדלה אוכלת מבנה דהו, אף על
- 8 פי שפירא לא בעל, והבא לא גוריה תרומה דרבנן
- 9 אטו אדוריתא, כדגורנין בסמוך גריב חשי בבפקת,
- 10 דאפילו תמאכל תרומה אדוריתא – דהא קטנה
- 11 היא, **מאי** – טעמא אישכח בדי לאו אכל, דהא סבר
- 12 עלא דיאוש לא קני, ובי"מרבדה (בבא קמא סא.)
- 13 נמי אמר: טעמא אישכח בדי לאו אכל, דהא סבר
- 14 הוקשה רבתי בת: דביהגול בתרא" (שם קד, א.)
- 15 גבי פלוגתא דרבי שמעון ורבנן גבי גול, אמר
- 16 עלא: מלוקחת בתמה, אבל בידוע – דרבי הכל
- 17 יאוש קנה, ואומר רבתי את: דבכל מקום יאוש
- 18 קנה לעולא, רק לענין קרבן קשיא כשיה כשר להקרב
- 19 קאמר הכא ובי"מרבדה – דהא קני, משום זמניה
- 20 הבאה בעבידה היא, ודוע, דבסמוך פריך לעולא
- 21 מאי פריך – דהא קני, ודע: דהא פריך
- 22 מנפתי: אמאי פטר מאריכה תמשה, דהא לאו
- 23 דוקדש בטבא אי יאוש לא קני אלא יאוש
- 24 לכל ימיו, קני, רק לענין רבנן, והלחי: פריך
- 25 מדתיא עלה דבחוץ חיוב כרת – אלמא ראי
- 26 לפתח אתל מועד הוא, ואפילו לענין הקרבה
- 27 איש, וקשה לרבתי יצחק, בסמוך, דמסיק כבי
- 28 דולדות אינן שלו רק משעת ידוה דתו ועד קשה
- 29 גרתי קאמר, כדמובח הסוגיא, דהיינו גרתי יאוש
- 30 שכל על כרחך משעת יאוש, דהיינו משעת
- 31 גביה, גיזתיא ולדותיה ידוה דתו ועד קשה
- 32 דמשמע דאי יאוש קני – אתי שפיר, דהא
- 33 בי"מרבדה" (בבא קמא סא.) פריך אפכא רבי יוחנן
- 34 ליש לקיש, דאמר: דהויבית לפני יאוש אכל לאחר
- 35 יאוש שלו הוא טובח ועלו הוא מוכר, מנכב
- 36 הדקדש יאורן כך טבח ומכר, כי: איתמה אלימא
- 37 לפני יאוש – מן קדוש, אלא פשיטא לאתרא יאוש.
- 38 יאוש קני – מאי אדייא הקדשי: כי לא הקדש
- 39 נמי פטור מאריכה תמשה, דשלו הוא טובח ועלו
- 40 הוא מוכרו וליכא לשינוי בדשניי דתם ליש
- 41 לקיש: כגון דהקדשוהו בעלים גביה וכו' – דהא
- 42 מן חייב קאמר לעולא: דרתי מאי בעידתיה – דהא
- 43 מתחייב מן חייב שפיר, דהא ראי לפתח אתל מועד
- 44 כיון דהקדשוהו בעלים ורתי לרביעי יתקן: דבכל
- 45 מקום לעולא יאוש לא קני, דהאי דיהגול בתרא" (שם
- 46 קד, א.) חיי יאוש ושניו השם, דמיערקא
- 47 משבא ודחשת אברוא, כדאמר בי"מרבדה" (שם
- 48 סא.) ואף על גב דגבי קרבן נמי חיי יאוש ושניו
- 49 השם, כדאמרין נמי דתם (סא, טו.) מערקא חילין ודחשת הקדש – מכל מקום, קני דאיצו קני
- 50 אלא מנחת שקדשי, ולא היה קני לו קודם – מפילה רבנאן להקריב משום מנחת הבאה
- 51 בעבידה, ומיהו, אם היה קני לו קודם ההקדש – לא היה חשיב מנחת הבאה בעבידה,
- 52 כדמוכח בסוכה (א, א.) דאמר ליה רב הונא לדתנא אונבבאי: כי ובמיתו אסאן מן תרומה – ליבנה
- 53 איתנא בו, ופריך: וליקבנהו בשני השם, משמע דאי קני ליה – תו לא היה מנחה הבאה
- 54 בעבידה, ודוחך לומר דסבר כרבי יצחק כי יאוש ולא חייש למנחה הבאה בעבידה, ודע:
- 55 אמרין דתם: דהא כשורא דמטלתא עברו בה רבנן הקתנא מפני השבים, ודבסוכה לא בעינן
- 56 "משלבים", ולא מפסילא אלא משום מנחה הבאה בעבידה, וכי קריה בתקנתא דרבנן – לא חשיב מנחה הבאה בעבידה, כל שכן אי קני גמור. דהא דאמר רביה "גורול קמאי" (בבא קמא
- 57 זכא, א.) חיי שול סאה של חטין, טחנה לשה אפאה, חרימ מבנה ולה, כיצו יבדק: אין זה מוכר אלא מנאין, ואף על גב דקשה לרבן, דשני קונה – לענין כרביה ראי לתמימי יתור,
- 58 וחשיב מנחה הבאה בעבידה, אף על גב דכבר קני, אך לחשיב שם שמיש עליו, ודחשת בשמישתי, אי יאוש היה דחתי – אתי שפיר לעולא דא פטור מאריכה תמשה, דחיי יאוש
- 59 ושניו השם וליכא למפריך נמי: אי יאוש קני – כי לא הקדשי נמי דלרבי יהודה נמי, גירא יאוש לא קני אלא יאוש ושניו השם, ודחיי חיש לטעם דמנחה הבאה בעבידה.

וכפי שנת מרביי אבי – דאמר ליה, אן אתא נאמן להפסיד ספר תורה. דתם איכא
 למישר – דמשקר ותבוקו להקטין, וסבור שלא יפסיד אלא שכר אכורת כרבי ידיתה.
 אבל הכא גבי קלפים, דודיע הוא שפירי כל שברו, ואתי ואמר – אימר קושטא קאמר.
משנה השמיאה אביה – ברוחא נקט, דאף על גב דקביל אביה קידושין ירדה כשהיא
 קטנה, ודחיי לה אשה איש גמורה –
 אפילו הכי יוצאה בנט מקבולת אב טיטה, ופאי
 על גב רלית בה דעתא. דאשה כי נפקא – בעל
 כרוחא נפקא, ואן תמריצה בגורישן ואפילו הכי
 נפקא, הלכך לא בעינן דעתה, ועלה קמה בת
 ישראל שנשאת לבתן – דהיא יתומה, ולא רחל
 ישואקן אלא מדרבנן, שפובלת בתרומה –
 דרבנן, כהני ישואקן, ולא גורנין מיד. מריש –
 קרה. ביה – ביה גרול, טיטא תקת השביע
 שאם אתה מרביכו ללקטע כפרו ולחשוד –
 מריש עצמו – ימנע מבישתו השוכנה. שלא
 ונדעה לרבים – שהיא גולה, שהיא נכפרת –
 ואן צריך להביא אדורית. מפני תקנת הופוכ –
 בגמרא מפרש, ומשום דהך חרתי בתרייתא,
 דמזושת תקנה נדחה. תנא ליה הכא.
גמרא דמריש של רבי יוחנן בן גורמיה –
 גמא למדון, אמר לערים – שלא נפגיה –
 דלא גמ וחי, דחור ואמר לה: "כנס שטר חוב
 זה, ולא תודיעה שטר טהו. גמא לא בעינן דעתה –
 דלא ראי חרשת לית לה דעתא, ואילו
 חרשת – שלא השיאה אביה, והיא נישאת
 מעצמה לבתן משגולה. לא אכלה – בתרומה
 מרשע וכן במילתיה, דאירי ברשתה ושקבה
 נתקט קטנה – שנוע מניה חרשת נדחה –
 דנשואתי דרבנן בדכותה נדחו – לא אכלה על
 ידי קידושין ירדה. מאי טעמא – דאי נישואי
 דרש חרשת בניו חקילי, בכמות גבד –
 שנשא" (קובב, ט) שפא איביל – כון חרש
 בתרשת, אי שרית להאכלי פקח בתרשת –
 אתא אבילי חרש בתרשת, ופריך: וליכילן קטן
 אוכל בבלות הוא, דהך חרשת, כיון רלית בה
 דעתא – דהיא רבית קטן האוכל בבלות, ואתי
 לנאמן דאמר דחשת (קד, א.) דעתא, וכו' –
 מוצין עליו להפרישו, ואפילו בתרומה
 אדוריתא חיובלו ירדה שפא איביל חרש –
 כקן, שאין קרינו קנין – בבפקת – שמוזחרת על
 האיסור, הלכך גזר פקח בתרשת משום חרש
 בבפקת. חייב גרול בקטנה ליכא למינור משום
 קטן בגרולה, דקטן ליה ישואקן אפילו
 מדרבנן, כדאמר ביבמות (קובב, ט) שפיר
 שנשא נשים – שנתוחן פטורחן מן הלחינה
 ומן חוביה, וליבול – חרש בבפקת בתרומה
 דרבנן, דאתו ישואקן דרבנן ומתני התרומה
 דרבנן, יאוש ירש – יאוש לכדו כלא שניור רשות
 אתר היאוש, לא קני – לענין הקרבה ואפילו שמענין שתייאשו הבעלים – לא קנין
 ביה קרובי, שלא ידו כתיבם עצבים – שנתוחן בעודה, שסאדורין, נפצא
 טובח כשל – שנמנעין מלעבד עבודה, ואי קשיא: היאך התנו בין רין לעקר דבר מן
 התורה ולפסול את זה מנחתא שדוהא חיובי הוא אמרין ביבמות (זכא, ט) שב ואל תעשה
 שאני, דלאו מעיקר דוהא, כן נודעה בין לא נודעה כמפריה – אם נתייאשו הבעלים.
 ועד:

וכמי שנת מרביי אמי? הַתֵּם אִיכָא לְמִימַר מַעְיָ
בְּרַבְרִי יוֹמְיָהּ, הִיאַּם מִיּוֹן דְּקָא מְפָסִיד מְפֻלְיָהּ אַגְרִיָּה
וְרַחֲמֵי וְאִמְר, אִימֹר קוֹשְׁטָא קְאָמְר. מִשְׁנָה הַעִיר
וְהָא יוֹחֲנָן בֶּן גִּזְרֵיָא: עַל הַחֲרִישֶׁת שְׁהַשְׂיָא אֲבִיָּה -
שְׂהִיא וְיוֹצֵאָה בְּנִי; וְעַל קְמֻנָּה בֵּת יִשְׂרָאֵל שְׁנַשְׂמַת
לְבָתָן - שְׂאוֹכְלַת בְּתַרְמִימָה, וְאִם מִתָּה - בַּעֲלָה יוֹשֵׁהָ;
וְעַל הַפְּרִישֶׁת הַגּוֹלֵל שְׁבָנָא בְּפִיחָה - שְׂפִיטֹל אֶת דְּמִיּוֹ,
מַפְנֵי תַקְנַת הַשְּׂבִיבִים; וְעַל הַמָּנָחַת הַגּוֹלֵלָה שְׁלֵא נוֹדְעָה
לְרִיבִים - שְׂהִיא מְכַפְרָת, מַפְנֵי יִתְקִין תְּמוּבָתָה. גְּמִירָא
אִמְר רַבָּא: מְעִידוֹתָי שֶׁל רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן גִּזְרֵיָא, אִמְר
לְעָרִים "יָאוּ גַם יְהוָה שְׂאֵנִי נוֹתֵן לִּי", וְחֹר וְאִמְר לֵה
"מַפְנֵי שְׂטֵר חוֹב וְהוּ" - חֵרִי וְזוּ מְגֻרְשָׁתָהּ. מִי לָא
יִכְסֵי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן גִּזְרֵיָא לֵה? בְּעִינֵי דְעִתְהָ? הִיאַּם
נִמְי לָא בְּעִינֵי דְעִתְהָ. - פְּשִׁטָּא: מִיּוֹ דְחִימָא,
כִּיּוֹן דְאִמְר "מַפְנֵי שְׂטֵר חוֹב וְהוּ" כְּפוּלֵי בְּמִלְיָה, קָא
מִשְׁמַעְיָ לָא, אִם אִיתָא דְבְּמִלְיָה - לְעָרִים תּוּחַ אִמְר
לְהוּ, וְהָא דְקָאָמְר הכִּי - מַשְׁוֵם כְּפִסּוּפָא. וְעַל קְמֻנָּה
בֵּת יִשְׂרָאֵל, וְאִילוּ תְרִישֶׁת לָא אֲכָלָהּ. מָאי טַעְמָא?
גִּזְרֵה שְׂמָא יִאֲבִיל תְרִישׁ בְּתַרְשָׁתָהּ. - וְלִיכּוּל, קְטָן אוֹכֵל
בְּבִלּוֹת חוּא! - גִּזְרֵה שְׂמָא יִאֲבִיל תְרִישׁ בְּפִתְחָתָהּ. -
וְלִיכּוּל בְּתַרְיֻמָּה דְרַבְּנָן! - גִּזְרֵה שְׂמָא אֲתִי לְאֲבִיבֵי,
בְּתַרְיֻמָּה אֲדוּרִיתָא. וְעַל מִיּוֹתֵשׁ הַגּוֹלֵל שְׁבָנָא: תְּנִי
רַבְּנָן: גְּזֵל מְרִישׁ וּבְנָאן בְּפִיחָה, בֵּית שְׂמָאֵי אוֹמְרִים:
מִקְשָׁעָךְ כֹּל הַבְּיָרָה פּוֹלָה וּמְחֻזָּר מְרִישׁ לְבַעֲלֵיּוֹ,
וְכֹתֵת הֵלֵל אוֹמְרִים: אֵין לוֹ אֶלָּא דְמִי מְרִישׁ בְּכֶבֶד,
מִשּׁוּם תַקְנַת הַשְּׂבִיבִין. וְעַל הַמָּנָחַת הַגּוֹלֵלָה: כּוּ, אִמְר
עוּלָא: דְּבַר תּוֹרָה בִּין נוֹדְעָה וּבִין לָא נוֹדְעָה - אִינְיָה
מְכַפְרָת, מָאי טַעְמָא? יֹאשׁ כְּרִי לָא קִנִּי, וְהָא טַעֵם
אִמְרוּ לָא נוֹדְעָה מְכַפְרָת? שְׁלֵא יְהוּ פְתַיִם עֲצֻבִין.
אִמְרוּ לִי רַבְּנָן עוּלָא: וְהָאֵן "מַפְנֵי יִתְקִין מִזְבְּחָתָהּ"
כְּפֹל. אִמְר לְהֵם: מִיּוֹן דְּכְתָבִים עֲצֻבִין, נְמָצָא מִזְבְּחָתָהּ
לָא נוֹדְעָה - מְכַפְרָת, מָאי טַעְמָא? יֹאשׁ כְּרִי קִנִּי,
 וכה

1 **שלא** יאמרו מובח אוכל גיזולת - ואם תאמר: וי' ש' כ' ב'ד' הנכנס לעקור דבר מן ההורה
 2 בקום עשה; דעת התורה אין עריך להביא קרבן אחו' ויהי לומו' דרווקא נודעה קודם
 3 זריקת א"ת מכתפת, אבל לאור זריקת, שכבר נתקבר - לא העריכוהו להביא אחרת.
 4 **כי** היב' וליחיב' עלה - פירש בקטנים: רקעוהו רבנן, וקשה: דמי' לא עסקנן דאפילו
 5 שחטו אחר בחוץ, הווינו אבי' כיון דלא

6 נודעה לרבים - אוקמה ברשותה, בלא די' ויהי
 7 כהנים עצבים, ומיללא מחייב השולחין בחוץ.
 8 **לגיזולת** ולחלותה - ואם תאמר: אפילו קודם
 9 הקדש הן של, דלא הנין (בבא קמא
 10 ע"ב). ואל פרה מעוברת וילדה, ודל' טענה גוזה
 11 - משל דמי פרה העומדת לילד, ודמי רחל
 12 העומדת ליגוז, ואם נתעברה אגלו - משלם
 13 כשתע' וילדה לומו' דנפקא מינה לרבי מאיר,
 14 דאמר דהם בגמרא: משלם אותה ואם תווחה
 15 ואת ולחתי - משום דקנסו גולן, ואף על גב
 16 דשינוי קונו - והבא מכל מקום בשעת הקדש
 17 אוקמה ברשותה, ולא קנסו, ולרבי יוחנן דאמר
 18 גיזלה חרות בעניה, לרב וביד דאמר אליב'ה
 19 שבח שבע גבי גיזולה ודגול ויהי, הבא דאוקמה
 20 ברשותה - דגולן ויהי. אבל לרב פפא, דאמר
 21 אליב'ה דהוי רחל, לא נפקא מינה מיד, ולרבי
 22 שמעון דאמר דהם למטה' ולשלש ולרבי -
 23 הבא ויהי הכל שלו, אבל לרב וביד דאמר ולרבי
 24 משלם שולחן דקנין - לא נפקא מינה מיד הבא
 25 במאי דאוקמה ברשותה.
 26 **ביהודה** ביהרגי המלחמה - בירושלמי:
 27 הווינה גזר חרה על ידוהי, על

28 שמסורת בידם מאמתום שיהודה הרג עשו, דרביב
 29 (בראשית ט"ו) ייך בשוק אויבך, ונתיב ימי
 30 בספרי: מיני רב' - בשעה שדרג את עשו.
 31 ובסוף פרק קמא דסוטה (א"א) דאמר: ויחישו לו
 32 שקל קולפא ומיכה ארישה דרשו ותרבו עיניה
 33 ונפלו אבתיה עיניה - שגא' לא רב' באותה
 34 הבה' על ש' שעמד עליו יהודה הרג.
 35 **אשרי** אדם מפתח תמיד - בפרק "הוראה"
 36 (ברכות ס"א) אמרין: חיהיה להוואו
 37 נבא' דהיה פתח, אמר ליה: וחתא את, דרביב
 38 "פתחו בנינו וטאנים, ופתחי מקרא דהבא, ומיך
 39 לא ברבי תורה, שרואנ' שלא ישבח תלמודו,
 40 וחתור על משנתו תמיד, והבא ימי מיתו' ליה ארצי
 41 עובדי שבתו' על רוב טובתם ושלוחם לבייש את
 42 רב' מקצא, ולעמוד על בת קיסר, היה להם לפתח
 43 ולדאג' את הפרעונה, ולא דמי לאדם המתפתח
 44 ברגם.

עלאל

33 יש בידן לישח - הן קודמין לל' אדם, רבי הוישב בית דין ונגמנו, שאם שרתה בפני
 34 סקריקון שנים עשר חיש - כל הקודם לישח וכה, אבל נתון לבעלים רביעי, **גמרא**
 35 השתא בהרגי המלחמה לא היה בה סקריקון, מהרגי מלחמה ויאילך יש בה סקריקון?
 36 אמר רב יהודה: לא דגו בה דין סקריקון קאמר, דאמר רבי אסי, שלש גזרות גזרו:
 37 גזרתא מיימתא - כל דלא קטיל לימלחמה, מעשימתא - כל דקטיל ליימי ארבע זמני,
 38 גזרתא מיימתא - כל דקטיל לימלחמה, הלך, קפוימתא ומיעשימתא, מין דקטילי - אגב ואיני
 39 גמ' ומקנ' פתוריתא, אמרי: מהדאנא לישקול, למחר הכענא ליה בדינא, אמר רבי יוחנן,
 40 מאי דכתיב: "אשרי אדם מפתח תמיד ומקשה לבו לפול ברעהו?" אקמנא ובר קמנא
 41 חרוב ורשלים, אתרגולא ותרנגולתא חרוב טור מלכא, אשאקא דריסקא חרוב ביתר.
 42 אקמנא ובר קמנא חרוב ורשלים; דהוואו גברא, דרמיהו קמנא ובעל דכביה בר קמנא, עבד סעודתא, אמר ליה לשמיעיה:
 43 זיל אייתי לי קמנא, אול אייתי ליה בר קמנא, אתא אשפיה דהוה ותיב, אמר ליה: מקדו הוואו גברא בעל דבבא
 44 דהוואו גברא הוא מאי בעית הקא? קום פוק! אמר ליה: הוואל ואתאי שבקו, ויבינא לך דמי מה דאבילנא ושינא.

1 ופי' מנא אמרו נודעה אינה מכפרת - דקתינו מתניין נודעה שלא נודעה מנפרת, נודעה
 2 - אינה מנפרת, כלומר: אינה קריבת, היינו דקתינו הפאת - דאיבא אבילת כהנים, דכליל
 3 הוא - ואמרי: מובח אוכל גיזולת, **איפכא** מיבעי ליה - זיעל' אתאטת וגוזהל שודעה
 4 לרבים שאינה מנפרת מנפי תקת המובח; משלם תשלומי כפל - דכדונגה תשלומי הוא, ואי
 5 ואינו משלם תשלומי ארבעה המנפש - דרבי
 6 טבח ומכר - הקדש הוא, ואין תשלומי כפל
 7 תשלומי ארבעה המנשה והגין בחוקש,
 8 ברשילמן "הדובי" (בבא מציעא ג"ה), בחין -
 9 אי שחט בחין - ענש ברת, ברת מאי בעידיה?
 10 - דבשלמא לענין תשלומי ארבעה המנשה לא
 11 קשיא לך, דאיבא למימר: דמי אמר יאוש בדי לא
 12 קני - לענין הקרבה קאמר, ולא לענין הקדש
 13 קאמר, אבל ברת אי מדיחיה ברתא לא חויא
 14 להקרבה - דא קיימא לן (במסכת ק"ב, א) דרביא
 15 לפתח אהל מועד - חיבין עליו בחוץ, מיד
 16 אחריתא - לא ברת עליו ליה ויבידיה באת לו
 17 ברת דאורייתא, כדפירש רש"י, אוקמה
 18 רבנן - ברשות גב' אם הקדשה, שיהיה עליה
 19 הקדש גמור, ושיחייב את כרם שישתנה בחוץ,
 20 כי היכי דאוקמה ברשותיה לענין כפרה, וקנס
 21 היא דקדושה, ודפסקי בתין דהן הפקר הוא
 22 וקדשה, עניינותה ולחיותה - דלפני הקדש, אי
 23 אמרת משעת גבה קיימא ברשותה - וזוהיה
 24 דקדשה גמור, ואינו משלם אלא דמי פרה העומדת
 25 לילד, ולא מיד פרה וילדה, **משנה** לא היה
 26 מסיקין ביהודה - סיקרין - גי' רצח שנתון
 27 לו ישראל קרקע בפריזן נפש, ואומר: לא נת
 28 קרקע זו ואל תמיתני, בחרגי המלחמה -
 29 מלחמת טיטוס שהיתה בירושלים וביהודה.
 30 ובגמרא פריך: מאי קאמר? מקחו כפל -
 31 דאמרין: מירא עבד, אי ימינ' השני נוח לו
 32 ודראשון קשה הימנו, ובגמרא מוק' לה דלא
 33 בתב ליה שטרא, לקח מן האיש - קרקע
 34 המיוחדת למכונתא אשתו, או שכתובה בכתובה,
 35 או הכנסתו לו שום בכתובה, וכל שכן שאר
 36 נכסיו, ואי לא עבד ליה אמר לה: עיניך נתת
 37 בנשים, ונביתיה, דאמר רבי: אמר ליה בבבא בתרא
 38 (א"א) מקחו כפל - דאמורה: נוח רחא עשיתי
 39 לבעלי, נתון לבעלים רביעי - ששיערו
 40 דסקריקון מוליד גביה רבנא, **גמרא** לא נת
 41 דין סקריקון - בחרגי המלחמה, דקני לגמרי,
 42 והולקין ממנו מקחו קיים, אבל מחרוגי המלחמה
 43 ואילך - הלוקח ממנו ש' לו דין המעשר
 44 במשנתו, דאמר רבי אסי: שלש זמני גזרו -
 45 טיטוס פבולמוס שלו, כל דלא קטיל - ישראל,
 46 כל דהיבא דמשבח ליה, לקטיליהו - הלכך, אגב
 47 אוניסה כי אמר ליה: שא ערקע או ותיחתי -
 48 אקניה נהיליה בכל שלם, וקיימא לך, תלאו חבין
 49 ויחיהו ובינא (בבא בתרא ג"ה), פתח -
 50 דזאן לראות הנולה, שלא איתרע קולתא בכך אם
 51 אעשה אתה, שקא דריסקא - דהפן של מרכבת
 52 ענשה, שקרין וסיג'א בלשן שאכמו, והיא כעין
 53 גמלא, דאמרין: באתו אתה בני (וילקח עמנו),
 54 כי מעילית' לו כודינתא בריסקא, קמצא ובר
 55 קמצא - כך שם שני יהודים, דהיחיה קמצא -
 56 אדובו דהה שמו קמצא.

אמר

עבד סעודתא, אמר ליה לשמיעיה:
 מקדו הוואו גברא בעל דבבא
 דהוואו גברא הוא מאי בעית הקא? קום פוק! אמר ליה: הוואל ואתאי שבקו, ויבינא לך דמי מה דאבילנא ושינא.

רשי"ו גיטין. הניזקין – פרק חמישי דף נו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קפא תוספות

1 אמר ליה לא – שביקא לך אמר ליה – איהו: היבנא קד דמי פלגא סערתך. איבול קורא – מלשנות. קורבא – קרבן להקריב עבד נבי דמזבוח. קריבא לך איש איש – לרבות
2 את הגוים שנודרים ברבים תרבות כירשאל (תולין יג.ג). גביב שפתים – שפה העליונה. לידהו לא חוי מוטא – להקריב לגבוה בבמה דידהו. אלא מחוסר אבר. דוקן = טיליה. כמו
3 'דמזבוח דקורן' (ועלה נז). אמרו תפילי מום בקדשים יתר – שיהו סבורין שבכבול שחטיל מום בקדשים, ועבר על מום לא היה בר (ויקרא בב) – נדרג. ענותותי – סבלותי.
4 שסבל את זה לאו דרגו. שניא גירא לפוח – לקסום קסם, כטוהה סמוך לירושלים. הואי ניקא – דהוה מנגנמם בלשניה לא נסיקין. בדי עמי ישראל – על ידי עמי ישראל. ולכפורי
5 ירה – לקח ירה. דרגו – נקבה. ריש 'מקורין
6 בדרים' (עירובין נא.א). קרה לו חמו – והיה
7 שבילי, במסכת תענית (כ"א). ציציתו – ציצית
8 של תורה. גררת על גבי ריבם ובסתות – שלא
9 היה מזהל אלא על גבי מילה. ואיבא דאמרי –
10 בן ציצית שמו, ולמה נקרא שמו 'הבסת' –
11 שדחתה כסתו – כסת שלו, מוטלת בין גודלי
12 רומי, כשהיה הולך ברומי להקביל על פיה קסה. הוו
13 לוו – לתוך תלמא עתירי, חטי שיער חומרי
14 ועזיב למין כל בני העיר עשרים חד שחא.
15 בריוני – אנשים ריקים ופוחים למלחמה. אמרו
16 לוו רבנו – לתוך בריוני. לא מסתייעא מילתא
17 – לנצח קמו – בריוני. קליטו לתך אמברי –
18 לאוצרות הבהוא ונעצב כוד שילתמו. מבידא
19 – סלת. חירותא – פת נקיה. נשקרא – פת
20 קיב, שאנדוידר. פירא – פרש של גללי
21 בחמה. ופתח – פתחו. אסטנסיות. גריות –
22 מאתם שנעטרו לרבי עזוק, שמוציא את מניה.
23 ומצאתה היא אבולתה לרעבונה. ומריח החוץ
24 של רבי עזוק שוכנס בגררות – חטמה, מנה
25 באסטנסיות. הוה חתמו – בגררו. מאברא –
26 חמת שיהי בחוש. כי הוה ברא – שגמרו
27 תעניתה. ורוע להכריח עצמו. הוו פיתו ליה
28 ניוגות – תאנום יבשין. מפני של היה יכול
29 לבלוע לרבי עבה, והיה מוציא את מיתוקו,
30 ומשיל הגררות. אמא סיקרא – כן שמו.
31 של ליה – רבן יוחנן בן זבאי תא לעבד
32 בבעצא. אמר ליה – רבן יוחנן בן זבאי. עי
33 אימרי עבדתו הו – דלא שבקתו לאשלומי.
34 חוי לו תלמידי לרוד – שיחננו ציצתא
35 העיר. נקוב נשפך בקציר – חזק עמך
36 כחולה. ורועי איהו שאתה ודלה. לישילוי – דבר
37 כמו שאתה גוסס. ואיתי מדי סרא – רבי
38 מסרית כגון נבילה. ואני נגד – והשכב כמתוך
39 עמי. שיאמר: מה הוא ומסרתי כבי. וליעילוי
40 כך תלמידי? ויבסו תות גללי מתוך לשאת.
41 ולא ינחו אחרים לשאת. דאינון דיען דחייא
42 קליל ממתא. עמי – והך בריוני. למקריח –
43 ברמחם. מניח גביב. אמר ליה – אבא
44 סקרא. אמרי – דרמינמ לעיבם. שאפילו רבן
45 דקרו. לפרהפתי – אולי יצחק. ולא מלבא
46 אמא – והתעלה ב'.

1 **עגלא** תלמא – כמו 'ושליש על כול' (שמות
2 טז) וכמו 'עגלה משלשת ואיל משולש'
3 (בראשית טז). פירוש: בריא טוב. רש מפשישם:
4 שליש לבטן, ולא יחבן, דארמיין בפרק 'ארבע
5 מיתות' (טהרות סה.ב). דדוו מברו לוו עגלא
6 תלמא. ולא כמו שמרש שגדל שליש, דהא בסוף
7 פרק דבי אליעזר דמילה (שבת קל"א) אמר:
8 עבר לוו עגלא תלמא בימא דשבתא, פירוש יום
9 שבעה לילה.

1 **אמר ליה: לא. אמר ליה: והיבנא לך דמי פלגא**
2 **הקעורתך? אמר ליה: לא. אמר ליה: והיבנא לך דמי**
3 **בולא קעורתך? אמר ליה: לא. נקטיה בדיה ואוקמייה**
4 **ואפקיה. אמר: הוואל והוו יתבי רבנן ולא מחו ביה,**
5 **שכט מניה קא ניתא להו, איזול איבול בהו קורצא בי**
6 **מלפא. אול אמר ליה לקוסר: מרדו קד הודאוי אמר**
7 **ליה: מי יימר? אמר ליה: שרד להו קורבנא, הוית אי**
8 **מקרבין ליה. אול שרד בדיה עגלא תלמא. בדיה**

9 **דקאמתי שרא ביה מוקא בגיב שפתים, ואמרי לה ברושין שבעון, דיתבא דלדין הוה מוקא**
10 **ולדוהו לאו מוקא הוה. סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות, אמר להו רבי יוחנן בן**
11 **רבקי בריה, יאמרו: עגלי מומין קריבין לגבי מוחא? סבור למקמליה, דלא ליזיל למיקא, אמר להו**
12 **רבי יוחנן, יאמרו: מטייל מום בקדשים רבנן? אמר רבי יוחנן: נשחיתתו של רבי יוחנן, והוה**
13 **אבוקולם התיירב את ביתנו, ושפרת את פכלנו, ותגלינו מאיצנו. שרד עלווינו לגיון קוסר.**
14 **בי קאמי, שרא נירא למוחך - אתא נפל בירושלים, למעבר - אתא נפל בירושלים, לארבע**
15 **רוחות השמים - אתא נפל בירושלים. אמר ליה ליעקא: פסוק לי פסוקך, אמר ליה: 'ותמי**
16 **את נקתי פאדום בד עמי ישראל' וגו' אמר: קודשא בריך הוא פגי לקרובי בותיה, ובעי**
17 **לכפורי יהיה בתהוא גברא? עק ואלו ואיציר, ונפק מניה רבי מאיר. שרדיה עלווינהו**
18 **לאספויניום קוסר. אתא, צר עלה תלת שני. הוו בה הנהו תלמא עתירי: נקרימון בן גריון,**
19 **ובן פלפא שבעי, ובן ציצית חפסת; נקרימון בן גריון - שנקרה לו חמה בעבורו; בן פלפא**
20 **שבועי - שנקרה עלה לביתו פשהו רעב ככלב, ויצא פשהו שבעי; בן ציצית חפסת - שדחתה**
21 **ציצתו בגררת על גבי כסותה. איפא דאמרי: שדחתה כסתו ומטלת בין גודלי רומי. חד אמר**
22 **להו: אגא וניא להו בחושי ושערי, וחד אמר להו: ברהמרא ובמלמא ומשחא, וחד אמר**
23 **להו: בדיצבי, ושכחו רבנן לדיצבי, דרב חסדא קל אקלידי הוה מסר לשמיעיה בר מדיצבי,**
24 **דאמר רב חסדא: אכלבא דחמיש פגי שיתין אכלבי דיצבי. הוה להו למין עשרים וחד שתא.**
25 **הו ביה הנהו בריוני, אמרו להו רבנן: ניופן ונעבדי שלמא בתדיהו, לא שבקינהו. אמרו להו:**
26 **ניופן ונעבדי קרבא בתדיהו, אמרו להו רבנן: לא מסתייעא מילתא. קמו קלניו להנהו אמברי**
27 **דחיישי ושערי, והוה פפנא. מרתא בת ביתוס עתירתא דירושלים הוה, שדחתה לשלוחה**
28 **ואמרה ליה: זיל אייתי לי סמדיא. אדאול אידובן, אתא אמר לה: סמדיא ליבא, דחורתא איבא,**
29 **אמרה ליה: זיל אייתי לי. אדאול אידובן, אתא ואמר לה: גושקרא ליבא, קימחא דשערי איבא, אמרה**
30 **ליה: זיל אייתי לי. אדאול אידובן, הוה שלפא מסאנא, אמרה: איפוך ואהו אי משבחנא מדי**
31 **למובל, איתובי לה פרתא כפרעא ומתה. קרי עלה רבן יוחנן בן זבאי: "תרבה קד והענטה**
32 **אישר לא נסתה כף רגלה". איפא דאמרי: גרורות דרבי עזוק אקלה, ואיתניסא ומתה. דרבי**
33 **עזוק יתבי ארבעין שנין בתעניתא דלא לתרח ירושלים, כי תהו אכול מדי תה מיתתו**

34 **מאבראי, וכי תהו בריא, מיתיה ליה גרורות, מיין מיתיה ושדי להו. כי תהו קא ניהא נפשה, אפיקתה לכל דהבא וכספא שדיתיה**
35 **בשוקא, אמרה: האי למאי מיבעי לי? והינין דכתובי: "בספם בחצות לשילוי". אמא סקרא ריש בריוני דירושלים בר אחתיה דרבן**
36 **יוחנן בן זבאי, הוה, שלח ליה: תא בעינא לנפא. אתא, אמר ליה: עד אימת עבדתו הכי, ונקליתו ליה לעלמא ככפנא? אמר**
37 **ליה: מאי אפיקתה דא? אמר להו מדי קמלו לוי אמר ליה: חוי לי פתחא דרדי דאיפוך, אפשר דהו העלה פורתא. אמר ליה:**
38 **נקוט נפשך בקצירי, דלא בולא עגלא ולישילו קד, ואיתי מדי סרא ואני גבד, ולמיו דנח נפשה, וליעילו קד למטרך ולא ליעול**
39 **קד איניש אחרנא, דלא לרגשן קד דליל את, דאינהו דיעו דתיא קליל מותא. עבד הכי, נכנס בו רבי אליעזר מצד אחד ורבי**
40 **הושע מצד אחר, כי ממו לפתחא בעו למדקריה, אמר להו: יאמרו "רבן דרפי!"**
41 **פתחו ליבא בבא, נפק, כי ממו לתרם, אמר: שלמא עקך מלפא, שלמא עקך מלפא? אמר ליה: מיחיתת רתי קמלא, תהא, דלאו**
42 **מלפא אגא קא קרית לי מלפא? והו, אי מלפא אגא, עד האידנא אמאי לא אתית לנפאי? אמר ליה: דקאמרת לאו מלפא אגא,**

35 **מאבראי, וכי תהו בריא, מיתיה ליה גרורות, מיין מיתיה ושדי להו. כי תהו קא ניהא נפשה, אפיקתה לכל דהבא וכספא שדיתיה**
36 **בשוקא, אמרה: האי למאי מיבעי לי? והינין דכתובי: "בספם בחצות לשילוי". אמא סקרא ריש בריוני דירושלים בר אחתיה דרבן**
37 **יוחנן בן זבאי, הוה, שלח ליה: תא בעינא לנפא. אתא, אמר ליה: עד אימת עבדתו הכי, ונקליתו ליה לעלמא ככפנא? אמר**
38 **ליה: מאי אפיקתה דא? אמר להו מדי קמלו לוי אמר ליה: חוי לי פתחא דרדי דאיפוך, אפשר דהו העלה פורתא. אמר ליה:**
39 **נקוט נפשך בקצירי, דלא בולא עגלא ולישילו קד, ואיתי מדי סרא ואני גבד, ולמיו דנח נפשה, וליעילו קד למטרך ולא ליעול**
40 **קד איניש אחרנא, דלא לרגשן קד דליל את, דאינהו דיעו דתיא קליל מותא. עבד הכי, נכנס בו רבי אליעזר מצד אחד ורבי**
41 **הושע מצד אחר, כי ממו לפתחא בעו למדקריה, אמר להו: יאמרו "רבן דרפי!"**
42 **פתחו ליבא בבא, נפק, כי ממו לתרם, אמר: שלמא עקך מלפא, שלמא עקך מלפא? אמר ליה: מיחיתת רתי קמלא, תהא, דלאו**
43 **מלפא אגא קא קרית לי מלפא? והו, אי מלפא אגא, עד האידנא אמאי לא אתית לנפאי? אמר ליה: דקאמרת לאו מלפא אגא,**

איבא מלכא את – מלך אהה עתיד ליהודת. ויהא אירוי מפני ופושלו מקריבו יאא – אלמא: "אירי" – הוא מושל. לבנוז זה בית המקדש – שמלכו נתנתוקל על ישראל. ברוך עליה
 2 – רבוק ולחוט אחרית. אין שוכרין את החבית – כדי שילך לו הרדוקין כך היה לכם להשדחת חומת העיר ולשרפה באש, כדי להשליך אותן ברינוי מוחכה. והבייא שבקנין לה –
 3 כך היינו מצפים, אילו נבזל להם ולהוציאם ממנה, ויהיה העיר קיימת. ויבטלי עמך. פריסתקא – שלית. לא נפק – שנתרשעו אבריו שממדת השמעה. ויהו חבא תיבש גיב –
 4 ובאשר הבאה ורוך חומת השטא – תיבש העצם שן. לך י יבט – שלא תחריבנה, ולא תהרוגו בחימה. וישוילתא רבין נפיליא – משפחת הנשיא, שלא תהרעם. שלא תכלה
 5 שולטתא בית דור. ואסותא – רופאים. תן לי

איבא מלכא את, דאי לאו מלכא את לא מומקרא
 1 וירשלים בירך, דכתבי: "ותלכנון באירי פול" ואין
 2 "אירי" אלא מקד, דכתבי: "יהיה אירוי מנגנו" וגו,
 3 ואין "לכנון" אלא בית המקדש, שנאמר: "היה המבול
 4 היה ותלכנון" ודקאמרת אי מלכא אנא אמאי לא
 5 קאתית לנבא עד האדנא – ברינוי דאית בן לא
 6 שבקנו, אמר ליה: אילו חבית של רבש ודקון ברוך
 7 עליה, לא היו שוכרין את החבית בשבול דקון?
 8 אישתיק. קרי עליה רב יוסף, ואיתימא רבי עקיבא:
 9 "מישיב חכמים אחור ודעתם יסבל", איבעי ליה למימר
 10 ליה: שקלינו צבתא ושקלינו ליה לדרקון וקסלינו ליה. וארתי אתי
 11 פריסתקא עליה מרומי, אמר ליה: קום, דמית ליה קוסר, ואמרי הניו חשבי דרומי לאותיבך
 12 ברישא. הוה סיים חד מסאני, בעא למסימא לאחרונא לא עייל, בעא למשלא לאודך לא
 13 נפק, אמר: מאי האי? אמר ליה: לא הצטער, שמועה טובה אתיא לק, דכתבי: "שמועה טובה
 14 תדרש עצם". אלא מאי תפנתיה? לית איניש דלא מתקבא דעתך מוציה ולהליח קמך. דכתבי:
 15 "ורוח נבאה תובש גרב", עבר הכי, עייל. אמר ליה: ומאחר דתקמיתו בולי האי, עד האדנא
 16 אמאי לא אתיתו לנבא? אמר ליה: ולא אמרי לך? אמר ליה: אנא נמי אמרי לך! אמר ליה:
 17 מיל אולינא ואינש אחרונא משרדנא, אלא בעי מוציא מיד דאתן לק. אמר ליה: תן לי רבנה
 18 והכמתה, וישוילתא דרבין גמיליא, ואסותא דמסין ליה לרבי צדוק. קרי עליה רב יוסף,
 19 ואיתימא רבי עקיבא: "מישיב חכמים אחור ודעתם יסבל", איבעי למימר ליה לשבקינהו דרא
 20 זימנא. והוא סבר, דלמא בולי האי לא עבד, ותצלה פורתא נמי לא תוי. אסותא דמסין ליה לרבי צדוק קרי אמר מאי היא? וימא קמא
 21 אשקויה מיא דפארי, למחר מיא דסופקא, למחר מיא דקומחא, עד דרווח מעינה פורתא פורתא. אול שדריה למיטום. "ואמר אי
 22 אלחיתו צור חסיו ב" – זה טיטוס השעשע שחורף ויגדף כלפי מעלה. מה עשה? תפש זונה ברוך ונגנס לבית קדש הקדשים, והציע
 23 ספר תורה ועבר עליה עבירה, ונגל סוף ויגיד את הפרוכת, ונעשה גם והיה דם מבצבץ ויוצא, וקסבור דגא את עצמו, שנאמר
 24 "שאנני צורריך בקרב מועדך שמו אותותם אותות". אבא תנן אומר: "מי כמוד חסין יה" – מי כמוד חסין וקשה, שאמתה שומע
 25 ניאנו ויגדופו של אותו רשע ושוק. דבי רבי ישמעאל תנא: "מי כמודה פאלים ה" – מי כמודה באלמים. מה עשה? נגל את
 26 הפרוכת ונעשאו קמין גרונתו, והביא כל בלים שבמקדש והניחו בהן, והשיבן בספינה לילך להשתבח בעירו, שנאמר: "ויבן ראיתי
 27 רשעים קבורים וכאז ומקום קדוש והלכו וישתפחו בעיר אשר בן עשו", אל תיקר "קבורים" אלא "קבוצים", אל תיקרי "וישתפחו"
 28 אלא "וישתבחו". איבא דאמרי: קבורים ממש, דאפילו כולי דמטמאין אינפליא להון. עמד עליו נחשול שבס לטובעו, אמר: כמדופתו
 29 אני שאליהם של אלו אין וברתו אלא במים, בא פרעה טבעו במים, בא סיסרא טבעו במים, אף הוא עומד עלי לטובעני במים,
 30 אם נגזר הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה! יצתה בת קול ואמרה לו: רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי
 31 בעולמי ויהוש שמה. אמאי קרי לה בריה קלה? דמעלמא אית לה ומפקנא לית לה. עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה. עלה ליבשה,
 32 בא ויהוש ונגנס בחוטמו, ונפר במוחו שבע שנים. וימא דה הוה קא חליף אנבא דבי נפתא, שמע קל ארופתא אישתיק, אמר: איבא
 33 תפנתא. כל יומא מיונה נפתא ומוז קמיה, לגו רביב ליה ארבע זוזי, לישוראל אמר ליה: מיסתיף דקא חות בפגא. עד תלתין זימין
 34 עבר הכי, ואילך פיון דדש דש. תניא, אמר רבי פנחס בן ערבא: אני הייתי בין גדולי רומי, וכשמת פצעו את מוחו, ומצאו
 35 בו פצור דרוך משקל שני סלעים. כמתותא תנא: נגזלו בן שנה משקל שני ליטרין. אמר אבי, ומקנין: פוי של נחשת וצפורינו
 36 של ברזל. פי הוה קא מית, אמר להו: ליקליהו ליהוא נבא ויבדרי לקמיהו אשב נפי, דלא לשכחיה אלתא דיהודין, ולקמיהו
 37 ברינא. אונקלוס בר קלוניקוס בר אחמיה דמיטוס הוה, בעי לאיגיירי, אול אספקה למיטוס בנידא, אמר ליה: מאן חשיב בהווא
 38 עלמא? אמר ליה: ישראל. – מהו לאידבוקי בהו? אמר ליה: מיפליהו נפשיון ולא מצית לקומיניהו, זיל איברי בהו בהווא עלמא ותוית
 39 רשא, דכתבי: "הוי צרה לראש" וגו', כל המציר לישראל נעשה ראש. אמר ליה: דיניה דהווא נבא? במאי? אמר ליה:

איבא מלכא את – מלך אהה עתיד ליהודת. ויהא אירוי מפני ופושלו מקריבו יאא – אלמא: "אירי" – הוא מושל. לבנוז זה בית המקדש – שמלכו נתנתוקל על ישראל. ברוך עליה
 2 – רבוק ולחוט אחרית. אין שוכרין את החבית – כדי שילך לו הרדוקין כך היה לכם להשדחת חומת העיר ולשרפה באש, כדי להשליך אותן ברינוי מוחכה. והבייא שבקנין לה –
 3 כך היינו מצפים, אילו נבזל להם ולהוציאם ממנה, ויהיה העיר קיימת. ויבטלי עמך. פריסתקא – שלית. לא נפק – שנתרשעו אבריו שממדת השמעה. ויהו חבא תיבש גיב –
 4 ובאשר הבאה ורוך חומת השטא – תיבש העצם שן. לך י יבט – שלא תחריבנה, ולא תהרוגו בחימה. וישוילתא רבין נפיליא – משפחת הנשיא, שלא תהרעם. שלא תכלה
 5 שולטתא בית דור. ואסותא – רופאים. תן לי

במא

איבא מלכא את, דאי לאו מלכא את לא מומקרא
 1 וירשלים בירך, דכתבי: "ותלכנון באירי פול" ואין
 2 "אירי" אלא מקד, דכתבי: "יהיה אירוי מנגנו" וגו,
 3 ואין "לכנון" אלא בית המקדש, שנאמר: "היה המבול
 4 היה ותלכנון" ודקאמרת אי מלכא אנא אמאי לא
 5 קאתית לנבא עד האדנא – ברינוי דאית בן לא
 6 שבקנו, אמר ליה: אילו חבית של רבש ודקון ברוך
 7 עליה, לא היו שוכרין את החבית בשבול דקון?
 8 אישתיק. קרי עליה רב יוסף, ואיתימא רבי עקיבא:
 9 "מישיב חכמים אחור ודעתם יסבל", איבעי ליה למימר
 10 ליה: שקלינו צבתא ושקלינו ליה לדרקון וקסלינו ליה. וארתי אתי
 11 פריסתקא עליה מרומי, אמר ליה: קום, דמית ליה קוסר, ואמרי הניו חשבי דרומי לאותיבך
 12 ברישא. הוה סיים חד מסאני, בעא למסימא לאחרונא לא עייל, בעא למשלא לאודך לא
 13 נפק, אמר: מאי האי? אמר ליה: לא הצטער, שמועה טובה אתיא לק, דכתבי: "שמועה טובה
 14 תדרש עצם". אלא מאי תפנתיה? לית איניש דלא מתקבא דעתך מוציה ולהליח קמך. דכתבי:
 15 "ורוח נבאה תובש גרב", עבר הכי, עייל. אמר ליה: ומאחר דתקמיתו בולי האי, עד האדנא
 16 אמאי לא אתיתו לנבא? אמר ליה: ולא אמרי לך? אמר ליה: אנא נמי אמרי לך! אמר ליה:
 17 מיל אולינא ואינש אחרונא משרדנא, אלא בעי מוציא מיד דאתן לק. אמר ליה: תן לי רבנה
 18 והכמתה, וישוילתא דרבין גמיליא, ואסותא דמסין ליה לרבי צדוק. קרי עליה רב יוסף,
 19 ואיתימא רבי עקיבא: "מישיב חכמים אחור ודעתם יסבל", איבעי למימר ליה לשבקינהו דרא
 20 זימנא. והוא סבר, דלמא בולי האי לא עבד, ותצלה פורתא נמי לא תוי. אסותא דמסין ליה לרבי צדוק קרי אמר מאי היא? וימא קמא
 21 אשקויה מיא דפארי, למחר מיא דסופקא, למחר מיא דקומחא, עד דרווח מעינה פורתא פורתא. אול שדריה למיטום. "ואמר אי
 22 אלחיתו צור חסיו ב" – זה טיטוס השעשע שחורף ויגדף כלפי מעלה. מה עשה? תפש זונה ברוך ונגנס לבית קדש הקדשים, והציע
 23 ספר תורה ועבר עליה עבירה, ונגל סוף ויגיד את הפרוכת, ונעשה גם והיה דם מבצבץ ויוצא, וקסבור דגא את עצמו, שנאמר
 24 "שאנני צורריך בקרב מועדך שמו אותותם אותות". אבא תנן אומר: "מי כמוד חסין יה" – מי כמוד חסין וקשה, שאמתה שומע
 25 ניאנו ויגדופו של אותו רשע ושוק. דבי רבי ישמעאל תנא: "מי כמודה פאלים ה" – מי כמודה באלמים. מה עשה? נגל את
 26 הפרוכת ונעשאו קמין גרונתו, והביא כל בלים שבמקדש והניחו בהן, והשיבן בספינה לילך להשתבח בעירו, שנאמר: "ויבן ראיתי
 27 רשעים קבורים וכאז ומקום קדוש והלכו וישתפחו בעיר אשר בן עשו", אל תיקרי "קבורים" אלא "קבוצים", אל תיקרי "וישתפחו"
 28 אלא "וישתבחו". איבא דאמרי: קבורים ממש, דאפילו כולי דמטמאין אינפליא להון. עמד עליו נחשול שבס לטובעו, אמר: כמדופתו
 29 אני שאליהם של אלו אין וברתו אלא במים, בא פרעה טבעו במים, בא סיסרא טבעו במים, אף הוא עומד עלי לטובעני במים,
 30 אם נגזר הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה! יצתה בת קול ואמרה לו: רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי
 31 בעולמי ויהוש שמה. אמאי קרי לה בריה קלה? דמעלמא אית לה ומפקנא לית לה. עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה. עלה ליבשה,
 32 בא ויהוש ונגנס בחוטמו, ונפר במוחו שבע שנים. וימא דה הוה קא חליף אנבא דבי נפתא, שמע קל ארופתא אישתיק, אמר: איבא
 33 תפנתא. כל יומא מיונה נפתא ומוז קמיה, לגו רביב ליה ארבע זוזי, לישוראל אמר ליה: מיסתיף דקא חות בפגא. עד תלתין זימין
 34 עבר הכי, ואילך פיון דדש דש. תניא, אמר רבי פנחס בן ערבא: אני הייתי בין גדולי רומי, וכשמת פצעו את מוחו, ומצאו
 35 בו פצור דרוך משקל שני סלעים. כמתותא תנא: נגזלו בן שנה משקל שני ליטרין. אמר אבי, ומקנין: פוי של נחשת וצפורינו
 36 של ברזל. פי הוה קא מית, אמר להו: ליקליהו ליהוא נבא ויבדרי לקמיהו אשב נפי, דלא לשכחיה אלתא דיהודין, ולקמיהו
 37 ברינא. אונקלוס בר קלוניקוס בר אחמיה דמיטוס הוה, בעי לאיגיירי, אול אספקה למיטוס בנידא, אמר ליה: מאן חשיב בהווא
 38 עלמא? אמר ליה: ישראל. – מהו לאידבוקי בהו? אמר ליה: מיפליהו נפשיון ולא מצית לקומיניהו, זיל איברי בהו בהווא עלמא ותוית
 39 רשא, דכתבי: "הוי צרה לראש" וגו', כל המציר לישראל נעשה ראש. אמר ליה: דיניה דהווא נבא? במאי? אמר ליה:

במא

1 המלך. מסקריית - דאמרתה ששים רבוא עיריות היו בחר המלך, והוא אינו מחויב
 2 אפילו ששים רבוא קנים. נמאד - דטריריש בלעז, כמו 'גומד מסאני' (פסחים קיא.א).
 3 אין עורו מחויב בשרו - משחפוש הוא בחיז ואין יכול לחזור ולבסותו. וב. דשמיע ליה
 4 - מה מעשהו, אם עדים אדם רשעים. באיום ואויסתו - מאותה העיר. ששפצט -
 5 ולול ביצרו, ולא חשבו אלא תנברו עליו. והבי
 6 השעי - נתקף התבואה, לזבן ביצה - שהיא
 7 דומה לשכבת זרע, להוציא קול שבו על
 8 אשתו. יולד - דטריריש, מתיביש ומגליד.
 9 שכבת זרע דוחה מן האור - נכנס ונבלע בכנה,
 10 ואינו מגליד. התיניא - פרוץ. נגאט - חופה.
 11 קרני מלחמה - ראשי גייסות חזקת קרן,
 12 ומתאספים עליהם בני צבאם, ושפא תאמר
 13 קרובה היתה - ליס. בקעת ידים - שם מקום.
 14 ואחד דם - מדרוגו כותה.
 15 של

1 כמאי דפסק אנפשיה - מניקלו, ובדורי קיטמא. שכבבת זרע דוחתה - מדה כנגד מדה,
 2 שבעתה התחיל העם לזנות אל בנות מואב. דאמר רי - בעירובין (כא.ב), וליקף לה
 3 מילתה דרבה יגיעת בשר, המלעני דרבה - נידון ביגיעת בשר. וקרא ברברי סופרים
 4 כתוב: 'ויהי רומה בני' - ויהי ברברי סופרים יותר ברברי תורה. פוישני ישראל -
 5 ישו. כמאי אמות קהילם - בלעם, שהשכינה
 6 נגלתה עליו, והביע דלבר. מור מלכא - מדינה
 7 ששמה הר המלך. נפלו - בני המדינה ההודים
 8 עליה דרומא, ומתנוה. נגאט - גידה. הית
 9 ברו - כהודים. אוידיקו - לשמות עד אדמתו
 10 - לבני החיל. בלינא דרשפנאק - מי שהיתה
 11 לו צורה כמבטעה היה מכירה רחוק מול מן
 12 העיר, למראה הרות. שהליים מין מנבל הוא
 13 במסכת עבודה זרה (כט.א), הווא ארמא - רד

1 כמאי דפסקו אנפשיה; כל וקמא כמנשי ליה לקיטמיה
 2 ודיני ליה, נקלו ליה ומבדרי אשב ימו. אול אסקיה
 3 לבלעם בנגידא, אמר ליה: מאן חשיב בתהוא עלמא?
 4 אמר ליה: תהוא לאידובקי בהוי? אמר ליה:
 5 "לא תדרוש שלוםם וטובתם כל הנשים". אמר ליה:
 6 דיניה דתהוא נגרא כמאי? אמר ליה: בשכבת זרע
 7 רוחתה. אול אסקיה בנגידא לישו תנוצרי, אמר ליה:
 8 מאן חשיב בתהוא עלמא? אמר ליה: ישראל. מהו

9 לאדבוקי בהוי? אמר ליה: טובתם דרוש, ועתם לא תדרוש, כל הנוגע בהן פאילו נוגע
 10 נקבת עינו. אמר ליה: דיניה דתהוא נגרא כמאי? אמר ליה: בצואה רוחתה, דאמר רי: כל המלעני על דברי חכמים נידון בצואה
 11 רוחתה. תא חוי, מה בין פושעי ישראל לנביאי אמות העולם. תניא, אמר רבי אלעזר: בא וראה כמה גדולה פתחה של בוששה שדרי
 12 מיני הקדוש ברוך הוא את רב כמנא, והרחיב את ביתו ושרף את היכלו. ואתרנגולתא חריב מור מלכא. דהוה נהניו בי
 13 הוה מבקי תהוא וכלתא, מבקי משיירו תרנגולתא ותרנגולתא, כלומר, פרו ורבו בתרנגולים. וימא חד הוה קא חליף נגידא דרומא,
 14 שקלינהו מיניה, נפלו עליהו מחוגיה, אהו אמרו ליה לקוסר: מרדו בך יהודאי! אתא עליהו. תהו בהו חזוי רב דרומא דתהו
 15 קפיץ מילא וקטיל פהו, שקליה קוסר לתאניה ואתביה אארעא, אמר: ריבניה דעלמא פוליה, אי ניהא לך, לא תמסריה לתהוא
 16 נגרא לדיניה ולמלכותיה בידיה דחד נגרא! אפשליה פומיה לבר דרומא, ואמר: "הלא אתה אלהים ונתתנו ולא תצא אלהים
 17 בצואתנו?" - דוד נמי אמר הכי - דוד אמתוהו קא מתמה. על לבית הפסא. אתא דרומא שמיטה לכרפשיה ונח נפשיה. אמר:
 18 הואיל ואתרתי לי ניא, תא וימא אשכנניהו, שבקניהו ואל. אוידיקו ואכלו ושתי, וארלוקו שרני עד דאתתו בלינא דגושפנאק
 19 ברחוק מילא. אמר: מיחדא קא חוי רבי יהודאי! תדר אתא עליהו. אמר רבי אסי: תלת מאה אלפי שליפי סיפא עיילו לטור מלכא,
 20 וקמלו בה תלתא יומא ותלתא יליוותא, ובקד ניסא הלולי וחנני, ולא הוה ידעו הני בהני. "בלע ה' ולא חמל את כל נאצי עינקב"
 21 - כי אתא רבי אמר רבי יוחנן: אלו ששים רבוא גייסות שהיו לו לינאי המלך בחר המלך; דאמר רבי יהודה אמר רב: אלו ששים
 22 רבוא עיריות היו לו לינאי המלך בחר המלך, וכל אחת ואחת היו בה כיוצא מצרים, חזין משלש שהיו בהן כפלים כיוצא מצרים;
 23 אלו הן: כפר ביש, כפר שחללים, כפר דכריא. כפר ביש - דלא יהבי ביחא לאושפזא; כפר שחללים - שהיתה פרנסתן מן שחללים;
 24 כפר דכריא - אמר רבי יוחנן: שהיו גשותיהן וילדות זכרים תחלה, וילדות נקבה באחרונה ופוסקות. אמר עולא: לדידי חוי לי תהוא
 25 אתרא, ואפילו שיתן ריביותא קני לא מחזיק. אמר ליה תהוא מינא לרבי תנאי: שקורו משקרתה! אמר ליה: "אריץ צבי" כתיב בה,
 26 מה צבי זה אין עורו מחויב את בשרו, אף אריץ ישראל, בזמן שיושבין עליה רווחא. ובזמן שאין יושבין עליה נגרא. רב מנימו בר
 27 חלקתה ורב חלקתה פר טוביה ורב הונא פר חייא חוי יתבי גפי תרדי, אמר: אי איפא דשמיעי ליה מילתא מכפר סכניא של מצרים
 28 לימא. פתח חד מנייהו ואמר: מעשה בארם וארסותו ששנשו לבין הגוים והשיאום לו לזר, אמרה לו: בבקשה מפקד, אל תגע בי
 29 שאין לי בתוהבא מפקד, ולא נגע בה עד יום מותו. וכשמת, אמרה להן: סיפורי ליה שפפמט ביצרו יותר מיוסף, דאילו ביוסף לא
 30 היה אלא תרא שעתא, והיא כל יומא ויומא; ואילו יוסף לאו בתרא משה, והיא בתרא משה; ואילו יוסף לאו אשתו, ותא אשתו.
 31 פתח אידיך ואמר: מעשה ועמדו ארבעים מדינות בדניך, נחסר תשער מודיא אחת, ובדקו וימצאו אב וקנו שבא על נערה מארסה
 32 ביום הכפורים, והביאום לבית דין וסקלום, ותור תשער למקומו. פתח אידיך ואמר: מעשה באדם אחד שנתן עינו באשתו לרשה,
 33 והיתה כותבתה מרובה. מה עשה? הלך ויפן את שישביו והאכילן והשקן, שברין והשכבין על מיטה אחת, והביא לזבן ביצה
 34 וחטול ביניהן, והעמיד להן עדים ובא לבית דין, תהי שם וכן אחר מתלמידי שמואי תהון וכבא מן בוטא שמו, אמר להן, קד מקובלי
 35 משמאי הונן: לזבן ביצה סולד מן האור, ושכבת זרע דוחה מן האור. בדקו וימצאו כדבדקי, והביאורו לבית דין והלקורו והתבעו
 36 בתובתה מנפנו. אמר ליה אפי' לרב יוסף: ומאד דהוה דריוקים פוליה תא, מאי טעמא אינניש? אמר ליה: משום דלא איבול על
 37 ריושלים, דכתיב: "שמחו את וירשלים ונלו בה כל אהדיה שישו אמה משושל בה המתאבלים עליה". ואשקד דריפסק חריב פתיה.
 38 דהוה נהניו כי היה מתלמיד ינוקא שחלי ארון, ונקמא; שחלי תורניתא, וכי הוה מופסקי קיצי לזר ועברו נגאט. וימא חד תהו
 39 קא חלפא ברמיה דקוסר, תאמר שפא דריפסק, קצא ארזא ועיילו לה. אהו נפול עליהו, מחוגיה. אהו אמרו ליה לקוסר: מרדו
 40 בך יהודאי! אתא עליהו. "גרע כהרי אף כל קרן ישראל" - אמר רבי יורא אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: אלו שמונים [אלף]
 41 קרני מלחמה שנגסו לכרד ביתר בשעה שלקדוהו, והרגו בה אנשים ונשים וטף, עד שהלך דמן ונפל ליס הגדול; שמא תאמר
 42 קרובה היתה - רחוקה היתה מול תניא. רבי אלעזר הגדול אומר: שני נחלים יש בבקעת ידים, אהר מושף אילך ואהר מושף
 43 אילך, וישערו חכמים: שני חלקים מים ואחד דם. כמתניתא תנא: שבע שנים בצרו גוים את פרמיון מקדון של ישראל בלא ובל.

1 של זכרה – בן הדיעה הבין, שהרגוהו שרי יתירה במצות איש, שהשתלחו לו לראש ועשאוהו אלוה, והרגוהו בעורה (דברי הדיים ב דו). שטר פירטא – שטר צוואה, שפטר
2 מה תהא על נכסיה. רב תושב חוץ – שלא קיבל עליו שאר מצות אלא בעודה וזה, שנאמר: "כי לא יעשה עוד עבודך" וגו' (מלכים ב ה). חייה רבתי – אומיה הוריתי. קל צחח סלע
3 – על חלקת אבן חלקה, שלא יכילע בארץ, כך היה דמו של זכרה על הרצפה, ולא נבלע. צחח – שעיטתה. בתרומה. חקיל – קול צווח וככי עולה מעיכב. ראה יצחק בנובאה
4 מפלה זו של ביתר. והיינו דאמר רבי אלעזר – דא דארמיתן ליעל שעל ידי לשון הרע דרב הניה ונורגו כמה רבבתי. בחזרוהו לשון – במריבת לשון, כמו "אל תתרח" (התלים לו).
5 שום שלש – שכל שבעה ימים, לקילין – לקילין. שבעט סבבא
6 זכר, וילדות לפגושם. כשן – "כין שך"
7 מטריוקי. שירכין לפך – לחשמשי ואין קלוני
8 מורבת כקלוני שלטו. זו אשת – "הדרגו כל
9 היום", האמרת – ייתרת. נישפנקא – חותמי
10 שעורתי כמבטא. בו, כוד שתואה נראה משתוח
11 לה. הרמבא דמפלא – שולטנות המלך קבל
12 עליו לעשות. זו מילה – "הדרגו כל היום"
13 הדימנין המיית. בר פשתיה – שמה יתובנו
14 בגורנו. דבר אחר – צרעת ומראות נגעים. מפני
15 שמסוכן לפסוק עליו.

קצו"צ

אמר רבי חיאי בר אבין אמר רבי יהושע בן קורח:
סח לי וקו אחר מאנשי ירושלים: בקבעה זו תרג
בנוראדן רב טפחים מאתים ואחת עשרה רבוא,
ובירושלים תרג תשעים וארבע רבוא על אבן אחת,
עד שהתקד דקון ונגע בדרמו של זכרה, לקיים מה
שאמרו: "דמיים בדמים נגעו". אישכמה לדמיה
דזכרה דתהו קא מרמח וסקלי, אמר: מאי האי?
אמרו ליה: דם זכחים דאשתפוק. אייתי דמי ולא
אימפו, אמר להו: אי אמרוהי לי - מוכפב, ואי לאו -
מסקריקאנא לבשרייכו במסקרי דפרזלי. אמרו ליה: מאי

1 זה אררינוס קיסר שודג באלכסנדריא - הוא
2 דארמיתן ביה"ליל" (סוכה ג"א).
3 דאלכסנדריא מוקדון הרבם והדחיה"ב - שטאב
4 פעמים שתיבתיה. קפצו - כולן ונפלו לתוך הים
5 - הוא דאמר במסכת בערה וזה (ת"א): "מוטב
6 שישלטה מן שנתה, ואל יחל בעגמור - הבא
7 יראים היו מסורין, כדארמיתן (כתובת ג"ג).
8 אלמילי גנדו לעזניה מישלח ונודח מלחו לעלמא.
9 ועוד: דבר כלות היו מענין אונן ולא היו הורגים
10 אותו.
11 איתותו לקמיה - שתוא קראי מייחה, ובשבעי
12 לא מייחה. ובגדרש אמר דקמא אמר
13 "אבכר" ותשני "לא יהיה לך" כל

11 גימא לה, דנבייא הוה בן דתהו קא מוכח לן כמילי דשמיאי, קמינו עילוייה וקפילנו ליה, והא
12 כפולה שניו דלא קא נייח דמיה. אמר להו: אנא מפייסנא ליה. אייתי סנהדרין גדולא וסנהדרין

13 קמנה קמל עילוייה ולא נה, בחורים וכתולות קמל עילוייה ולא נה, אייתי תינוקות של בית רבן קמל עילוייה ולא נה, אמר ליה:
14 זכרה, וזכרה, טובים שבהן ואיבתים, ניוח לק דאברגוהו לכולהו? כדאמרי לי הכי, נה. בתתיהו תשעא תרתה תשובה ברעמיה,
15 אמר: ומה אם על נפש אחת - קה, הוויא זכרא דקמל כל הני נשמותא - על אחת כמה וכמה! ערק אול שדר שטר פרטמא
16 בביתיה ואנייר. תנא: נעמן בר תושב היה; בנוראדן גר זרק היה; מכני בניו של הקן למדו תורה בבני ברוך; מכני בניו של סיסרא
17 למדו תינוקות בירושלים; מכני בניו של סנהורב למדו תורה ברכים. מאן אינון? שמעיה ואבמיליון. היינו דכתבי: "נתתי את דמה על
18 ציחח קלע לבתי הקסות". תקול קול עקב ותקדים ידי עשו", "תקול" - זה אררינוס קיסר, שתרג בפלכסנדרוי של מרירם ששים
19 רבוא על ששים רבוא כפלים כיוצאי מרירם; "קול עקב" - זה אספסינוס קיסר, שהרג בברך ביתר ארבע מאות רבוא, ואמרי
20 לה ארבעת אלפים רבוא; "ותקדים ידי עשו" - זו מלכות הרשעה, שהחריבה את בתניה, ושרפה את היכלנו, והגלינו מארצנו.
21 דבר אחר: "תקול קול עקב" - אין לה תפלה שמועלת שאין בה מורעו של עקב; "ותקדים ידי עשו" - אין לה חלוקה שבצמת
22 שאין בה מורעו של עשו. היינו דאמר רבי אלעזר: "בשום לשון תתבא" - בחזרוהי לשון תתבא. אמר רב יהודה אמר רב, מאי
23 דכתיב: "על נהרות כבל שם יושבו גם ככינו דאברגו את ציון"? כלמא, שהראינו הקדוש ברוך הוא לקדו חורבן בית ראשון וחורבן
24 בית שני; חורבן בית ראשון, שאמרו: "על נהרות כבל שם יושבו גם ככינו"; בית שני, דכתיב: "ובור ה' לבני אדם את יום
25 ירושלים האומרים ערו ערו עד תיסוד בה". אמר רב יהודה אמר שמואל, ואיתמא רבי אמי, ואמרי לה בפתיתא תנא: מעשה
26 בארבע מאות ילדים וילדות שושבו לקלון, התיישבו בעמקן למח הן מתפששים, אמרו: אם אנו טובעין ביים אנו כפיין לתני תולס
27 תנא? דרש לון הגדול שבהן: "אמר ה' מבין אשכ אשכ ממוצלות ים", "מבין אשכ" - מבין שני ארתי, "אשכ ממוצלות
28 ים" - אלו שטובעין ביים; מיון שמעונו ילדות קה, קפצו פולן ונפלו לתוך הים. נישאו ילדים קל וחומר בעצמן ואמרו: מה הללו
29 שדרבן לקד - קה, אנו שאין דרנגו לקד - על אחת כמה וכמה! אף הם קפצו לתוך הים. ועליהם הפתחו אומר: "כי עקיד חורגנו
30 כל היום נחשבונו בצאן מבחה". ורב יהודה אמר: זו אשה ושבעה נתיה; איתויהו קמא לקמיה דקיסר, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה!
31 ורה! אמר להו, כתוב בתורה: "ואמרי לה' אלהיך", אפקוהו וקטלוהו. ואתויהו לאדך לקמיה דקיסר, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה!
32 אמר להו, כתוב בתורה: "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", אפקוהו וקטלוהו. אתויהו לאדך, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה!
33 אמר להו, כתוב בתורה: "זוכה לאלהים יחרם", אפקוהו וקטלוהו. אתויהו לאדך, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה! אמר להו, כתוב
34 בתורה: "לא תשתחוה לאל אחר", אפקוהו וקטלוהו. אתויהו לאדך, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה! אמר להו, כתוב בתורה: "שמע
35 ישראל ה' אלהינו ה' אחר", אפקוהו וקטלוהו אתויהו לאדך, אמרו ליה: פלח לעבודה זרה! אמר להו, כתוב בתורה: "וירדת
36 היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא אלהים בשמים מפעל ועל הארץ ממתח אין עוד", אפקוהו וקטלוהו. אתויהו לאדך, אמרו
37 ליה: פלח לעבודה זרה! אמר להו, כתוב בתורה: "את ה' האמרת וגו' ות' האמרת היום", קבר נשבענו להקדוש ברוך הוא שאין
38 אנו מעבדין אותו כאל אחר, ואף הוא נשבע לנו שאין מעביר אותנו באימה אחרת, אמר ליה קיסר: אישיי לק נישפנקא גרין
39 וישקליה, כי חיכי דלמירו קביל עליה תרמנא כמלכא. אמר ליה: תבל עלך קיסר, תבל עלך קיסר, תבל עלך קיסר, תבל עלך קיסר, תבל עלך קיסר, תבל
40 הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה! אפקוהו למקטליה, אמרה להו אימיה: יתבוהו ניהלי ואישקיה פרתא, אמרה לו: בני,
41 לבו ואמרו לאברהם אביכם: אותה עקרת מוכח אחד ואני עקרתי שבעה מובחות! אף היא עלתה לנו ונפלה ומתה. יצתה בת קול
42 ואמרה: "אם הננים שמחה". רבי יהושע בן לוי אמר: זו מילה שניתנה בשמיני. רבי שמעון בן לקיש אמר: אלו תלמודי הקמים
43 שמראין חלכות שחטקה בעצמן; דאמר רבא: כל מילי ליחו אינש בנפשיה, בר משחיה ודבר אחר. רב נחמן בר יצחק אמר: אלו
44 תלמודי הקמים שמתוין עצמן על דברי תורה; דרדבי שמעון בן לקיש, דאמר רבי שמעון בן לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא
45 כמי שפמתי עצמו עליהם, שאמרו: "זאת התורה אדם פי ימות באהל" וגו'. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: ארבעים סאה

1 כל מןן שפסקין עליו - כי איכא סנתא נפשוה פרוץ שבין יוהר על כיד דמיק, כדארמין
 2 בפרק "השולח" (גיטין מד,א) גבי מוכר עצמו ואזו בניו לנשים, כל שכן באיכא דאיכא
 3 קטלא, אי נמי - משום דתופלג ברחבנה הית. **אבל** - בשטר קנה - אאשה נמי קאי, כדמוכח
 4 בסמוך. והא דאמר בפרק "מי שהיה נשוי" (תובטב עה,א): תב לראשון ולו דחמה, לו
 5 ולשני דחמה לו - איכד תובטבה. איכד תובטבה. משמע דבדו
 6 לוקח יכולה לומר "נתת רח נעשית לבעלי" הם
 7 כשחמה על שטר של בעלה, והכא כשכתבה
 8 שטר שבמי עצמה. ועוד דחמה בהם -
 9 שנתיצת כמכירתה הבעל או שנחלה לו
 10 השעבדה, אבל הכא - כשכתבה שטר מכירה
 11 שהיא מוכרת לו. ולמאי דרפרש הרב רבינו
 12 אליעזר משנדא דרב ושמאלא פליגי הכא
 13 באחריות טעת סופר הוא. דשמאלא לטעמיה
 14 דאמר בפרק קמא דבבא מעטע (ד, ט) דאחריות
 15 לאו טעת סופר הוא כבשטרי מקח וממכר, הרב
 16 סבר אחריות טעת סופר הוא. ובחסם שטר -
 17 ככתבה לו אחריות דמי, והדא דכתבת -
 18 כשפרשה ולא קבלה אחריות מדי.
 כגון

1 קצויה תפילין - דפסי תפילין חוץ מן הרעועה קרוי קצויה, כדארמין בטובטב סוכה
 2 (כרב): אחוה ברעועה ואינו אחוה בקצויה. **הרעא** - ארבעים סאה, ודרשאי שהם גדולים,
 3 ארבעים בתים בכל קצויה - דהו שלש וזמני ארבעים סאה, ואם תאמה ארבעה לא היא,
 4 עבית אחוה של רובי גדול מאחד מבתי הראש, לפי שבכא כל ארבע פרשיות בבית אחד,
 5 ובשל ראש פרשה אחת בבית אחד. וזככל מקום
 6 דפוס של ראש, מתוך שברך חלק הבתים
 7 ולהיות ריחו בניהן, וקובעין על מושב אחד -
 8 הוצרך הנושע להיות רוב, והיו על אחד שטר -
 9 שבוראו. איבעה בקב - בבורבן בית ראשון.
 10 **אסירי** - טלעים. שהיו מניין את הפו ביזויין
 11 - והיונו מסולאים, לשון "סולו לרוב" (תהלים
 12 סח) "לא תסולה בכתם אופיר" - משבוזין היו
 13 כיוצאין מן הפו. ביזוי והשפך - צורח נאות
 14 שבוזומיהו, דביו שותנבערה כגון. **כמה**
 15 מדיקאן מהחאו חובתא - שלא הגעתי ללמוד
 16 אותו ספוק. אינני - מעט. פוסקתא ופלטא - דף
 17 וזני. על כבוד שגח הגביר - והדין בנורדתך
 18 עלי ועלך - ששמי תתחיל בכך. שוליא דגני
 19 הוא - לא היה רבו לתורה, אלא רבו לאומנות
 20 של גורים. שוליא - אנדריין, הוצרך ללוות -
 21 הרב קדם - השכימם שתי תפילות כבר אחוה -
 22 אשת איש, אל שני - דמקום כולל אלא דאמר
 23 ליה - בעלים, לזה שלקח מסוקריקן. לך חוק
 24 וקני - בחוקה, דכיון דריבירא בעלמא הוא -
 25 איכא לנימה: השני נח לו. אבל - אי תב ליה
 26 שטרא בשמיהו. קני - דכילוי האי לא היה ליה
 27 למיעבד, לא לאו דחמה ליה מבר מהוה, ומדעת
 28 אחריות - דאי טרפו לה מניה - לנבייה דמי
 29 ארעא.

1 **קצויה תפילין ומצאו קראשי תרוגי ביתר. רבי ינאי**
 2 **רבי ישמעאל אמר: שלש קופות של ארבעים**
 3 **ארבעים סאה. במתניתא תנא: ארבעים קופות של**
 4 **שלש שלש סאין, ולא פליגי: הא דרשא, הא דרעא.**
 5 **אמר רבי אסי: ארבעה קבין מוח ומצאו על אבן**
 6 **אחת. ועולא אמר: תשעת קבין. אמר רב הונא,**
 7 **ואיתיקא שליא בר מרי: מאי קראה? "פת בכל**
 8 **השדרה אישוי שישלם לך וגו' אישוי שאיחזו ונפץ**
 9 **את עוללך אל השלע".** **"בני ציון הקרים המסולאים**
 10 **"כפו" - מאי "מסולאים כפו"?** **"אילמא דהווי מופי**
 11 **בפיא - והאמרי דבי רבי שליא: תרתי מתקילי**
 12 **אסירי ופיא נהוח בעלמא, תדא בלומי ותדא בכילי**
 13 **עלמא: אלא שהווי מנינו את הפו ביזויין. מועיקא**
 14 **ומשמשוי ערסיהו, מכאן ואילך מירחו בני ישראל בכרעיה דפריזיהו ומשמשוי. אמר ליה**
 15 **חד לתבריה: הא היכא פתיקא? אמר ליה: "גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר**
 16 **התורה הואת". אמר: כמה מרוקנא מדוכתא פלן? אמר ליה: אינני פוסקתא ופלטא, אמר**
 17 **ליה: אי מנאי לנביה לא איצטריכי לך. אמר רב יהודה אמר שמואל משום רבן שמעון**
 18 **בן גמליאל, מאי דכתוב: "עני ועוללה לפישי מכל בנות עיר?" איבע מאות פתי כנסיות**
 19 **היו ככרך ביתר, ובכל אחת ואחת היו פה ארבע מאות מלמדי תינוקות, וכל אחד ואחד**
 20 **היו לפניו שלש מאות תינוקות של בית רבן, וקשהיה אויב ונגם לשם היו דוקרין ארבע**
 21 **בתרי בחומתיהו, וכשבע אויב ולבדים, פרכום כספריהם והציגום באש. תנו רבנן: מעשה רבי**

1 קצויה תפילין ומצאו קראשי תרוגי ביתר. רבי ינאי
 2 רבי ישמעאל אמר: שלש קופות של ארבעים
 3 ארבעים סאה. במתניתא תנא: ארבעים קופות של
 4 שלש שלש סאין, ולא פליגי: הא דרשא, הא דרעא.
 5 אמר רבי אסי: ארבעה קבין מוח ומצאו על אבן
 6 אחת. ועולא אמר: תשעת קבין. אמר רב הונא,
 7 ואיתיקא שליא בר מרי: מאי קראה? "פת בכל
 8 השדרה אישוי שישלם לך וגו' אישוי שאיחזו ונפץ
 9 את עוללך אל השלע". "בני ציון הקרים המסולאים
 10 "כפו" - מאי "מסולאים כפו"?" אילמא דהווי מופי
 11 בפיא - והאמרי דבי רבי שליא: תרתי מתקילי
 12 אסירי ופיא נהוח בעלמא, תדא בלומי ותדא בכילי
 13 עלמא: אלא שהווי מנינו את הפו ביזויין. מועיקא
 14 ומשמשוי ערסיהו, מכאן ואילך מירחו בני ישראל בכרעיה דפריזיהו ומשמשוי. אמר ליה
 15 חד לתבריה: הא היכא פתיקא? אמר ליה: "גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר
 16 התורה הואת". אמר: כמה מרוקנא מדוכתא פלן? אמר ליה: אינני פוסקתא ופלטא, אמר
 17 ליה: אי מנאי לנביה לא איצטריכי לך. אמר רב יהודה אמר שמואל משום רבן שמעון
 18 בן גמליאל, מאי דכתוב: "עני ועוללה לפישי מכל בנות עיר?" איבע מאות פתי כנסיות
 19 היו ככרך ביתר, ובכל אחת ואחת היו פה ארבע מאות מלמדי תינוקות, וכל אחד ואחד
 20 היו לפניו שלש מאות תינוקות של בית רבן, וקשהיה אויב ונגם לשם היו דוקרין ארבע
 21 בתרי בחומתיהו, וכשבע אויב ולבדים, פרכום כספריהם והציגום באש. תנו רבנן: מעשה רבי

1 הושע בן נחמיה שהלך לכרך גדול שברומי, אמרו לו: תינוק אחד יש בבית האסורים, רפה עינים וטוב ראי וקווצותיו כדורות לו
 2 תלמלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר: "מי נתן למשיסה עקב ישראל לבזויים?" ענה אותו תינוק ואמר: "הלא ה'
 3 וז תמאנו לו ולא אבו בדרביי הלוך ולא שמענו בתורתו". אמר: מוכמתני בו שמורה הוראה בישראל, העובדה! שאינו זו מכאן עד
 4 שאפדנו בכל ממון שפסקין עליו. אמרו: לא זו מישם עד שפדאו בממון הרבה, ולא היו ימים מעומעין עד שהורה הוראה בישראל.
 5 וקנו? רבי ישמעאל בן אלישע, אמר רב יהודה אמר רב: מעשה כבנו ובבתו של רבי ישמעאל בן אלישע ששפכו לשני איננים.
 6 לימים נודונו שניהם במקום אחד, זה אומר: יש לי עבד שאין יוזפיו בכל העולם, זה אומר: יש לי שפחה שאין בכל העולם כויל
 7 ביהויה. אמרו: בוא ונשיאם זה לזה ונתלק ביהויה. הכניסום לתרדי, זה ישב בקרן וזה וזו ישב בקרן וזית זה, זה אומר: אמר
 8 בתו בן בתיים גדולים אישא שפחה? וזאת אומרת: אני באת בת בתיים גדולים אישא לעבד? וכבו כל תלילה. כיון שעלה עמוד
 9 השחר, הכירו זה את זה, ונפלו זה על זה ונעו בכביה עד שיצאה בשמתן. ועליהו קונו ירמיה: "עבד אלה אני בוכיה עניי ויהיה
 10 מים". אמר ריש לקיש: מעשה באשה אחת וצפנת פת גניאל שמה, צפנת - שהכל צופין ביופיה, פת גניאל - בתו של כהן גדול
 11 ששימש לפני ולפנים, שנחעלל בה שבאי כל תלילה. למחר הלבישה שבעה חלוקים והוציאה למכורה. בא אדם אחד שהיה מוכער
 12 ביותר, אמר לו: הראני את יופיה, אמר לו: רקא! אם אתה רוצה ליקח - קח, שאין ביופיה בכל העולם כויל. אמר לו: אף על פי
 13 כן, הפשיטה ששה חלוקים, וישבתי קרעתי ונתפלשה באפר, אמרה לפניו: רבוננו של עולם, אם עלינו לא חסד, על קרשתי שמך
 14 הגבור למה לא תחוס? ועליהו קונו ירמיה: "פת עמי חגרי שק ותתפלש באפר אבל חידו עשי לך מספר תמורדים פי פתאום יבא
 15 השודר עלינו", "עלך" לא נאמר אלא "עלינו", כפיכול, עלי ועלך? בא שודר. אמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתוב: "ועשקו גבר
 16 וביתו ואיש ואתלתו"? מעשה באדם אחד שנתן עניו באשת רבו, לשליא דגברי תוה. פעם אחת הוצרך (רבו) ללות, אמר לו: שטר
 17 אשתך ונח אולתה, שטר אשתו אצלו, שהה ענה שליטה בימים. קדם וזכא אצלו, אמר לו: אשתי ששגריתי לך תהון אחר? אמר
 18 לו: אני בפרתיה לאלקר, ושכמתי שהתינוקות נתעללו בה בדרך. אמר לו: מה אעשה? אמר לו: אם אתה שומע לעצתי גרשה.
 19 אמר לו: תתובתה מרובה, אמר לו: אני אלוך ותן לה תתובתה. עמד זה וגרשה, הלך הוא ונשיאה. כיון שהגיע זמנו ולא היה לו
 20 לפורעו, אמר לו: בא אעשה עמי בחובך. והיו הם וישכים ואוכלים ושוחין והוא היה עומד ומשקה עליהו, והיו דמעות נגישות
 21 מעיניו ונפלות כבוסתיו, ועל אותה שעה נתחמם גור דיון. ואמרו לה: על שמי תפילות בנך אחר. "לקח מן הפסקיקון" וכו'. אמר
 22 רב: לא שנו אלא דאמר לו "לך חוק וקני", אבל בשטר - קנה; ושמואל אמר: אף בשטר נמי לא קנה, עד שיכתוב לו אחריות.

1 הושע בן נחמיה שהלך לכרך גדול שברומי, אמרו לו: תינוק אחד יש בבית האסורים, רפה עינים וטוב ראי וקווצותיו כדורות לו
 2 תלמלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר: "מי נתן למשיסה עקב ישראל לבזויים?" ענה אותו תינוק ואמר: "הלא ה'
 3 וז תמאנו לו ולא אבו בדרביי הלוך ולא שמענו בתורתו". אמר: מוכמתני בו שמורה הוראה בישראל, העובדה! שאינו זו מכאן עד
 4 שאפדנו בכל ממון שפסקין עליו. אמרו: לא זו מישם עד שפדאו בממון הרבה, ולא היו ימים מעומעין עד שהורה הוראה בישראל.
 5 וקנו? רבי ישמעאל בן אלישע, אמר רב יהודה אמר רב: מעשה כבנו ובבתו של רבי ישמעאל בן אלישע ששפכו לשני איננים.
 6 לימים נודונו שניהם במקום אחד, זה אומר: יש לי עבד שאין יוזפיו בכל העולם, זה אומר: יש לי שפחה שאין בכל העולם כויל
 7 ביהויה. אמרו: בוא ונשיאם זה לזה ונתלק ביהויה. הכניסום לתרדי, זה ישב בקרן וזה וזו ישב בקרן וזית זה, זה אומר: אמר
 8 בתו בן בתיים גדולים אישא שפחה? וזאת אומרת: אני באת בת בתיים גדולים אישא לעבד? וכבו כל תלילה. כיון שעלה עמוד
 9 השחר, הכירו זה את זה, ונפלו זה על זה ונעו בכביה עד שיצאה בשמתן. ועליהו קונו ירמיה: "עבד אלה אני בוכיה עניי ויהיה
 10 מים". אמר ריש לקיש: מעשה באשה אחת וצפנת פת גניאל שמה, צפנת - שהכל צופין ביופיה, פת גניאל - בתו של כהן גדול
 11 ששימש לפני ולפנים, שנחעלל בה שבאי כל תלילה. למחר הלבישה שבעה חלוקים והוציאה למכורה. בא אדם אחד שהיה מוכער
 12 ביותר, אמר לו: הראני את יופיה, אמר לו: רקא! אם אתה רוצה ליקח - קח, שאין ביופיה בכל העולם כויל. אמר לו: אף על פי
 13 כן, הפשיטה ששה חלוקים, וישבתי קרעתי ונתפלשה באפר, אמרה לפניו: רבוננו של עולם, אם עלינו לא חסד, על קרשתי שמך
 14 הגבור למה לא תחוס? ועליהו קונו ירמיה: "פת עמי חגרי שק ותתפלש באפר אבל חידו עשי לך מספר תמורדים פי פתאום יבא
 15 השודר עלינו", "עלך" לא נאמר אלא "עלינו", כפיכול, עלי ועלך? בא שודר. אמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתוב: "ועשקו גבר
 16 וביתו ואיש ואתלתו"? מעשה באדם אחד שנתן עניו באשת רבו, לשליא דגברי תוה. פעם אחת הוצרך (רבו) ללות, אמר לו: שטר
 17 אשתך ונח אולתה, שטר אשתו אצלו, שהה ענה שליטה בימים. קדם וזכא אצלו, אמר לו: אשתי ששגריתי לך תהון אחר? אמר
 18 לו: אני בפרתיה לאלקר, ושכמתי שהתינוקות נתעללו בה בדרך. אמר לו: מה אעשה? אמר לו: אם אתה שומע לעצתי גרשה.
 19 אמר לו: תתובתה מרובה, אמר לו: אני אלוך ותן לה תתובתה. עמד זה וגרשה, הלך הוא ונשיאה. כיון שהגיע זמנו ולא היה לו
 20 לפורעו, אמר לו: בא אעשה עמי בחובך. והיו הם וישכים ואוכלים ושוחין והוא היה עומד ומשקה עליהו, והיו דמעות נגישות
 21 מעיניו ונפלות כבוסתיו, ועל אותה שעה נתחמם גור דיון. ואמרו לה: על שמי תפילות בנך אחר. "לקח מן הפסקיקון" וכו'. אמר
 22 רב: לא שנו אלא דאמר לו "לך חוק וקני", אבל בשטר - קנה; ושמואל אמר: אף בשטר נמי לא קנה, עד שיכתוב לו אחריות.

1 כגון לו טוענין לירוש וללוקח - פירש בקונטרס: אפילו למאן דאמר בבבא בתרא דאין
2 טוענין - הבא מודה. ולא מיזניו סע מלגתא. אלא אמרין בפרק ל"א חזמר" (בבא
3 בתרא כגא.) טוענין לירוש - הניגיא. טוענין ללוקח - הניגיא. רבנו ה' דאמר - הבי' פירושה:
4 אפילו כגון ה'. ולמאן דעתין דרין עם הבעלים. דמה שלא מידו - מפני יראת הסיקריקון.

5 **אנן** יתיבין אנן אבלינן - והא דאמרין בפרק
6 זוקת תבתיס' (בבא בתרא ג'ה.) בני דורא
7 דרעוואת דבני באגו ומבטיהו הוה. ומלכא אמר:
8 מאן דרביה טסקא - ל'כילול ארעא. והיחסידי
9 הדקרקע לגמרי. ה'הם ודו גשמיים מפרעו. אבל
10 כאן שהבעלים הלכו. ולא להשטת - דין הוא דכל
11 נתנו שני כמאן דהויב טסקא אבילי. וכי חודרי -
12 אחריו ארעא למרא.

13 **למכתב** ליה סיירפא אבני באגא - לא אבני
14 באגו ולקבל מיתוק. ומה דתן לפרעו
15 מה שהקדים זה? אלא אמרוואת קמא.

16 **רביע** רביע טסקא - רביע במעות - פירושו רביע
17 במעות שנתן יתן לו. וירוש רביע -
18 בקרקע או במעות יתן לו. והיינו חמישית בקרקע
19 כדמפרש רבני חומטא ובן. ותימה. דמאי פריך
20 מביטרא לוקחני. רביע בקרקע או רביע במעות
21 לשמואל דאמר: רביע בקרקע שדוא שליש
22 במעות. דבני רביעא תיבין הוא איבא לפרושי נמי
23 איפכא: רביע הדקרקע יתן לו או בקרקע או
24 במעות - ורביעו שליש במעות. ואית ספרים ודסי
25 ברבד ומביטרא: רביע בקרקע שדוא רביע
26 במעות. וכן רבנו חננאל. ומפרשי רביע - בקרקע
27 שנתן דמיים עליה. והיינו חומש. ודל ארבע
28 חומשית נתן דמיים. דבני חומטא ובן.
29 ברבולדו

21 **ארעא** בטסקא מבני באגא. אקריב' ותיבין וזו
22 **ליה:** שמה קפוייתא דיהבת אבלינן. השתא אנן
23 **סבר** למכתב ליה טורפא אבני באגא. אמר ליה רב
24 **אם** כן. עשיית' סיקריקון? אלא אמר רב הונא בריה
25 **הבני.** "זו מינשה ראשונה. בית דין של אחריתו
26 **רביע.**" אמר רב: רביע בקרקע או רביע במעות.
27 **במעות.** כמאי כומפליגני? מר סבר: נבי רביע
28 **זו** מושה' ראשונה. בית דין של אחריתו אמרו:
29 **וד** בעלים על השלושה. רצו בקרקע נוטילין.
30 **לשה.** אבל יש גידון לשח - הן קודמין לכל אדם.
31 **בפני** סיקריקון שנים עשר חודש - כל תקודם
32 **או** רביע במעות. אמר רב אשי: כי תמא

הניא קנותיה דשמואל, רבי שמעון בן אלקעזר
לוקח מן האשה והורו לוקח מן האיש - מקחו
מן האיש והורו לוקח מן האשה - מקחו
שתכחוב לו אחריות. ניקא מיתו תיובתא
לך רב: מאי אחריות? נמי שפיר. תנו
מן הסיקריקון ואכלה שלש שנים בפני
ומכרה לאחר - אין לבעלים על לוקח
הכי רבי? אי דקא פגעין ואמר "מינך
ראשון נמי? אי קלא קא פגעין ואמר "מינך
אפילו שני נמי לא? אמר רב ששת: לעולם
קא פגעין ליה. רבנו זון ומוענין לירוש
רביע אי פגעין - לא. ומנו רבנן:
הבא מחמת חוב ומחמת אנפרות - אין
סיקריקון. ואנפרות עצמה - צריכה
עשר חודש - והאמרת אין בה משום
קאמר: סיקריקון עצמה - צריכה
חודש. אמר רב יוסף קמחי: אין אנפרות
והא קהוין דאיבא! אלא איבא: אין
בבבא. מאי טעמא? כיון דאיבא
קביל. איבא אחילי אחיל. גידול
ויהיב וזו תיקא שנין. לשוף אתא
ליה: שמה קפוייתא דיהבת אבלינן. השתא אנן
סבר למכתב ליה טורפא אבני באגא. אמר ליה רב
אם כן. עשיית' סיקריקון? אלא אמר רב הונא בריה
הבני. "זו מינשה ראשונה. בית דין של אחריתו
רביע." אמר רב: רביע בקרקע או רביע במעות.
במעות. כמאי כומפליגני? מר סבר: נבי רביע
זו מושה' ראשונה. בית דין של אחריתו אמרו:
וד בעלים על השלושה. רצו בקרקע נוטילין.
לשה. אבל יש גידון לשח - הן קודמין לכל אדם.
בפני סיקריקון שנים עשר חודש - כל תקודם
או רביע במעות. אמר רב אשי: כי תמא

אמ

הכי רבסינן. תניא כותיה דשמואל. מאי אחריות - דקתני. שפיר - ולא
אלע עד שתכחוב לו שטר. והוה לו לאחריות שאנה יכולה לחזור עליו עד.
ענין - ליה האי לוקח שני. מיני זבנן - לוקח ראשון. שנתן לו רביע
הורו אכלה שני חוקה. וזו לא מצי אמר ליה האי: אחוי שטרא

מותר איניש בשטרית. מאי אידיא חזר ומכרה
לאחרי? אפילו לוקח ראשון נמי. בתר דאכלה
שני חוקה. או הוה טעין ליה חזרהוה ללוקחה?
מנך בחקתא כחמיס וזו שלש שנים - טענהיה
טענה. לעולם רלא פגעין ובגון זה - דסיקריקון.
מוענין לירוש ומוענין ללוקח - הלוקח
מסיקריקון. ודורשה לבניו ואכלה שלש שנים.
או מכרה לאחר ואכלה שלש שנים. ובא
בעלים לדחויא ממנו. ואינו יודע לטעון ולומר
לאחרי? אפילו כמנך - בית דין טענין
שבביל הירוש ובשביל הלוקח. ואפילו למאן
דאמר באי בתרא: אין טוענין לירוש ואין טוענין
ללוקח טענה זו. וירושאין ללוקח מנך - הכא
מודי דטענין ליה. רסחם מאן דובין מסיקריקון
מירע דיע. ולא שוי וזו כבדי ללוקח. אם לא על
פי בעלים. ואיך אי פגעין אי - אבל לוקח
ראשון אי פגעין - איק. אי לא טעין - אם לא
טענין ליה. דהא ידע אי תבנא אי לא. ואי איתא
חזנה - היה טעין. הבא מחמת חוב - רב
דמבא על ישראל. או מחמת אנפית -
לג בעלמא. ואינו מסור כבדי לרורו. ובא הני
קרקע כחובו או באנפרות. אין בו משום
סיקריקון - אם שחה כדו שנים עשר חודש
לחת רביע לבעלים כתיקון הבנים. ויחויק
בקרקע. ולא מחוי לו הדקרקע דבג. ובא
סיקריקון הוא חזרו ונגנו. דבין דנמר ואבקי
אבא אונס מיתה. ואפילו בתר רגור - כל קטיל
לספולו? - מסתפי ליה קמטא דקמיה דאדטול
וספו דבוכא שרזיה כדו שנים עשר חודש ולא
צעק עליו. והלכך נתון לבעלים רביע - דקיס
לזו לרבנן דגוי אוילי בני לוקח רביע. לפי
שבחנם באה לו. אבל האי לא נמר ואקני מדי.
ואף על פי שהשעה שנים עשר חודש - לא באת
לו שנה כלפיה. הלכך אין מביטרא מכרה כלל
צריכה שתישה - ביד הגוי שנים עשר חודש
דאי לא - הורא לרעה דרמי. בודקני
מתניין: שאם יש בידם ליקח - הם קודמין לכל
אדם. והאמרת אין בו משום סיקריקון - ושנים
עשר חודש לא חזרוי אלא בו. דאילו אנפרות
- הורא בלא דמי. ולעולם. הכי קאמר אנפית
אין בו משום סיקריקון - דאילו מסיקריקון
מתניין לא ביד לוקח. ונתן רביע. אבל אנפרות
- בלא דמי הורא. ולעולם. וסיקריקון עצמה -
דאמרין קדימא ליה ביד לוקח - והוא ששהיה שנים עשר חודש
על חבירו. ואומר. קרקע זו שלקחת מן הגוי שלי היתה. וגולה ממני - אינו נאמן. אין דין אנפרות בבבא - לאפסודה ללוקח. ערילאי - כך שמו. טסקא - מס קרקע. מבני באגא -
כך היה מנהגם. סופקים מס על כל דבוקע לוקח. רבן לשת למלך. והם מחלקין השדות חבתי בניהם. ונתון כל אחד מס לפי חלק המגיע. ונתוןין לאחר. והוא נתון לכבאי
המלך. והם לא יאחד ממנו השדות לרדם - ובאי המלך חובע ממנו דבוקע כל המס שלם. והבעלים של קרקע זו הלכו לרדמן. ובני באגא שיהיה כל המס מוטל עליהם נתנה לנידול.
לפרעו המס שבביל הבעלים ולאובלה. קיים יחוב - למלך טסקא דחלת שנין. שירפא - שטר מביט דין לטורחן מקרקעות שלהם מן שנתן. שאלו לא באו הבעלים לטורחן ממנו -
לא היה פסוק כלום. ומעשה. שאבאלה אחרים - טול המלך ממנו מהם. ולא יעלו אלה בחשבון. ומצאנו זה הפסוק מה שנתן. אמר בן עשית - הרבין. כדון סיקריקון. ונתוןין למאן במשנה
אחרונה שאינו מפיסד כלום. דקתני קנה. ונתון לבעלים מאי דאדילן גוי גביה. או אם יש בידם ליקח - יחזירו לו מעותיה. והאי נמי לא יפסיד מה שנתן למלך וגבי כולה. והבא אלא
סיקריקון הוא המלך. אין לו עליהם. או כל המס. ומפני אותו החוב נמכרה לוה. ולא היה לו להקדים וליתן של שלש שנים. אמר רב רביע בקרקע או רביע במעות - אין לו לבעלים
רביע מנת שנתו. אלא יתן לו קרקע שוה רביע ומעות. אלא לוקח במנה - נתון לו רביע במנה. או מן הקרקע עצמו שוה רביע מנה. דהיינו חמישית שבקרקע. אם הבעלים עצמם
בקרקע. ודקסבר רבני בני חומטא ובן מן הגוי. הוא חמש בארבעה. הלכך יחוב ליה רביע מנה. או חמישית הקרקע - דהיינו רביע מנה. שהקרקע נתקנית מסיקריקון במנה שוה חמשת
רביעים. ושמואל אמר. רביע הקרקע עצמו נתון לו. או שליש מנה. וסבר שמואל בני רביעא ובן. הוא ארבע לקח בשלש. הלכך שדוה זו שלקח במנה שוה ארבע שליש מנה. זו שנתה
ראשונה - רשא ונתנוהו. דקתני מקוח בטל. או רביע במעות - וקשיא לשמואל. כי תניא - רביע במעות - לאחרי שבאו שליש מנה. והבעלים מוטל עליהם רביע רחו רביע
דאז שלשה שנים. ונמי לזה שני. דהיינו ארבעה. ודבי קאמר: רביע לבעלים רביעית הקרקע. או מן שנתה שדוה רביע. כשתצטרף של גוי יושל בעלים זה על רביע רביע

בבבא.
אמ

דבולוהו מניניו וכו' חזק הוה מרחיקו... רב ורבי ורבי... אמר רבא... וכו'

הוא המביא רבי - באותו מן שתקנו שכל הקודם ליקח וכו'... ברישא - ממני שאלו תולה בשרה... לא מן הירושלמי ולא מן הקטנים...

אנא הואי ממניא רבי - באותו מן שתקנו שכל הקודם ליקח וכו'... רביישא - ממני שאלו תולה בשרה... לא מן הירושלמי ולא מן הקטנים...

אנא הואי ממניא רבי רבי, ומיא דרבי מנו גרישא... ויהא נח נפשיה - ויהא נח נפשיה... והוא חתם בריה דרבא...

אנא הואי ממניא רבי רבי, ומיא דרבי מנו גרישא... ויהא נח נפשיה - ויהא נח נפשיה... והוא חתם בריה דרבא...

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

הואישע - הוא אלעזר הוא הנה אלעזר! - היה פגום... הוא היה פגום! - הוא היה פגום! - הוא היה פגום!

בר

בגמרא מפורש לה.

1 **ולישול** מנה יפה ראשון - כגון במעשה עני, או בעזקה אם הוא עני, או בחברים המוסקין
 2 בסעודה. אבל במדי שרותפות - לא, אדמרקין בפרק 'מקום שנתנה' (פסחים ג.ב.)
 3 הדנותן ועני בחלק פיה, אינו רואה סימן ברכה לעולם.
 4 **אבל** שני ובחמישי דף נט עמוד ב - אמר רבנו נתנאל ז"ל מלי לרודדו, בדחול הוא טרוד
 5 במלאכות ולא שכחו, אבל לדין -

6 שקדיו בשני ובחמישי מיום בינו טוב.
 7 **דאפילו** רבי אמר רבי אבי הוני חשיבי כר -
 8 משמע דאי לא הוה כר - אמר, אפילו
 9 הוא גדול מכל בני עירו. הוא דאמר בסוף מגילה
 10 (כ.זא.) אמר רבי פרידא: ממי לא ברכתי לפני
 11 כון. ופרקי תלמוד מחכם הקורא אורח כון עם
 12 הארץ הדתיים מותיה, ומקוץ לו כל שוקן. ועל כרדך
 13 לא שוק ממש - דאם כן מאי ברוחיה? אלא אתא
 14 לאפקוקי כון עם הארץ, ועריך למימינו מה וכו' וכו'
 15 הוא כפסוק לרבי פרידא, דאי לא הוה - מאי
 16 ברוחיה? וכן אמר, דרבי הבא כפיי - הייט
 17 בשבתות ויום טובים, וכו'. ורבי פרידא אפילו בשני
 18 ובחמישי לא קרא.

19 **נתפרדה** החבילה - הרב רבינו יצחק רבי
 20 הורה במשט דקדאי לא במתקין
 21 הראי לי. הוא דאמר בחביות (כ.ז.ב.) במסוק
 22 בוח שהוא כון שקרא אחריו לוי - עריך לומר
 23 דקס לא דלא קרא במסוק הראוי, גדול היה
 24 משלפניו ואו קטן משל אחריו.
 25 **כי** קאמרין באותו כון - לטאי דתוקן בחקרא
 26 את הגמילה (כאב) שכל אחד מברך לפניה
 27 ולחאריה - ניהא, ואפילו לפי מאן קרית (שם)
 28 הפתח מברך לפניה, ויחם מברך לחאריה -
 29 עריך לומר באותו כון שקרא. פמינסי שותקן
 30 ויחם בתיסמא. דאזי בעקן אחר - במנאי הוה מינבר
 31 שתי קריאות? כי הידי דרנאי בתוספתא גמילה?
 32 אם לא היה זה אודי אודי רידע לקות - קרא
 33 ויחם, ועמך אקרא. וזה היה נמי קודם התקנה
 34 לראדור התקנה שכל אחד מברך לפניה ולחאריה
 35 - לא עריך. ומשם רבינו יודח כתבו דאם אין
 36 בבית הכנסת רק כותים - אחד קרא במסוק
 37 שבעה, ועל פי פרשה יברך לפניה ולחאריה.
 38 **אם**

38 **שנו** אלא בסעודה, אבל בבית הכנסת לא, דתוה לאינצני. אמר רב מתנה: הא דאיתתא:
 39 בבית הכנסת לא, אלא אלא בשבתות ויום טוב דשכחו רבים, אבל בשני ובחמישי
 40 לא. - איני? והא רב הניי קרי בקהני בשבתות ויום טוב? - שאני רב הניי, דאפילו
 41 רבי אמר רבני אסי קהני חשיבי דארין ישראל מיפך הוה פייפי ליה. אמר אפי, נקטני:
 42 אין שם כהן - נתפרדה חבילה. ואמר אפי, נקטני: אין שם לוי - קורא כהן. - איני?
 43 והאמר רבי יוחנן: כהן אחר כהן לא יקרא משום פגמו של ראשון, לוי אחר לוי לא
 44 יקרא משום פגם שניהם! - כי קאמרני - פאותו כהן. - מאי שאנא לוי אחר לוי - דאיא
 45 פגם שניהם? דאמר: חד מייניהו לאו לוי הוא. כהן אחר כהן נמי אמרי: חד מייניהו
 46 אלא כהן הוא! - פגון דמחוקן לא פגון דתאי שני כהני הוא. - הך אמר לוי דמחוקן לא
 47 באבות דתאי שני דלוי הוא! אלא, אמר: אמרת ואי תנינא נסיב ופסליה לרועיה. והא
 48 נמי אמרי: גרושה או חלוצה נסיב ואחילה לרועיה! - סוף סוף לוי מי קא הוי? ולמאן
 49 אי לישבין, הא קא הוה ליה! אלא ליצאון, שלחו ליה בני גלילא לרבי חלב: אחרין
 50 מי

אלא על כרדך היינו פגמו, דאמר: אבוה ממורת נסיב או נתנה (אן) כון הנבעיט שגור דוד עליהם, ואחילה מקדשת ליהי דודי ישראל פסול, ובמסוק ישראל קורא. הבא נמי כון
 שני, אתו למימר כר. ואחילה - מקדשת בחנות, ודאי הוא כשראל. ותשני: הואיל וכלי קרא ליבא פגמו, דאי סלקא דעתך חלה חלו חוק חוק לוי מי דודי, שקרא במסוק לוי? הלכך
 על כרדך, כיון דאבות כון - אין זה חלל, ואין כאן פגם אלא לראשון, ולפאן - מי פגמו. אילימא חוישבין - עד שיגללו ספר תורה. הא קא חוה ליה - להאי כון ראשון דסליק לנענן
 שבעה יוצאין - שלא ימתני ויצאו. אחריין - רבון ולוי.

1 בור הקיבוץ לאמה - אמת המים המביאה מיים מן הנהר לשרות, ורגילין לעשות בורות,
 2 שאם היבש האמה מילאו מן הבור וישקי השדות, ומרגילין מי האמה לבור עד שיתמלא,
 3 ותקנו בחמישי שיתמלא בורות שבעדות העליונות, וכן קרובין למרואת אמה, ואחר כך
 4 ימלאו התחתונים, וכשואה מנמלא - סוכר את האמה עד שיתמלא, מפני דרבי שלום
 5 - שלא תהא מחלוקת ביניהם, אני אסכור
 6 ראשון, אני תקטנת דרבנן הכי, ואף על פי
 7 שאני דק. פשוטות היה - כי, כדאורחיהו כל
 8 כמא דלא מנא ליה לרדי, ולכן אמר: גול גמור;
 9 מפרש ליה במעדות שאין לזון חך דלוקי ליה
 10 כליו, גול גמור - בגמרא מפרש: גול גמור
 11 מדרביהם, וטעמא דרבי חייס כדבריו - דקסבר
 12 שעו שפמי דרבי שלום את שאני זבה לקעת
 13 קין גמור - כוכית, הנקט - חוקר, כמו ינפק
 14 סכבי דרעי' (ישעיהו י) ובמאי דרבינו שמואל בר עוללת
 15 כנקטו דתי' (שם ח).

16 **גמרא** ויתנה - שיקראו בה כותים גמור בני
 17 ליה, וקדשתי - כי' אתי' ותי, פירוש
 18 ראשון - בכל דבר כבוד, כן בורה בה בישיבה
 19 הוא יתיר ראשון, ולבדך ראשון - בסעודה
 20 ולישבי פנה יפה ראשון - אם בא לחלוק עם -
 21 ישראל בכל דבר, לאחר שיהלוק בשוה, אמר
 22 לו בבור וטול איזה שתרצה. אמר ליה
 23 דאורחיהו היא - ותורה אמרה, כן מפני דרבי
 24 הוא יתיר ראשון - דרבי שלום קמני
 25 מתניחין, לבדש - אחת - רבד רב נתני
 26 שדיה רבו, אין פסתינן, אין עריכין מחותקין.
 27 הובעז - כגון בעל הבית שזואה מן המוציא,
 28 ואפילו הוא קטן, הוא פושט ידו - בקערה
 29 תחלה ללפת בו את מרסת המוציא, לא עשי -
 30 הדולק כבוד לרבו, אלא בסעודה - כדאמרן,
 31 אבל - לענין לקרות בתורה בבית הכנסת - אין
 32 כון חלוק כבוד לרבו, ולוי לישראל, דלא ליתו
 33 שארא לאינצני, ולמסרה נמי אנו קרינן
 34 בירשא, היינו דקמני מנותיקן; כון קורא ראשון
 35 כי כמה שכתבו בתורה, ואינו רשאי לחלוק
 36 כבוד רבדו ולשנותו מפני דרבי שלום, רב הוא
 37 שברא ליה, נקטינן - מילות מאביות, דאנו
 38 נתפרדה חבילה - נפסק הקשר, איבד הלוי את
 39 כבודו כשביל חבילות ונפרדה, ואינו קורא כלל.
 40 כך אמר מורי חוקן, ומורי רבי יצחק בן יודתה
 41 וכן סידר דר עמרם, אבל מתלמידי מורי רבי
 42 יצחק הלוי שפתיי משמע: שאין סוד לרבי
 43 להקדים לוי לישראל, ומי שרצה יקדים, קורא
 44 כון - במקום לוי. מפני פגמו של ראשון -
 45 שלא יאמרה הראשון איך כהן, ולקמיה פריך
 46 ודא קא ריזו דסליק מנצינא, משום פגם שניהם
 47 לא יתו איש איש פגמא בדי מיניהו, ואמרו
 48 ראשון אינו לוי, לפיכך הוה קרא לוי, אי נמי
 49 שני אינו לוי אלא ישראל, ולקמיה פריך, גבי
 50 כון כון, אמאי ליבא נמי פגם שניהם, דאנו
 51 למטה: שני לאו כון הוא אלא לוי, באותו כון
 52 - עצמו יחזור ויקרא ומתום לוי, דשוחוק לו
 53 באבות דתאי שני דבתן חוק - ולא נמלי למטה -
 54 לוי הוא, הלכך לראשון הוא דיבא פגמו,
 55 ופרסינן: ברותיה על כרדך בני לוי דשוחוק לו
 56 באבות דתאי שני דלוי הוא - ומאי פגמו איבאן

1 **בור** שהוא קרוב לאמה מתמלא ראשון, מפני דרבי
 2 שלום; מצודות היה ועופות ודגים יש כהן משום
 3 גול, מפני דרבי שלום, רבי יוסי אומר: גול גמור;
 4 מציתה חרש שוטף וקפון יש כהן משום גול, מפני
 5 דרבי שלום, רבי יוסי אומר: גול גמור; עני המנקה
 6 בראש היות - מה שתחתיו גול, מפני דרבי שלום,
 7 רבי יוסי אומר: גול גמור; אין ממתין בוד עניי גוים
 8 בלכתם ששהה ופאה, מפני דרבי שלום. גמרא מנא
 9 הני מילי? אמר רב מתנה, דאמר קרא "ויכתוב משה
 10 את התורה היות ויתנה אל הכהנים בני לוי", אפוי
 11 אלא לא ידענא דכתיב בני לוי ניהו? אלא כהן
 12 ברישוי ותרד לוי. רבי יצחק נפחא אמר, מהכא:
 13 "ונגשו הכהנים בני לוי", אפוי אפן לא ידעין דכהנים
 14 בני לוי ניהו? אלא כהן ברישא ותרד לוי. רב אשי
 15 אמר, מהכא: "בני עמרם אהרן ומשה ויגדל אהרן
 16 להקישו קדש קדשים", רבי חייא בר אבא אמר,
 17 מהכא: "וקדשתו" - לכל דבר שבקדושה, תנא דבי
 18 רבי ישמעאל: "וקדשתו" - לכל דבר שבקדושה, ויה
 19 לתתו ראשון, ולבדך ראשון, ולישול קנה יפה
 20 ראשון, אמר ליה אפי' לרב ופסן: מפני דרבי שלום?
 21 דאורייתא היא! אמר ליה: דאורייתא, ומפני דרבי
 22 שלום. - כל התורה כולה נמי מפני דרבי שלום היא,
 23 דכתיבי: "דדיקה דרבי נועם וכל נתיבותיה שלום!"
 24 אלא אמר אפי' לבדך; דתניא: שנים - ממתין
 25 וה ליה בקערה, שלשה - אין ממתין; הובעז הוא
 26 פושט ידו תחלה, ואם בא לחלוק פגוד לרבו או למי
 27 שגדול ממנו - הרשות בידו; ואמר מר עלה: לא

אלא על כרדך היינו פגמו, דאמר: אבוה ממורת נסיב או נתנה (אן) כון הנבעיט שגור דוד עליהם, ואחילה מקדשת ליהי דודי ישראל פסול, ובמסוק ישראל קורא. הבא נמי כון
 שני, אתו למימר כר. ואחילה - מקדשת בחנות, ודאי הוא כשראל. ותשני: הואיל וכלי קרא ליבא פגמו, דאי סלקא דעתך חלה חלו חוק חוק לוי מי דודי, שקרא במסוק לוי? הלכך
 על כרדך, כיון דאבות כון - אין זה חלל, ואין כאן פגם אלא לראשון, ולפאן - מי פגמו. אילימא חוישבין - עד שיגללו ספר תורה. הא קא חוה ליה - להאי כון ראשון דסליק לנענן
 שבעה יוצאין - שלא ימתני ויצאו. אחריין - רבון ולוי.

1 **אתמורה** קא מומח - במדרש (שמות רבה פרשת תשא) אמרין: זכמו דו נחשבר - שנים
2 כתבו את התורה. ואם היה נכתב לשרא - היו עובי הכל טובין. ולהכי
3 קאמר רמנא: אבתוב לו רובי תורה? והלא מה שכתבתי להם זכמו דו נחשבר - שהתניקו
4 להם. וקונטרס פירש בענין אחר.
5 **שיפורה** - לפי מה שפירש בקונטרס שדורשין

6 בערב שבת - קמשה וקמשה פרק כ"במ'
7 מדיקין (שבת לה.) קמשה דחון הכנסת היה
8 מניחו בראש הגג ועב: דרב יהודה היה
9 בפומבדיתא. ורבא במדנאזא אלא רגא בלשן
10 אתר שיפורה: שופר שבו נתנוך נרבה לתלמידים.
11 **אלא** משום חשדא - פירש רבינו חב: שלא
12 יאמר: מפני החשד - שדורשים אותו
13 לנוכח על פי עיורב - ויא מניחיה אותו שם. אבל
14 בשפורה - ליבא חשדא. שדורשין ממונדיח אצל
15 ריש מיתובתא לחלק לתלמידים.
16 **במילוי** כולי עלמנא לא פליגי - אפילו טורן נקד
17 שמויו פוסקין - כל הרוצה ללדת
18 ו**השתא** דלא איתמר בו - לית ליה אתא דאמר
19 בפסק י"ש "בבז" (בבבזות מט"ב).
20 הלכתא בשמואל ביניי ורבא באיטורי. אי נמי
21 הבא מסתבר טעמא דרב. אף על גב דרדקין
22 מתניין אליהו.
23 **כרי** תרי עבדת לו - והוא סבי: כיון דאמר כל
24 דאלים גבר - יכול לתעיים עליהם. ולא
25 דמי. ודמי נפשי מיציע לא שתו. ואעילא תתאי
26 והוא דרשין לרב דאלים גבר.
27 **לא** טמיניהו - להודיע שלא על פיו עשה. ושמי
28 מקרב. דאין כאן גזל. אלא מפני דרכי שלום
29 בעלמא.
30 **סליקו** נפשיכו מתבא - פירש רבינו חננאל
31 דלעילא אמר. שאין יכול למחות בך.
32 שדמי דכל דאלים גבר. וקבץ משמע בן, כן
33 לוקו היה דמי. ומכל מקום נראה שפירש
34 הקונטרס. ולבני תרמי היה מדבר. שיסמוא את
35 מסיבת. והוא דמי לרבד ושמואל כלל.
36 **מצודות** וועפות הוה בו - ולא ידמי למצודות
37 מערות הוג מן הוג דפרק לא
38 יחסר (בבא בתרא א"ב). ודמיא איתומה בן
39 ומן הוג הוא שדורשין טעמא. דאמר ליה: אף פסקת
40 לחיותי. אבל הבא. דאין איתומה בכך - לא דמי
41 גזל אלא מפני דרכי שלום

32 **מאי** למקמי? - מהו דתימא. מי צי אמרי ליה: סבר מיסבר ואשקו בהנדנא. קא משמע
33 לך. אמר רב הונא בר תחליפא: השתא דלא איתמר להכתא לא פכד ולא כפד. כל
34 דאינס גבר. רב שמי בר איש אתא לקמיה דאבי. אמר ליה: לורתבן מר בעינא? אמר
35 ליה: אית לי עדינא לירי. - ולורתבן מר בליליא! אמר ליה: אית לי מיא לאשקוי.
36 אמר ליה: אגא משקינא ליה למר מיא בימנא. ולורתבן מר בליליא! אמר ליה: לחיי.
37 אול לעילא. אמר ליה: תמאי שתו מיא ברישא. אול לתמא. אמר ליה: עילא שתו
38 מיא ברישא. אמר ליה: תמאי שתו מיא ברישא. אול לקמיה דאבי. אמר ליה: כבי לתו
39 עבדת ל! ולא טעמיניהו אבי לפי דהיתאי שתא. הנהו בני בי תרקיב דאול בר ברישא
40 השנוותא והדרהו ושריה בשליה נהרא. אתו עילא לקמיה דאבי. אמרו ליה: קא מתקיל
41 לנהרין! אמר להו: כרו בהריוהו מפי פורתא. אמרו ליה: קא יבש פירין! אמר להו:
42 וזלו סליקו נפשיכו מהתב. "מצודות היה ועפות ודינס יש בן" וכו'. באגולא ואתרי
בלי

1 **ופרשת** שתויין וין ופרשת גרות. ופרשת פרה ארומה.
2 **אמר** רבי אלעזר: תורה - רוב רבבב ומיעוט על פה,
3 **שאמר:** "אכתוב לו רובי תורתיה כמו דו נחשבו";
4 **ורבי** יוחנן אמר: רוב על פה ויעוט בבבב. **שאמר:**
5 **"בי** על פי הדברים האלה". **ואידך** נמי, הכתיב
6 **"אכתוב לו רובי תורתיה!"** - ההוא איתמיה קא
7 **מתמה:** אכתוב לו רובי תורתיה? הלא כמו דו נחשבו!
8 **ואידך** נמי, הכתיב **"בי על פי הדברים האלה!"** -
9 **הוא משום** דיקפוי למיגמרינהו. דרש רבי יהודה
10 **בר** רבנמי מתוונתניהו דרבי שמעון בן לקיש. פתבי:
11 **"פתוב** לך את הדברים האלה", וכתבי: **"פי על**
12 **פי הדברים האלה"**. הא כיצד? **דברים** שכתבב א
13 **אתה** רשאי לאומרו על פה, **דברים** שבעל פה א
14 **אתה** רשאי לאומרו בכתב. **דבי** רבי שמעאל תנא:
15 **"אלה"** - אלה אתה פותב, ואי אתה פותב הלכות.
16 **אמר** רבי יוחנן: לא ברת הקדוש ברוך הוא ברות
17 **עם** ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה, **שאמר:**
18 **"בי על פי הדברים האלה** פתיה איתך ברות ואת
19 **ישראל"**. "מעריבין בבית ישן מפני דרכי שלום". מאי
20 **טעמא?** אי לימא משום כבוד. והא ההוא שפירא
21 דהתו מעיקרא רבי יהודה, ולבבב רבי רבה, ולבבב
22 **בי** רב יוסף, ולבבב **בי** אביי, ולבבב **בי** רבא! אלא
23 **משום** חשדא. "בזר שהוא קרוב לאמה" וכו'. **איתמר:**
24 **בני** נהרא - רב אמר: תתאי שתו מיא ברישא,
25 **ועשמואל** אמר: עילא שתו מיא ברישא. **במילוי** כולי
26 **עילא** לא פליגי - בי פליגי - במיסבר ואשקוי. **שמואל**
27 **אמר:** עילא שתו מיא ברישא. **דאמי:** אגא מקרבינן
28 **מפי:** ורב אמר: תתאי שתו מיא ברישא. **דאמי:**
29 **נהרא** שפטיה ליויל. תנן: בזר הקרוב לאמה מתמלא
30 **ראשו:** מפני דרכי שלום! תרגמה שמואל אליא
31 **דרב:** באמה המתהלקת על פי בורז. - אי תכי

1 ופרשת שתויין וין - לפי שגמאות דיום ואילן נאסרו. דהא בביאת אהל מועד תלה
2 רמנא. ופרשת גרות - "בעהלות גרות" לפי שבו ביום התחילו להדליק. ופרשת פרה ארומה
3 - לפי שביום המזרחת נשרפה הפרה להיות נשרין לפסחתי. וקודם לכן לא יכלו
4 לעשותה. רבעין? וזהו לא לבח פני אהל מועד" (מבבז טז). והכי אמרין במסכת מגילה
5 דישלמיא באחד בניין דחוק המשכן. ושני לו

6 נשרפה תפרה. רוב כבבב - בזר התורה הלכה
7 במדרש. שכתובה למירדש בכלל פטרי ופריה
8 שזה ושאי מרות שהתורה נדרשת בה
9 וענינה על פה - שאין רמו ללמוד לא בתורה
10 אלא למשה נאמר על פה. כי על פי וגו' - על
11 שבעל פה בכת ברות. אמר רבי אחא הווי רובא.
12 איתמיה מתבא - וכו' רבי תורתיה היה לכתוב
13 לחסו והלא איתא באותה שבתיה כמו דו
14 נחשבו כתיב כתיב לך - אלאמנא נכתבה. וכתבי
15 על פי - אלאמנא לא נכתבה. רביים - שאמרתי
16 לך כבבב - אי אתה רשאי למסור לישראל
17 על פה. ורביים שבעל פה אי אתה רשאי
18 לכתוב - מכאן אתה למד שהלמוד לא ניתן
19 לכתוב. אלא מפני שהתורה משכתבה. אליא
20 משום כבוד - של בעל הבית. והא שופר - של
21 תקיעת ערב שבת. ומעיקרא דבי רב יהודה
22 שהיה ראש ישיבה בפומבדיתא. ולמסקו
23 כשנפטר ומלך רבא נהנדו בביתו. ובתרא רבא
24 כשנפטר רב יוסף. והרי מלך אביי. והרי מלך רבא.
25 ורב שריא ואין פירש בבבב תשובתו. שפירא
26 שופר של לבנה. שזיו נתנוך לחובו כבי
27 השולח לבני הישיבה. כמי שלטע עשר -
28 שופרת היו במקדש (שקלים ח). משום חשדא -
29 והוא דתרגל העירוב בתוך אותו הבית. אם
30 באת לשנות את מקומן - דתבטקין לאתו הבית.
31 ולא ראוי שם את העירוב - ויחדו את בני
32 הוצר שמטלטלין בלא עירוב בני תרא -
33 שזיו שלטע שפת תורה. במילוי כולי עלמא לא
34 פליגי - אינן סבורים את התורה. אלא דילין
35 והולכים ונדרד מושך בפטשו - כולי עלמא לא
36 פליגי שכל הרוצה ללדת ידלה. כי פליגי
37 במסיבר ואשקוי - שאין בו רוב ללדת כול
38 יחד. ורורין תלוינס לטוכור שלא ידו הגים
39 למטו. לתמשך תנור דין גרים קטני ער
40 שישתו כל שדוחיקו. ותחנתו מעבדין עליהם.
41 אלא אם כן נשקה אנתו תחילה. הקרוב לאמה
42 - היינו עילא. באמה המתהלקת על פי בורז -
43 שגממלא מאליו כרך הילוכו. ואין צריך
44 לסבר תורה. סבר מיסבר - פי בורז. רבי אלד
45 הגים לתוכו. שגממעט שכיפת תורה. ואשקי
46 בתנא - אינזורא. אי כי פיה עילתך לך
47 ללדת לו שכיפת תנור מנוון. כמו "תגורדי
48 להרדי" בשבתות תולין (ג"ג). כל דאלים גבר
49 - לית וליה וזה הלכתא בשמואל ביניי. ולותבן פי
50 ענינא - וישיבני אנתו ללמוד בעת קבוצ
51 ליידי - לגירסא. תתאי שתו ברישא - ואין
52 תתאי רשאי לטכור. בני תרי - רב שפירא
53 תיבין - שם התיב. שנווא - שם נהב. כבי
54 ברישא דשנווא איהודו בשלי תרא - רצו
55 להקיא את שדתינן בני תנור. וכו' למעלה
56 לשדתינן לעד ראש העליף של תנור. והסיבו
57 מקצתו סביב שדתינן. ובסוף שדתינן הסיבדו
58 עד שחור ונפל לתוך תנור (בבז טז). איתלי
59 לתריין - תנור שלטו נתקל מפי שהסיבדו. ואינו
60 נשך מרה. והפינים תריין שכן תנור הניסא אין ממוין לקין לרוץ. מפני העקמומית. כיו בהריוהו בני פורתא -
61 המי במרנא. קא יבש פירין - אם נעמיק יבשו הרצין שלטו. כשלא תכרבו מימי תנור יעמיקו הגים. ויודלו להלכותיה. ולא יבשו הגים לחרצין שיש שלטו. פירין - כמו פרא
62 רדורו (כתובות תנא). אמר ליה - איבי לבני דרמין. סליקו נפשיכו - הסמוא את מסיבתכם. אויל - רשותו של חוסין של שום תוך. אוהי - של נמי. ותניקוסין בלעז.

1 **נשך** מרה. והפינים תריין שכן תנור הניסא אין ממוין לקין לרוץ. מפני העקמומית. כיו בהריוהו בני פורתא -
2 המי במרנא. קא יבש פירין - אם נעמיק יבשו הרצין שלטו. כשלא תכרבו מימי תנור יעמיקו הגים. ויודלו להלכותיה. ולא יבשו הגים לחרצין שיש שלטו. פירין - כמו פרא
3 רדורו (כתובות תנא). אמר ליה - איבי לבני דרמין. סליקו נפשיכו - הסמוא את מסיבתכם. אויל - רשותו של חוסין של שום תוך. אוהי - של נמי. ותניקוסין בלעז.
4 **כרבי**

הָדָא מְסִייעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן דְּדוֹ אָמַר: תַּנְיִין אֵינָן.

הָדָא מְסִייעָא לְמֵאן דְּאָמַר: דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר – כֹּל הַדְּבָרִים מִקְדָּשִׁין.

הָדָא אָמְרָה: דְּלַעַת, אֶפִּילוּ אֶחָד מִמָּאָה בֵּה – אוֹסֵר.

דְּרַסָּה וְאֵינָן יוֹדְעֵי הֵיכֵן דְּרַסָּה – דְּבָרֵי הַכֹּל: תַּעֲלָה. אָמַר רַבִּי אֲבִין: וְצָרִיד שְׂוִיָּה כֹּכֵל אַחַת שְׁנֵי לְיִטְרִין וְכֹל שֶׁהוּא – בְּדֵי שְׁתֵּיבַטֵּל בְּרוּב.

הַלְכָה ח' מוֹתְנִי סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה וְקַפָּאָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בְּקִיפּוּי מָאָה סָאָה – תַּעֲלָה בְּאֶחָד וּמָאָה. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא תַעֲלָה.

סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה עַל פִּי מְגוּרָה, יִקְפִּיאָנָה. אִם כֵּן

[דף כ"ד ע"א]

לְמָה אָמְרוּ תְּרוּמָה עוֹלָה בְּאֶחָד וּמָאָה? בְּשֵׂאִינוּ יוֹדְעֵי אִם בְּלוּלוֹת הֵן וְאִם לְאִיוּז הֵן נִפְלוּ.

שְׁתֵּי קוֹפּוֹת, שְׁתֵּי מְגוּרוֹת, שְׁנַפְלָה סָאָה תְּרוּמָה לְתוֹד אַחַת מֵהֶן, וְאֵינָן יוֹדְעֵי לְאִיזָה מֵהֶן נִפְלָה – מַעֲלוֹת זֶה אֵת זֶה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֶפִּילוּ הֵן בְּשְׁתֵּי גְעִירוֹת – מַעֲלוֹת זֶה אֵת זֶה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנַי רַבִּי עֲקִיבָא בְּחַמְשִׁים אַגוּדוֹת שֶׁל יָרֵק שְׁנַפְלָה אַחַת לְתוֹכָן, הֲצִיִּיהָ תְּרוּמָה, וְאִמְרַתִּי לְפָנָיו: תַּעֲלָה. לֹא שֶׁהַתְּרוּמָה עוֹלָה בְּחַמְשִׁים וְאֶחָד, אֲלֵא שֶׁהָיוּ שֵׁם מָאָה וּשְׁנֵי חֲצִיִּים.

גְּמֵרָא מִחֻלְפָּא שִׁיטְתִּיהָ דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר! תַּפְּן הוּא אוֹמֵר: הַתְּהַתְּנוֹת מַעֲלוֹת אֵת הַעֲלִיּוֹנוֹת. הַכָּא הוּא אָמַר: אִם יֵשׁ בְּקִיפּוּי, הָא אַרְעִייתָא – לֹא!

רַבִּי יְרֻמָּה, רַבִּי הֵימָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁמַעוֹן בַּר וּוָא בְּשֵׁם בְּהֵנָּא: דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר – עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמַרְבֵּה מוּיָד. רַבִּי אֵילָא, רַבִּי אִסִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר – עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּפָאָה עוֹלָה מִתּוֹד מָאָה.

עַל דַּעֲתִיָּה דְּרַבִּי אִסִּי – מוּתֵר לְרַבּוֹת. עַל דַּעֲתִיָּה דְּכֵהֵנָּא – אָסוּר לְרַבּוֹת.

קָפָה וְחֹזֵר וְקָפָה, עַל דַּעֲתִיָּה דְּרַבִּי אִסִּי – מוּתֵר. עַל דַּעֲתִיָּה דְּכֵהֵנָּא – אָסוּר.

עַל דַּעֲתִיָּה דְּרַבִּי אִסִּי – אַף עַל פִּי שְׂלֵא שִׁיר. עַל דַּעֲתִיָּה דְּכֵהֵנָּא – וְהוּא שְׂשִׁיר.

שְׁתֵּי קוֹפּוֹת בְּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת, וּשְׁתֵּי מְגוּרוֹת בְּעֲלִיָּה אַחַת. אֲכַל שְׁתֵּי מְגוּרוֹת בְּשְׁתֵּי עֲלִיּוֹת – לֹא בְּדָא.

מַה בֵּין קוֹפּוֹת לְמְגוּרוֹת? קוֹפּוֹת – דְּרַבְּנֵן לְהַתְּפַנּוֹת. מְגוּרוֹת – אֵין דְּרַבְּנֵן לְהַתְּפַנּוֹת.

רבי זעירא, רבי הוויא בשם רבי שמעון: היו לפניו שתי קופות, בזו המשים סאה ובזו המשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה – רצה להעלות מזו מעלה, מזו מעלה, מחצה מזו ומחצה מזו – מעלה.

[דף כ"ד ע"ב] וכן שני מקואות, בזו עשרים סאה ובזו עשרים סאה, ונפלו שלשת לוגין מים שאובין לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלו – רצה להוציא קווייה – פסולה. מזה מוציא, מזה מוציא, מחצה מזה ומחצה מזה – מוציא.

רבי סימון בשם בר פדיה: היו לפניו שתי קופות, בזו המשים סאה ובזו המשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן וידוע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה בשנייה ואינו יודע לאיזה מהן נפלה – אומר: למקום שנפלה הראשונה – שם נפלה השנייה. למה? שתולין קלקלה במקלקל.

ריבה על הידועה ובטלה, שוגג – מעלה ומתיר, והשנייה – חזרה להוכיחה. נמצאו שתי סאין עולות מן מאה וחמשים:

סאה ושתי קופות, בזו המשים סאה ובזו המשים סאה, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן, ואינו יודע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה שנייה וידוע לאיזה מהן נפלה – אין אומר למקום שנפלה שם השנייה, שם נפלה הראשונה.

ריבה על אחת מהן ובטלה, שוגג – מעלה ומתיר. והשנייה – אסורה עד שירבה לה שוגג.

אמר: "מה שלמפון תרומה, מה שלמפון חולין". "מה שלמפון חולין, מה שלמפון תרומה" – לדעתו הדבר תלוי.

ואף במקנה בן. אמר: "מה שלמפון קווייה בשירה, מה שלמפון קווייה פסולה". "מה שלמפון קווייה פסולה, מה שלמפון קווייה בשירה" – לדעתו הדבר תלוי.

את אמר: קופות מעלות, ומגורות אינן מעלות. היאך עבדא? שתי מגורות בשתי עליות, ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן – שתיהן אסורות. ריבה על אחת מהן ובטלה, שוגג – מעלה ומתיר, והשנייה – לכשירבה לה שוגג היא מותרת. ואינה צריכה עלייה, שפבר עלתה תרומה.

[דף כ"ה ע"א]

תני: בלול – מעלה, ושאינו בלול – אינו מעלה.

והא תנינן: אמר רבי יוסי: מעשה בא לפני רבי עקיבא בחמשים אגודות של ירק שנפלה אחת לתוכן והצייה תרומה, ואמרתי לפניו: תעלה. הרי אינו בלול – ומעלה!

הוּינֵן בְּעֵינַי לְמִימְרֵי: דְּבַר שֶׁהוּא מִקְפִּיד עַל תְּעֻרוּכָתוֹ – אֵינוֹ מַעְלָה, וְשֶׁאֵינוֹ מִקְפִּיד עַל תְּעֻרוּכָתוֹ – מַעְלָה.

הֵיאָדָּה עֵבִידָא? קִישוּת מַמָּאָה שֶׁנִּפְלָה לְתוֹד מַמָּאָה קִישוּאִין טְהוּרִין, הוּאִיל וְאֵינוֹ מִקְפִּיד עַל תְּעֻרוּכָתוֹ – מַעְלָה. הוּכְשָׁר, הוּאִיל וְהוּא מִקְפִּיד עַל תְּעֻרוּכָתוֹ – אֵינוֹ מַעְלָה.

הַדְרֵן עָלֶה הַמְפָּרִישׁ פֶּרֶק הַמִּישִׁי

הַלֵּכָה א' מִתְנִי' סָאָה תְּרוּמָה מַמָּאָה שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מַמָּאָה חוּלִין, אוֹ לְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן, אוֹ לְמַעְשֵׁר שְׁנִי, אוֹ לְהַקְדֵּשׁ, בֵּין טְהוּרִין בֵּין טְמֵאִין – יִרְקְבוּ.

אִם טְהוּרָה הִיְתָה אוֹתָהּ סָאָה – יִמְכְּרוּ לַכֹּהֲנִים בְּדָמֵי תְּרוּמָה חוּץ מִדָּמֵי אוֹתָהּ סָאָה.

וְאִם לְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן נִפְלָה – יִקְרָא שֵׁם לְתְּרוּמַת מַעְשֵׁר.

וְאִם לְמַעְשֵׁר שְׁנִי אוֹ לְהַקְדֵּשׁ נִפְלָה – הֲרִי אֵלוֹ יִפְדוּ.

וְאִם טְמֵאִין הָיוּ הַחוּלִין – יִאָּכְלוּ נְקוּדִים אוֹ קְלִיּוֹת, אוֹ יִלוּשׁוּ בְּמֵי פִירוֹת, אוֹ יִתְחַלְקוּ לְעִיסוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יְהֵא בְּמִקּוֹם אֶחָד כְּפִיצָה.

סָאָה תְּרוּמָה מַמָּאָה שֶׁנִּפְלָה לְמַמָּאָה חוּלִין טְהוּרִים, רַבִּי לֵיעָזֵר אוֹמֵר: תִּירוּם וְתִישָׁרֶף. שְׂאֵנִי אוֹמֵר: סָאָה שֶׁנִּפְלָה – הִיא סָאָה שְׁעֵלְתָהּ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: תַּעֲלֶה וְתֵאָכַל נְקוּדִים אוֹ קְלִיּוֹת, אוֹ תִלוֹשׁ בְּמֵי פִירוֹת, אוֹ תִתְחַלֵּק לְעִיסוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יְהֵא בְּמִקּוֹם אֶחָד כְּפִיצָה.

סָאָה תְּרוּמָה טְהוּרָה שֶׁנִּפְלָה לְמַמָּאָה חוּלִין טְמֵאִים – תַּעֲלֶה וְתֵאָכַל נְקוּדִים אוֹ קְלִיּוֹת, אוֹ תִלוֹשׁ בְּמֵי פִירוֹת, אוֹ תִתְחַלֵּק לְעִיסוֹת, כְּדִי שְׁלֵא יְהֵא בְּמִקּוֹם אֶחָד כְּפִיצָה.

גְּמֵרָא סָאָה תְּרוּמָה מַמָּאָה כּוֹ'. תְּנִי רַבִּי הֵיִיא: טָבֵל – מַעְלָה. וּסְפִיחֵי שְׁבִיעִית – מַעְלִין.

טָבֵל מַעְלָה – קוֹרָא שֵׁם לְמַעְשֵׁרוֹתָיו. וּסְפִיחֵי שְׁבִיעִית מַעְלִין, וְיִנְתְּנוּ לְאוֹכְלֵיהוֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מִתְנִיתִין

[דָּף כ"ה ע"ב] אָמְרָה בְּנֵי סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מַמָּאָה – [לא] תַּעֲלֶה. מִפְּנֵי שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מַמָּאָה. הֵא מַמָּאָה – תַּעֲלֶה, וְלֹא טָבֵל הוּא?!

תַּמּוֹן תְּנִינֵן: מוֹדִלְקִין בְּפֶת וְשִׁמּוֹן שֶׁל תְּרוּמָה.

חֻזְקִיהָ אָמַר: לֹא שֶׁנּוּ אֵלֶּא פֶת וְשִׁמּוֹן. הֵא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים – לֹא. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: לֹא שְׁנִיא, הִיא פֶת, הִיא שִׁמּוֹן, הִיא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים.

רבי יודן קפודקיא בעי: היטין כפת? זיתים בשמן?

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יוחנן: הפדליק בפת ושמן של תרומה – ישרפו עצמותיו.

רבי שמואל בר נחמן בעי קומי רבי יוחנן: מהו להדליק? אמר ליה: אדליק, ומה דנפל – לשבבך נפל לך.

הכל מודים בשמן – שהוא מותר. דאמר רבי בא בר חייא בשם רבי יוחנן: לך נתתו למשחה (במדבר י"ח, ט). למשחה – לגדולה. למשחה – לסיכה. למשחה – להדלקה.

ניחא טהורין ירקבו. טמאין ירקבו! על דעתיה דחזקיה – ניחא ירקבו. על דעתיה דרבי יוחנן – ידליקו סבר רבי יוחנן כהדא דרבי יוסי בן חנינא: שפוא ימצא בהן עליה.

[דף כ"ז ע"א]

ובדבר שאין דרבו להיאכל חי. אבל בדבר שדרבו לאכול חי – לא, שפוא ימצא בהן תקלה.⁶

ולא בן סכרינן מימר: אין להקדש אלא מקומו ושעתו! אמר רבי חנינא: תיפתר שחרב אותו המקום, ולא מוצא למוכרו אפילו בדמי עצים.

הדא אמרה: טהורה בטהורין. אבל טהורה בטמאין: הדא היא דתנינן: אם טמאין היו אותן חולין על דעתיה דרבי יוסי – ניחא. דאמר רבי יוסי בשם חזקיה, ורבי יונה בשם רבי ינאי: (במדבר י"ח, כח) ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן – עשה שינתן לאהרן בכהונתו.

על דעתיה דכהנא דו אמר: "טול מן המקודש שבו!" ואמור אוף הכא: טול מן המקודש שבו!

אף על גב דכהנא אמר תמן: "טול מן המקודש שבו" – מודי ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן. וחדין ניקודים – כהדא חצוי ביצים.

[דף כ"ז ע"ב]

אמר רבי סימון: רבי ליעזר – בדעתיהו כמה דו אמר תמן: כל הפסולין עלו בידו. בן הוא אמר הכא: כל הטמאים עלו בידו.

רבי זעירא בעי: או נאמר, לא אמר רבי ליעזר אלא מפני גדיהו ולא מודה רבי אליעזר בסאה שעלתה מתוך טבל – שהוא צריך לקרות שם למעשרותיה? אין תימר סאה שנפלה היא סאה שעלתה – לא יהא צריך לקרות שם למעשרותיה!

⁶ כך היא גירסת הרמב"ם והגר"א.

אָמַר רַבִּי מְנַא: יְאוּת אָמַר רַבִּי וְעִירָא: דְתַנְיִנן דְבַתְרָה: סָאָה תְרוּמָה טְהוּרָה שְׁנַפְלָה לְמַאָה חוּלִין מִמַּאִין, לִית רַבִּי אֲלִיעֶזֶר פְּלִיג.

אָמְרִין חֲבַרְיָא קוּמִי רַבִּי יוֹסִי: יְאוּת אָמַר רַבִּי סִימוּן! דִּי לֹא בָּן, שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה מִפְּנֵי גְדִירָה? אָמַר לוֹן: וְכִי שֵׁשָׁה סְפִיקוֹת דְתַנְיִנן לֹא מִפְּנֵי גְדִירָה הֵן, וְאִין שׁוֹרְפִין? וְהָכָא מִפְּנֵי גְדִירָה (אִין) שׁוֹרְפִין אוֹתָן.

חֲבַרְיָא אָמְרִין: בְּעִין קוּמִי רַבִּי יוֹסִי: מַה נִּפְשָׁד! אִם תְּרוּמָה טְמֵאָה – תִּשְׂרַף! אִם חוּלִין הֵן – מַה בְּכָד שְׂיִטְמָאוּ?

אָמַר לוֹן: לֹא לְשׁוּם תְּרוּמָה אֲכַלְהָ? בְּלוּם תְּרוּמָה טְמֵאָה נֶאֱכַלְתָּ? אֲלֵא טְהוּרָה, וְשָׂמָא טְמֵאָה? לֹא, אִי אַתֶּם מוֹדִים שְׂאֵם נוֹלַד לָהּ סֶפֶק טוּמְאָה בְּמִקּוּמָה שְׂאִינוּ יוֹכֵל לְשׁוֹרְפָהּ? מַה לִּי נוֹלַד לָהּ סֶפֶק טוּמְאָה בְּמִקּוּם אַחֵר, מַה לִּי נוֹלַד לָהּ סֶפֶק טוּמְאָה בְּמִקּוּמָה?

אֲלֵא אִי בְּעִיתוֹן לְמִיקְשָׁיָהּ, אִיקְשׁוֹן עַל הָדָא דְתַנִּי רַבִּי הוֹשְׁעִיא: דְתַנִּי רַבִּי הוֹשְׁעִיא: סָאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שְׁנַפְלָה לְמַאָה סָאָה תְרוּמָה טְהוּרָה.

וְהִדִּין נְקוּדִים – בְּהָדָא חֲצָיִי סָאִין.

[דף כ"ז ע"א]

חֲזַקִּיה אָמַר: אֲפִילוּ חוּלִין שְׂשָׁם – לֹא יֶאֱכְלוּ אֲלֵא נְקוּדִים, מִפְּנֵי חֲלָתָן.

מִילְתִּיהָ אָמְרָה: אִיסוּר זֵרוֹת – בְּטַל. וְאִיסוּר טוּמְאָה – לֹא בְּטַל.

מַחֲלֶפֶה שְׂיִטְתִּיהָ דְחֲזַקִּיה! תַּמּוֹן הוּא אָמַר: כִּמְהָ יְהֵא בְּעִיסָה וְיְהֵא יוֹכֵל לְעִשׂוֹתָהּ בְּטְהוּרָה? חֲזַקִּיה אָמַר: שְׁתוּת אַרְבַּעָה קַבִּין, וְאַרְבַּעַת קַבִּין. וְכֹא הוּא אָמַר קַבִּין!

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: תַּמּוֹן – בְּשִׁגְיַבֵּל וְאַחַר כֶּךָ הַפְּרִישׁ. בְּרַם הָכָא – כְּשֶׁהַפְּרִישׁ וְאַחַר כֶּךָ גִּיבֵּל.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: כֹּל יְמִינוּ הָיִינוּ טוֹעִין בָּהּ כַּמֶּקֶל הִזָּה שֶׁל סוּמָא! עַד שֶׁלְּמִדְנוּהָ מִן חֲשׁבוֹן גִּימְטְרִיא. קָבָא בְּמָה עָבַד? עֲשָׂרִין וְאַרְבַּע בִּיעִין. כִּמְהָ אַרְבַּע קַבִּין עָבַד? תִּשְׁעִין וְשִׁית בִּיעִין. שְׁתוּת דִּידְהוּ שִׁית עֲשָׂרָה. אִין יְגִבּוּל שִׁית – יֵשׁ כָּאֵן כְּפִיצָה טְמֵאָה! וְאִין יְגִבּוּל אַרְבַּע – אִין כָּאֵן שִׁיור. הָא כִּי צַד הוּא עוֹשָׂה? מִיְגַבֵּל חֲמִשׁ, וְנוֹטֵל אַרְבַּע.

מִילְתִּיהָ דְחֲזַקִּיה אָמַר: וּבִלְכַד שְׂלֵא תְהֵא כְּפִיצָה טְמֵאָה נוֹגַעַת בְּגוּמָא. מִילְתִּיהָ דְרַבִּי יוֹחָנָן אָמְרָה: וּבִלְכַד שְׂלֵא תְהֵא כְּפִיצָה טְמֵאָה נוֹגַעַת בְּעִיסָה.

[דף כ"ז ע"ב]

אמר רבי יוסי לרבי ירמיה: לא מסתברא מה דאמר חזקיה – לשעבר. מה דאמר רבי יוחנן – לבא?
אמר ליה: אף אגא סבר בן?

ואיזו היא גומא על דעתיה דרבי יוחנן? אמר רבי יונה: תיפתר שגיביל אחת בשבע עשרה, ואתיא
בעיפת סאתים.

רבי בא בר ממל בעי: ולית הדיא פליגא על רבי יוסי בר חנינא? דאמר רבי יוסי בר חנינא: נבילה
– בטלה בשחומה. בטל מנגעה, והסיטה – לא בטל. לפי שאי אפשר לשחומה שתיעשה נבילה!

אמר רבי יוסי: תמן – אי אפשר לשחומה שתיעשה נבילה. ברם הכא – (אפשר לחולין לעשות
תרומה) אפשר לטהורה שתעשה ממאה. אמר רבי חזקיה: רבי סימון קשייתה, ורבי בא בר ממל
קיימה.

תני: סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה – הרי אלו מדומעין. ואין משלמין לה קרן וחומש על מקום
אחר. ולא ממקום אחר עליה, אלא לפי חשבון.

[דף כ"ח ע"א]

ובדבר שאין דרכו להיבטל. אבל בדבר שדרכו להיבטל – חולקין אחר הרוב. אם רוב תרומה –
תרומה. ואם רוב חולין – חולין.

הלכה ב' מתני' סאה תרומה ממאה שנפלה למאה סאה טהורין – בית שמאי אוקרין, ובית הלל
מתירין.

אמרו בית הלל לבית שמאי: הואיל וטהורה אסורה לזרים, וממאה אסורה לכהנים, מה טהורה –
עולה, אף ממאה – תעלה!

אמרו להם בית שמאי: לא! אם העלו החולין הקלין המותרין לזרים את הטהורה, תעלה תרומה
החמורה האסורה לזרים, את הממאה?

לאחר שהודו רבי ליעזר אומר: תרום ותשרף. וחכמים אומרים: אבדה במעוטה. סאה תרומה
שנפלה למאה, הגביהה ונפלה למקום אחר. רבי ליעזר אומר: מדמעת בתרומה ודאי. וחכמים
אומרים: אינה מדמעת אלא לפי חשבון.

סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו, ונפל מן המדומע למקום אחר – רבי ליעזר אומר:
מדמעת בתרומה ודאי. וחכמים אומרים: אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון.

ואין המחומץ מחמיין אלא לפי חשבון. ואין מים שאיבין פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון.

סאה תרומה שנפלה למאה, והגביהה ונפלה אחרת – הרי זו מותרת עד שתרכבה תרומה לחולין.

סָאָה תְּרוּמָה שְׁנִפְלָה לְמֵאָה, וְלֹא הִסְפִּיק לְהַגְבִּיהָ עַד שְׁנִפְלָה אַחֲרֵת – הָרִי זֶה אֲסוּרָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְתִיר.

גמרא רַבִּי יוֹדֵן בַּר פִּזִּי וְרַבִּי אֵיבִיבִי בַּר נַגְרִי הוֹוִן יִתְבוּן אֶמְרִין, תְּנִינִן: "אַחַר שְׁהוּדוּ!" מִי הוֹדָה לְמִי? בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הֵלֵל, אוֹ בֵּית הֵלֵל לְבֵית שְׁמַאי?

אֶמְרִין: נִצָּא לַחֲוִין וְנִלְמַד! נִפְקִין וְשְׁמַעוּן, רַבִּי הוֹקִיָּה, רַבִּי אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדָה בַּר הַנִּינְא: לֹא מְצִינֵנוּ שְׁהוּדוּ בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הֵלֵל אֲלֵא בְּדָבָר זֶה בְּלִבְדוּ!

רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי אַבְיִי (רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי אַמַּי) שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא: הַמְּעַרְהָ מִכְּלֵי לְכָלִי, וְנִגַּע מִטְּבוּל יוֹם בְּקִילוּחַ – יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה. וְאִם תֹּאמְרוּ: בֵּית הֵלֵל יוֹדוּ לְבֵית שְׁמַאי שְׁלֵא תַעֲלֶה, מֵאֵן תְּנִי הֵכָא "תַעֲלֶה"? לֹא בֵּית שְׁמַאי וְלֹא בֵּית הֵלֵל!

אָמַר רַבִּי הַנִּינְא בְּרִיָּה דְרַבִּי הֵלֵל: נֹאמַר בֵּית הֵלֵל שָׁנֵנו אֹתָהּ קוֹדָם שְׁיִוְדוּ לְבֵית שְׁמַאי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מִתְּנִיתָא אֶמְרָה בְּנִן! אַחַר שְׁהוּדוּ, רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר אוֹמַר: תִּירוּם וְתִשְׁרָף. וְרַבִּי אֲלֵיעֶזֶר לֹא אֵשׁ מִשְׁמוֹתֶיהָ הוּא? אָמַר רַבִּי הַנִּינְא: מִתְּנִיתָא אֶמְרָה בְּנִן! אַחַר שְׁהוּדוּ אֵילוּ לְאֵילוּ – תַעֲלֶה. בֵּית שְׁמַאי מִסְלָקִין לֹזֵן, וְאִינְוִן מוֹדֵי לֹזֵן? אָמַר רַבִּי אַבְיִי: וְשׁ כָּאֵן תִּשׁוּבָה אַחֲרֵת, כְּהָדָא דְתַנִּי רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: וּמַה מְהוּרָה שְׁהִיא בְּעוֹן מִיתָה אֲצֵל הַזֵּרִים – עוֹלָה. מֵמֵאָה שְׁהִיא בְּעֵשָׂה אֲצֵל הַכֹּהֲנִים – לֹא כָּל שְׁבִין! אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: סָאָה תְּרוּמָה שְׁנִפְלָה לְמֵאָה (וְהַגְבִּיהָ) הוֹלִין כָּל שֶׁחֵן – מִכְּבָטְלִין אוֹתָן מִתְּנִיתָא פְּלִינָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן! אֵינָה מְדַמְעַת אֲלֵא לְפִי חֶשְׁבוֹן.

[דף כ"ח ע"ב]

רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: לֹא תְנִי רַבִּי יוֹחָנָן אֲלֵא אֵינָה מְדַמְעַת כָּל עֵינָר.

יְהוּדָה בְּרַבִּי אָמַר: וְהוּא שָׂרְבָה תְּרוּמָה עַל הַחֲוִלִין, וְהוּא שָׂרְבוּ הוֹלִין עַל חֶשְׁבוֹן תְּרוּמָה כְּדִי שְׁתַּבְּטַל בְּרוּב. אָמַר רַבִּי לְעֶזֶר: וְהוּא שְׁנִפְלָה לְתוֹף מוֹדִימַע אַחַר.

עַל דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי לְעֶזֶר, הוֹלִין שְׁלֻמְעֵלוֹ, הוֹלִין שְׁלֻמְפוֹן – מִצְטָרְפִים לַעֲלוֹת!

[דף כ"ט ע"א]

סָבַר רַבִּי לְעֶזֶר מֵימַר: הוֹלִין שְׁלֻמְפוֹן – נַעֲשׂוּ חֲרָשִׁין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן הַנִּינְא: וְהוּא – שְׁנִפְלָה לְתוֹף חֲמִשָּׁה מְקוּמוֹת. אֲבָל אִם נִפְלוּ בּוֹלֵן לְמִקוּם אֶחָד – אַף רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר מוֹדֵי!

רַבִּי יוֹחָנָן (יִצְחָק) אָמַר: אֲפִילוּ נִפְלוּ בּוֹלֵן לְמִקוּם אֶחָד – הִיא תְּמַחֲלוּקָתָא.

הוֹלְפֵי אָמַר: עַל דְּרַבִּי לִיעֶזֶר, הוֹלִין שְׁלֹמֹן – נַעֲשׂוּ חֲרָשִׁין. וְהָא רַבִּי לְעֶזֶר אָמַר: עַל דְּרַבְּנָן, הוֹלִין שְׁלֹמֹן – נַעֲשׂוּ חֲרָשִׁין.

מַה בֵּין רַבִּי לִיעֶזֶר וְרַבְּנָן? הוֹמֵר הוּא בְּסָאָה שְׁעֵלַת מִתּוֹךְ מֵאָה.

[דף כ"ט ע"ב]

אִי אִינוּ אֵלָּא קַל! אָמְרִי בֵּין דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: סָאָה שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְתוֹךְ מֵאָה הוֹלִין כָּל שֶׁהֵן – מִכְּפָלִין אוֹתָהּ.

תְּנִי: רַבַּת הַתְּרוּמָה – נַעֲשֶׂה בְּמַרְבֵּה מוֹזֵד.

וְהָא תְּנִינָן: הָיוּ בּוֹ אַרְבַּעִים סָאָה, נָתַן סָאָה וְנִטְלָה סָאָה – בְּשֵׁר.

עַד הֵיכִי? רַבִּי אִיסִי בְּשֵׁם רַבִּי מְנָא בַר תַּנְחוּם, רַבִּי אֶבְהוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: עַד רוּבּוֹ שֶׁל מִקְנֵה. וְכֹא אֵת אָמַר הַכִּין!

תַּמּוֹן – הֵיךְ בּוֹ רוּב וְאֵת מַרְבֵּה עָלָיו וְהוּא בְּשֵׁר. בְּרַם הֵכָא – כָּל סָאָה וְסָאָה – צְרִיכָה מֵאָה סָאָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֹאת אוֹמְרַת, דְּבַר שֶׁהוּא בְּטָל דְּבַר תּוֹרָה – מְעוֹרֵר אֵת מִינוֹ לִיאָסוּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: וְדִיעַתָּה

[דף ל' ע"א]

מִקְדָּשְׁתָּהּ. וְרַבְּנָן אָמְרִין: הֲרַמְתָּהּ – מִקְדָּשְׁתָּהּ. תְּנִי: סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְמֵאָה, אוֹמַר לַכֹּהֵן: "וְלֹא דְמִי עֲצִים אֲנִי חַיִּיב לָךְ?"! "טוֹל לָךְ דְּמִי עֲצִיד"! וְהוּא אוֹמַר לוֹ: "וְכִי סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְפָחוֹת מִמֵּאָה, שְׁמָא אֵינָה מִדְּמַעַת אֵת הַכֶּרִי?" "וְעֲצִים מִדְּמַעַיִן אֵת הַכֶּרִי?" וְלֹא סוֹפֵד מִיִּתְנִינָה לַכֹּהֵן הוֹרֵן וְהוּא נוֹתֵן לוֹ דְּמִי עֲצִים?"

מֵאִי כְּדוֹן? נוֹתֵן לוֹ דְּמִי עֲצִים, וְהַשְּׂאָר – יִחְלוּקוּ.

חַד בַּר נֶשׁ אֶפִּיל שְׁעוּרִין גּוֹ חֵיטִין, אֵתָא עוֹבְדָא קוּמִי רַבִּי יוֹדָה בַר שְׁלוֹם, וְאָמַר: "יִתֵּן לוֹ דְּמִי שְׁעוּרִין". וְהַשְּׂאָר – יִחְלוּקוּ

הַלְכָה ג' מִתְנִי סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְמֵאָה, וְחֻזְנָן וּפְחָתוּ, כְּשֵׁם שְׁפִיחָתוּ הַחוּלִין – כֶּה פְּחָתָהּ תְּרוּמָה, וּמוֹתֵר.

סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְפָחוֹת מִמֵּאָה, וְחֻזְנָן וְהוֹתִירוּ, כְּשֵׁם שֶׁהוֹתִירוּ הַחוּלִין, כֶּה הוֹתִירָה הַתְּרוּמָה, וְאָסוּר. אִם יִדוּעַ שְׁחֵיטִין שֶׁל הוֹלִין יֹפֹת מִשָּׁל תְּרוּמָה – מוֹתֵר.

סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלְהָ לְפָחוֹת מִמֵּאָה, וְאַחַר כֵּן נִפְלוּ שֵׁם הוֹלִין, אִם שׁוּגַג – מוֹתֵר, וְאִם מוֹזֵד – אָסוּר.

[דף ל' ע"ב] גמרא ולא סוף דְּכָר שְׁפָתָהּ הַתְּרוּמָה, אֵלָּא אִפְּלוּ פָּחָתוּ חוּלִין, וְתְרוּמָה בְּעִינָה – מוֹחֵן וּמְתִיר.

תְּנִי: אֵין מִינוּפֶת שֶׁל תְּרוּמָה מִצְטָרֶפֶת עִם הַתְּרוּמָה לְאִסוּר עַל הַחוּלִין. אֲבָל מִינוּפֶת שֶׁל חוּלִין מִצְטָרֶפֶת עִם הַחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה.

רַבִּי בִּיבִי בְּעֵי: מִינוּפֶת שֶׁל תְּרוּמָה, מַהוּ לְהַצְטָרֵף עִם הַחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה? מִן מַה דְּאָמַר רַב הוֹנָא: קִילְפִי אִיסוּר מִצְטָרֶפִין לְהִיתֵר. הֵדָא אֲמַרְה: מִינוּפֶת שֶׁל תְּרוּמָה מִצְטָרֶפֶת עִם הַחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה.

רַב הוֹנָא אָמַר: קִילְפִי אִיסוּר – מַעְלִין אֶת הַהִיתֵר. סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה לְמַאָה – אֵין אֶת מוּצִיא זַוְיָן מִינוּפֶת שְׁבָה. לְפָחוֹת מִמַּאָה – אֶתְהָ מוּצִיא זַוְיָן מִינוּפֶת שְׁבָה.

וְכֵן לֹג וְיֵין צְלוּל שְׁנַפְל לְמַאָה לֹגִין וְיֵין עֲכוּר – אֵין אֶת מוּצִיא שְׁמַרְיִן שְׁבוּ. לֹג וְיֵין עֲכוּר שְׁנַפְל לְמַאָה לֹג וְיֵין צְלוּל – אֶת מוּצִיא שְׁמַרְיִן שְׁבוּ. תְּנִי: אַף מוֹחֵן הוּא בְּתַחֲיִלָּה וּמְתִיר.

מִתְנִיתָא דְרַבִּי יוֹסִי! דְרַבִּי יוֹסִי אָמַר אַף מִתְכוּוִין וְיִלְקוּט וְיַעֲלָה בְּאֶחָד וּמֵאֵתָיִם. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: שְׁכֵן דְרַף כְּהֵנִים לְהִיּוֹת מוֹחֵנִין מְדוּמְעַ בְּבִתְיָהּ.

מַה נִּפְיָק מִבְּיַנְיָהוּן? בְּלֵאֵי הַכֶּרֶם. עַל דְּעַתִּיהָ דְרַבִּי יוֹסִי – מוֹחֵן וּמְתִיר. עַל דְּעַתִּיהוּן דְרַבְּנָן – אֵינוּ מוֹחֵן וּמְתִיר.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הָאִיסוּרִין שְׁרִיבָה עֲלֵיהֶן שׁוּגַג – מוֹתְרִין. מוּזִיד – אִיסוּרִין.

וְלֵא מִתְנִיתָא הִיא? שׁוּגַג – מוֹתֵר. מוּזִיד – אִיסוּר! מִתְנִיתָא – בְּתְרוּמָה. אֶתְהָ מִימַר לָךְ: אִפְּלוּ שְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים.

רַבִּי אֶתְהָ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כְּשֵׁם שְׁמוּצָה לֹמַר עַל דְּכָר שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה, כֵּךְ מוּצָה שְׁלֵא לֹמַר עַל דְּכָר שְׂאֵינוּ נַעֲשֶׂה.

אָמַר רַבִּי לְעוֹר: כְּשֵׁם שְׂאִיסוּר לְמַהֵר אֶת הַטָּמֵא, כֵּךְ אִיסוּר לְטָמֵא אֶת הַטָּהוֹר.

אָמַר רַבִּי אֲבָא בַר יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: אִם בְּאֶת הַלְכָה תַּחַת יָדָךְ וְאִי אֶתְהָ יוֹדַע אִם לְתַלּוֹת אוֹ לְשָׂרוּף – לְעוֹלָם תְּהִי רִץ אַחַר הַשְׂרִיפָה יוֹתֵר מִן הַתְּלִיחָה, שְׂאִין לָךְ חֲכִיב בְּתוֹרָה יוֹתֵר מִכְּפָרִים הַנְּשָׂרְפִים וְשְׂעִירִים הַנְּשָׂרְפִים, וְהֵן בְּשָׂרִיפָה.

רַבִּי יוֹסִי בְּעֵי: דְנִין דְּכָר שְׂאִין מוּצוֹתוֹ לְכֵן מִדְּכָר שְׁמוּצוֹתוֹ לְכֵן?

הַדְרָן עֲלָךְ מַאָה תְּרוּמָה

מִסְכַּת פְּלִים בְּתָרָא פְּרָק חֲמִישִׁי

א. חֲלוּק שֶׁל בַּד, מְאִימְתִי מְקַבֵּל טְמָאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתָּהּ. וְאִיזוּ הִיא גְמַר מְלֹאכְתָּהּ? מְשִׁיפְתַּח אֶת פִּיהָ. הַגְּדוּל לְפִי גְדֹלוֹ, וְהַקֶּטֶן לְפִי קֶטְנוֹ. וּמְאִימְתִי טְהָרְתוֹ? מְשַׁבְּלָהּ, וְאִינוּ מְשַׁמֵּשׂ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ. בְּלָה וּנְשַׁתֵּיר בּוֹ רַבּוֹ מִלְמַעְלָה - טְמֵא. רַבּוֹ מִלְמַטָּה - טְהוֹר. וְאִם נִקְרַע מִבֵּית פִּי - טְהוֹר. חֲלוּק שֶׁל עוֹר, מְאִימְתִי מְקַבֵּל טְמָאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתּוֹ. אִיזוּהִי גְמַר מְלֹאכְתּוֹ? מְשִׁיפְתַּח אֶת פִּי. הַגְּדוּל לְפִי גְדֹלוֹ, וְהַקֶּטֶן לְפִי קֶטְנוֹ. וּמְאִימְתִי טְהָרְתוֹ? מְשַׁבְּלָהּ וְאִינוּ מְשַׁמֵּשׂ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ. בְּלָה, וּנְשַׁתֵּיר בּוֹ רַבּוֹ, מִלְמַעְלָה - טְמֵא. רַבּוֹ מִלְמַטָּה - טְהוֹר. וְאִם נִקְרַע מִבֵּית פִּי טְהוֹר. הָעוֹשֶׂה לְתַכְרִיךְ, אֶפְלוֹ כֹּל שֶׁהוּא - טְמָאָה. הָעוֹשֶׂה חֲלוּק מִן הַלְבָד, אִם יֵשׁ בּוֹ שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה - טְמֵא. וְאִם לָאוֹ - טְהוֹר, שְׂאִין בְּלִבְדִּין פְּחוֹת מְשִׁשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה. חֲלוּק שֶׁל לְבַד שַׁבְּלָהּ, אִם מְשַׁמֵּשׂ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ רֵאשׁוֹנָה - טְמֵא. וְאִם לָאוֹ - טְהוֹר. הָעוֹשֶׂה מַעֲטוּפֵת מִן הַלְבָד אֵינָה מְקַבֵּלֶת טְמָאָה, עַד שֶׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתָּהּ. בְּלֵתָהּ, אִם יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה - טְמָאָה. וְאִם לָאוֹ - טְהוֹרָה.

ב. כֶּף שֶׁל עוֹר, שֶׁהִתְקִינָהּ לְחִגּוֹר בָּהּ אֶת מְתַנְיָו - טְמָאָה. כֶּף שֶׁל סִיב, שֶׁהִתְקִינָהּ לְחִגּוֹר בָּהּ אֶת מְתַנְיָו - טְהוֹרָה. שְׁתֵּי כַפֵּינִי שֶׁל סִיב, שֶׁתַּפְּרִן זוֹ בְּזוֹ, וְהִתְקִינֵם לְחִגּוֹר בָּהֶן אֶת מְתַנְיָו - טְמָאוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׂאֵל יוֹנְתָן בֶּן חֲרָסָא אִישׁ גְּנוּסָר לְפָנָי וְקָנִים כִּבְנָה: שְׁנֵי כַפֵּינִי שֶׁל סִיב שֶׁתַּפְּרִן זוֹ בְּזוֹ וְהִתְקִינֵם לְחִגּוֹר בָּהֶן אֶת מְתַנְיָו, מָה הֵן? אָמְרוּ לוֹ: טְמָאוֹת. נִקְוִירֵי רֹטֵב בְּאַבְיָהֶן, מָה הֵן? אָמְרוּ לוֹ: אֶפְלוֹ כֹּל הַדְּקָל כְּלוֹ - אֶסוּר. מוֹתֵר הַפִּיפִירוֹת¹ כְּמָה הֵן? אָמְרוּ לוֹ: עַד מְקוֹם שֶׁהַחֲדָשׁ לְכוֹל הַלֶּלֶךְ כֹּל אוֹתָהּ שָׁנָה. הָעוֹשֶׂה חִגּוֹר מִצְדוֹ שֶׁל בְּגָד, וּמִצְדוֹ שֶׁל סִדִּין; בֵּית שְׂמַאי מְטַמְּאִין, וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין, עַד שְׂיִמּוּל². מְאִמְצְעִיתוֹ שֶׁל

בְּגָד וּמְאִמְצְעִיתוֹ שֶׁל סִדִּין, וּמֵל מְרוּחַ אַחַת; בֵּית שְׂמַאי מְטַמְּאִין וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין, עַד שְׂיִמּוּל מִצְדוֹ הַשְּׁנַיִ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׂמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל הָעוֹשֶׂה חִגּוֹר מְאִמְצְעִיתוֹ שֶׁל בְּגָד וּמְאִמְצְעִיתוֹ שֶׁל סִדִּין, וּמֵל מְרוּחַ אַחַת - שֶׁהוּא טְהוֹר, עַד שְׂיִמּוּל מִצְדוֹ הַשְּׁנַיִ, עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל הָעוֹשֶׂה חִגּוֹר מִצְדוֹ שֶׁל בְּגָד וּמִצְדוֹ שֶׁל סִדִּין, שְׂבִיית שְׂמַאי מְטַמְּאִין וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין, עַד שְׁעָה שְׂיִמּוּל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: חִגּוֹר שְׁבָלוֹ צְדָדָיו וְאִמְצְעִיתוֹ קִימַת - טְמֵא מִשּׁוּם שְׂרִירֵי חִגּוֹר. שְׁפָה שֶׁפְּרָשָׁה מִן הַבְּגָד, וְהִתְקִינָהּ לְחִגּוֹר בָּהּ מְתַנְיָו - טְמָאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּגִלְגָּלִין.

ג. טְלִית שֶׁהִתְחִיל בָּהּ לְקָרוֹעַ, עַד שֶׁלֹּא נִקְרַע רַבָּה, הַנוֹגֵעַ אֶפְלוֹ בְּמִפְרָשׁ מִכָּאן וּמִכָּאן - חִבּוּר. מִשְׁנִקְרַע רַבָּה, הַנוֹגֵעַ אֶפְלוֹ בְּמִחְבֵּר - אִינוּ חִבּוּר. אֵלוֹ הֵן הָעֵבִין וְאֵלוֹ הֵן הַדְּקִין: כְּגוֹן הַבוּרְצִין, וְהַבְּרִתְצִים, וְהַפְּמִלְיָאוֹת, וְהַחֲמִילוֹת, וְהַלְבָדִים, וְהַסְּגוּסִין - אֵלוֹ הֵן הָעֵבִים. הַשִּׁירָאִין, וְהַסְּרִיקִים, וְהַכְּלָף, וְהַפִּילִיּוֹן שֶׁל רֵאשׁ - הֵן הַרְכִּין - אִין בְּהֵן מִשּׁוּם שֶׁלֵּשׁ עַל שְׁלֵשׁ, אֲבָל יֵשׁ בָּהֶן מִשּׁוּם שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה. הָעוֹשֶׂה חֲלוּק מִן הַמְּשֻׁמֶרֶת, אִם יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה - טְמֵא. אִם לָאוֹ - טְהוֹר. מְשֻׁמֶרֶת שֶׁל יֵין שַׁבְּלָתָהּ, אִם מְשַׁמֵּשׂת מֵעֵין מְלֹאכְתָּהּ - טְמָאָה. וְאִם לָאוֹ - טְהוֹרָה. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: שֶׁל שֶׁק וְשֶׁל בְּגָד - שְׁעוֹרָה בְּשִׁמְרִים. שֶׁל שַׁעַם וְשֶׁל צְפִירָה וְשֶׁל חֲכָלִים - שְׁעוֹרָן בְּרַמּוֹנִים.

ד. מְשַׁפֵּךְ שֶׁל גִּתּוֹת, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא עֲשׂוּי כְּכַבְרָה - טְמֵא. חוּט שֶׁפָּרַשׁ מִן הַבְּגָד, אֶפְלוֹ מֵאָה אֵמָה - כְּלוֹ חִבּוּר אֶחָד. וְזֶה שֶׁהוּא תוֹפֵר בּוֹ, כֹּל שֶׁהוּא צָרֵךְ הַתְּפִירָה - חִבּוּר. וְכֹל שְׂאִינוֹ צָרֵךְ הַתְּפִירָה - אִינוּ חִבּוּר. חֲלוּק שֶׁל יוֹצֵאת-הַחוּץ, שֶׁהוּא עֲשׂוּי כְּשַׁבְּכָה, עֲשֶׂה לוֹ

² שְׂעִינְשָׁה אִימְרָא גַם מִצְדוֹ הַשְּׁנַיִ.

¹ עֲצִים הַתְּקוּעִים בְּאַרְצֵי וּמְדֻלָּה עֲלֵיהֶם אֶת הַגֶּפֶן.

השפה - חבור. וכל שאינו כנגד השפה - אינו חבור.

ב. החמת שפחתה הכהן להיות רודה בה כפר תרומה - טהורה. עור שעשאו לשלחן, להיות אוכל עליו - טמא, ושעורו בטפח. בית יד וחפת של חלוק - הרי אלו נמדדין כפולין. זה הכלל, הבא כפול - נמדד כפול. הבא פשוט - נמדד פשוט. אמר רבי יוסי: [וכי באיזה מדרס נגע זה? מודה רבי יוסי], שאם היו שנים זה על גבי זה - לא בטלו זה את זה. שלש על שלש שנמצא בתוך הבית - הרי זו טמאה, שכל הבית מן המצנע. מצאה אחר הדלת, או כסוחה, או פונדיון צרור בה, או מחט תחוב בה, או שהיתה פקוקה בסל ובקפה - טהורה. ולעולם אינה טמאה, עד שיצניענה לבגד. רבי שמעון אומר: לדבר שהוא מקבל טמאה - טמאה. ולדבר שאין מקבל טמאה - טהורה.

ג. שלש על שלש שהיה בה חוט של תאומות - טמאה. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אם היתה כלה של תאומות - טמאה. אם יש בה אימרא - טהורה. פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפוק בו את המרחץ, ולנער בו את הקדרה, ולקנח בו את הרחיים, מן המוכן - טמא, ושאינו מוכן - טהור; דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר: בין שהוא מן המוכן ובין שאינו מן המוכן - טהור; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, רבי אליעזר אומר: בין שהוא מן המוכן ובין שאינו מן המוכן - טמא. רבי יהושע אומר: בין מן המוכן ובין שאינו מן המוכן - טהור. רבי עקיבא אומר: מן המוכן - טמא. שלא מן המוכן - טהור.

ד. שלש על שלש שעשאה לאספלנית, מלוגמא ורטיה - טהורה. שלשה על שלשה שעשאו לאספלנית, מלוגמא ורטיה -

שפה שלש אצבעות, בין מלמעלה ובין מלמטה ובין מן הצדדין - טמא. רבי אליעזר בן יעקב אומר: העושה בגד מן החרם, ומן המצודה, וכפלו ותפרו, ואין בשרו נראה מתוכו - טמא. שביס של סבכה - טמא בפני עצמו, מפני שהוא מתקנו לשבכה אחרת. וכמה יהיה שעורו? כדי שיהא מקיף מאזן לאזן. הטסין, והצפונין, והחליות שבו - טהורין. ומשום חבורי שביס - טמאין. והרצועות שבו, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. אחרים אומרים: שבכה של זקנה שנקרע, ונתנה על הכסא, ובשרה נוגע בכסא - טהורה. ואם לאו - טמאה. שירי פסיקיא - כדי לחגור על מתניה של קטנה. שירי הקלקן ופוזמיאות - כדי לכוף על אצבע קטנה.

מסכת פלים בתרא פרק שישי

א. המשנה בכלי עור, מן הפשוט לפשוט - טמא. מן הפשוט לקבול, מן הקבול לפשוט, מן הקבול לקבול - טהור. ובבגד - הכל טמא. אמר רבי יהודה, חברי היו אומרים: השק, והעור, והמפץ, שטלאן זה על זה - לא בטלו זה את זה. השק, והעור, והמפץ שנקרעו, אם נותנן על הכסא, ובשרו נוגע בכסא - טהור, ואם לאו - טמא. השק, והעור, והמפץ, שזרקן לאשפה - טמאין. מטלית שטלאה על הקפה - צריכה מחשבה אחר פרישתה. טלית של עני שבלתה, אם היו רב שפתותיה קימות, אף-על-פי שאין בה שלש על שלש - טמאה. אין רב שפתותיה קימות, אם יש בה שלש על שלש - טמאה, ואם לאו - טהורה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך, אם יש בה שלש על שלש - טמאה. ואם לאו - טהורה. היו דבדולין³ יוצאין הימנה, כל שכנגד

⁴ הוספה זו על פי הגהה של גירסת 'אור הגנוז'

³ מקום שנקרע - יוצאים שם חומים.

טמאה. וחכמים אומרים: בין כך ובין כך - טהורה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אספגנית - טהורה, מלוגמא ורטיה - טמאה. וכן היה רבי שמעון בן גמליאל אומר: העושה אספגנית מן הסממנין - טהורה, ומן העשבים - טמאה, מפני שהיא ננערת. ובעור, אספגנית - טהורה. מלוגמא ורטיה - טמאה. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: נראין דברי רבן גמליאל במטפחות ספרים, וכדבריו אנו מורים. רבי יהודה אומר: אף של קלתית⁶ פיוצא בהן. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: אנגילין⁶ של ספר - טהור. והתיק שלו - טמא. והעמוד שבו - חבור לטמאה ולהזאה.

ב. יד הסכין - טפח, ושיירי הסכין - טפח, ושיירי הכוש - טפח, ושיירי השפוד - טפח, ושיירי המזרה - טפח, ויד הקרדס מאחוריו - שלש אצבעות. ורבי יוסי אומר: טפח מאחוריו - טהור כלו. יד הפילוף וכן הכילוף - חמשה. יד הפוחת וכן הפוחת - חמשה. יד בן חולף - חמשה, ושל חולף - ששה. יד מגרפה של בעלי בתים, בית שמאי אומרים: שבעה. ובית הלל אומרים: שמנה. של סידין, בית שמאי אומרים: תשעה. ובית הלל אומרים: עשרה. יותר מכאן, אינו חבור, לא לטמאה ולא להזאה. במה דברים אמורים? בזמן שעתיד לגוד, אבל בזמן שאינו עתיד לגוד - חבור לטמאה ואין חבור להזאה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: אף לא לטמאה. אמר רבי יוסי: אני אמרתי דבר אחד, והם אמרו דבר אחד, אני אמרתי להם - אי אתם מודים בחוט של בנאים, ושל סידין, חמשים אמה, שאם רוצה לקים יותר מכאן - שהוא טהור. והם אמרו לי: אי אתה מודה בנימי הסדין והסודרין, והטרטין, והפלוין של ראש - ששה אצבעות. ושל אפקרסות - עשר. שאם רוצה לקים יותר מכך - שהוא טמא. ורואה אני את דברי מדבריהן, שאני משיבן מדבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה על דבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה, והן משיבין אותי מדבר שהוא חבור לטמאה ולהזאה על דבר שמודים שאינו חבור להזאה. כל אלו שאמרו שירי - וידות ידותיהן מלפניהם. את שדרכו לאחז בידו אחת, כגון יד הקרדס - טפח. ואת שדרכו לאחז בשתי ידיו כגון יד [המקור] המגרפה - טפחים.

ג. כלי זכוכית - טמאתן מדברי סופרים. פשוטיהן - טהורין. ומקבליהן - טמאין. השדה, והתבה, והמגדל של זכוכית, הבאין במדה - טהורין. ושאר כל כלי זכוכית, אף על פי שבאין במדה - טמאים. וזה חמר בכלי זכוכית מפלי עץ. כלי זכוכית - אין

ה. כפה של זקנה שהוא טמא מדרס, ונתנו לספר; רבי מאיר מטהר ורבי יוסי מטמא. כל הכלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: שנוי מעשה, אינו אלא לקלקול.

מִסְכַּת פְּלִים בְּתָרָא פְּרָק שִׁבְעִי

א. נימי פסיקיא ומקטורן - כל שהן. נימי של אפוקרסין - עשר. ואם יש בהן סכך - כל שהן. רבי שמעון בן גמליאל אומר: סכך עולה למדת שלשה על שלשה, ואינו עולה למדת שלש על שלש. היה רחב ונתנו על הכפא, אם נתנו על הכפא ובשרו נוגע בכפא - טהור. ואם לאו - טמא. נימי הברסין, והפמליאות, והחמילות, והלבדין, והסגוסין, והכרים, והכסותות - שלש אצבעות. חוט המשקלת - שנים עשר. ושל חרשים - שמנה עשר. ועביו כעבי פלינו. חוט של בנאין ושל סדין - חמשים אמה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף של משוחות - חמשים אמה. חוט המאזנים של שוקלי מתכות - טפחים, מפני שהוא תופס בשתי ידיו ומגביה.

⁶ ספסל ששמים עליו את הפפר.

⁵ סלים.

מקבלין טמאה עד שתגמר מלאכתן, ורבי שמעון בן גמליאל אומר: משניטלו מן הספות. תמחוי שעשאו אספקלריא, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו אספקלריא - טמא, עד שיקבענו במסמר. תרוד של מתכת, בין שיש לו יד ובין שאין לו יד, בין מקבל כל שהוא ובין שאין מקבל כל שהוא - טמא. ושל עץ, ושל עצם, ושל זכוכית מקבל כל שהוא - טמא, שאין מקבל כל שהוא אלא ממגמג ושופף. רבי אליעזר אומר: טמא, ורבי יוחנן בן נורי מטהר.

ד. כוס של זכוכית שנקב והטיף לתוכו אבר, רבי יוסי אומר משום רבי יוחנן בן נורי: טמא משום כלי זכוכית. רבי שמעון בן גמליאל אומר: יהודה בן שמוע היה מטמא משום רבי מאיר משום כלי מתכות, וחכמים מטהרין. תתן של זכוכית שניטלו שוליו, אם יכול לישב פדרכו, רבי מטמא וחכמים מטהרין. ואם מתחלה עשאה שלא שולים - הכל מודים שהוא טמא. הכוס והצלוחית שנקבו, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהורין. תמחוי וקערה שנקבו מלמעלה - טמאין. מלמטה - טהורין. נסדקו, אם יכולין לקבל את החמין כצונן - טמאין. ואם לאו - טהורין. רבי אלעזר בן רבי צדוק אומר: הכוסות, הצידונים, התחוכין - טהורין, מפני שסורחין את הפה, וחכמים מטמאין. צלוחית של שמן, ושל יין, שניטל פיה, אם ניטלת ביד אחת - טמאה. ואם בשתי ידי - טהורה. פנס של זכוכית שיש בו בית קבול שמן - טמא. בית קבול נר - טהור. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. המטה, והכפסא, והספסל, והקתדרא, ועריסה של זכוכית, וכל מדרס כלי זכוכית - טהורין. האולר, והקולמס, והמטוטלת, והמשקלות, והעכירין, והפן, והפנה של זכוכית - טהורין.

במשא אלא אדם בלבד. האוכלין והמשקין והכלים - אין מטמאין במשא. אמר רבי יוסי: כדרך זו אתה יכול לומר בזב, כל הטמא במת טמאת שבעה - טמא בזב טמאת ערב. וכל הטמא במת טמאת ערב - טהור בזב מכלום. כיצד? אדם באדם - שנים במת ואחד בזב. כלים בכלים - שלשה במת ושנים בזב. כלים אדם וכלים - ארבעה במת ושלשה בזב. במה דברים אמורים? בתרומה ובקדשים, אבל אין הנזיר מגלח אלא על המת בלבד, ואין חייבים על טמאת מקדש וקדשיו אלא על המת בלבד. אמר רבי עקיבא: יש לי חמשה: השפוד התחוב באהל, או הנוגע באהל. אמרו לו: האהל והשפוד - שם אחד הן.

ב. העובד כוכבים והבהמה, וכן שמנה, וכלי חרס, והאוכלים והמשקין הנוגעין במת. כלים הנוגעין בהן - טהורין. וכשם שאבר מן החי שחסר עצם באדם - טהור, כך בנבלות ובשרצים - טהור. המת: בין באדם, ובין בבהמה, ובין בחיה, ובין בעופות, ובין בנבלות, ובין בטרפות, ובין בשקצים, ובין ברמשים - טמא. וחייבין עליו משם פגול נותר וטמא, ומטמא כזית במשא וכעדשה במגע. כללו של דבר: מח הרי הוא ככשר לכל דבר.

ג. תשעה בראש והלחיין עמהן, חמשה בארבעה, שנים מכאן ושנים מכאן, והפיקה באמצע. כל שיש בו גידים ועצמות - הרי זה אבר. ושאין בו גידים ועצמות - אינו אבר, והיותרת עולה מן המנין. חסר שאין בו אלא מאתים ויתיר, שיש בו מאתים ושמונים ואחד - כלם מצטרפים למנין מאה עשרים וחמש, החי אין בו ממנין, ואין בו רבע עצמות.

מסכת אהלות פרק שני

א. ישראל ששחט בהמה טמאה לעובד כוכבים, שחט בה שנים או רב שנים, ועדין מפרקסת - מטמא טמאת אוכלין, אבל לא טמאת נבלות. אבר הפורש ממנה - כפורש

מסכת אהלות פרק ראשון

א. אחד הנוגע, ואחד המאהיל, ואחד המסיט - כלן מונין במת. אין לך שמשמא

בתוך הקבר, אפלו משרתת ואפלו מכתמת - טמאה, מפני שהקבר מצרפה.

ד. הגלגלת שהיה בה נקב אחד ארוך, או נקבים הרבה - מצטרפין למלא מקדח. אמר רבי יוסי בן המישלם: מעשה בעין בול באחד שנחתכה גלגלתו, ותלה עליה הרופא מטלת של קרויה, וחיה. אמר לו רבי שמעון בן אלעזר: משם ראיה? אף על פי שהיה כל ימות החמה, וכיון שעברו עליו ימות הצנה - מיד מת.

ה. כזית בשר הפורש מאבר מן החי; רבי אליעזר מטמא. השיבו את רבי אליעזר שתי תשובות: לא! אם אמרת במת שיש לו רב רבע ורקב, תאמר באבר מן החי שאין לו רב רבע ורקב? דבר אחר, מי תלוי במי? אבר תלוי בבשר או בשר תלוי באבר? הבשר תלוי באבר, אפשר שהבשר מטמא במגע ובמשא, ובאהל, והאבר יהיה טהור? אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי אליעזר, לא טמא אלא בזמן שיש באבר בשר כראוי, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא ובאהל.

ו. עצם כשעורה, הפורש מן האבר מן החי. רבי נחוניא מטמא. השיבו את רבי נחוניא שלש תשובות: לא! אם אמרת במת שיש בו רבע רקב, תאמר באבר מן החי, שאין בו רב רבע רקב? דבר אחר: מי תלוי במי? אבר תלוי בעצם או עצם תלוי באבר? העצם תלוי באבר! אפשר שהעצם מטמא במגע ובמשא, והאבר יהא טהור? אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי נחוניא, לא טמא אלא בזמן שיש באבר עצם כשעורה, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא. השיב רבי יהושע על דברי שניהן, ומה החי שיש בו רמ"ח אברים עצם ובשר, הפורשין ממנו טהורין, אבר שאין רמ"ח, אינו דין שיהא

מן החי. ובשר הפורש ממנה - כבשר הפורש מן החי ואסורה לכני נח. ואפלו מתה הבהמה - אינה מטמאה טמאת אוכלין. ועובד כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל, שחט בה שנים, או רוב שנים, ועדין היא מפרקסת - מטמאה טמאת אוכלים, אבל לא טמאת נבלות. ואבר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ובשר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ואסורה לכני נח. ואפלו מתה הבהמה. נחיה - אינה מטמא טמאת אוכלין. שחט בה אחד או רב אחד - אין בה טמאה של כלום. שחט עובד כוכבים במקום שאין ישראל עושה אותה טרפה, ובא ישראל וגמרה - מתרת באכילה. שחט ישראל, בין במקום שעושה אותה טרפה, ובין במקום שאין עושה אותה טרפה, ובא עובד כוכבים וגמרה - שחיטתו פסולה. שחט בה ישראל שנים או רב שנים, אחד עובד כוכבים ואחד ישראל, חותך ממנה בשר וממתין לה עד שתמות, ומתה באכילה.

ב. מלא תרוד רקב⁷ שאמרו - ישנו מעקר אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: מלא חפניו. ואיזהו מת שיש לו רקב? הנקבר ערום בארון של אבן, על גבי הרצפה, ועל גבי הטבלא של שיש. אבל הנקבר בכסותו, ובארון של עץ, על גבי עפר - אין לו רקב. והנוטל עפר מתחתיו - זהו עפר קברות, מלא תרוד ועוד. תבוסה שנמצאת בקבר ואין יודע מה טיבה, פרש רבי אליעזר ברבי צדוק: בורר את הצורות ואת הקיסמין, נוטל את הודאין ומניח את הספק. וזהו עפר קברות מלא תרוד ועוד.

ג. שדרה שגורה רב חליות ממנה⁸, אף על פי ששלדה קימת - טהורה. בזמן שיהא

⁸ שנקבר את רוב החוליות ממנה, ואף על פי

⁷ תרוד - פה. רקב - עפרורית המת שנקרב.

שמנחות בצדה - טהורה.

הַעֲצֵם וּבָשָׂר הַפּוֹרְשִׁין מִמֶּנּוּ טְהוּרִים? הַשִּׁיב רַבִּי עַל דְּבַרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא! אִם אִמְרַתְּ בַּפּוֹרְשִׁין מִן הַחֵי, שֶׁכֵּן פָּרְשׁוּ מִדְּבַר טְהוּר, תֹּאמֶר בַּפּוֹרְשִׁין מִן הָאֵבֶר שֶׁכֵּן פָּרְשׁוּ מִדְּבַר טָמֵא?

מִסְקַת אֵהָלוֹת פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי עֲקִיבָא וְחֻכְמִים עַל רַבִּיעִית דָּם שֶׁפָּרְשָׂה מִשְׁנֵי מֵתִים, שֶׁהִיא טְהוּרָה, עַל מֵה נִחְלְקוּ? עַל רַבִּיעִית דָּם שֶׁפָּרְשָׂה מִשְׁתֵּי רַבִּיעִיּוֹת מִשְׁנֵי מֵתִים, שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהְרִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי עֲקִיבָא וְחֻכְמִים עַל רַבִּיעִית דָּם שֶׁפָּרְשָׂה מִשְׁתֵּי רַבִּיעִיּוֹת, מִשְׁנֵי מֵתִים שֶׁהִיא טָמְאָה, עַל מֵה נִחְלְקוּ? עַל רַבִּיעִית דָּם שֶׁפָּרְשָׂה מִשְׁנֵי מֵתִים, שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהְרִין.

ב. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: רַבִּיעִית תַּחֲלַת דְּמוֹ שֶׁל קֶטֶן. דָּם הַקֶּטָן שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ כָּלוּ, וְאֵין בוֹ רַבִּיעִית. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: רַבִּיעִית, שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: טָמְאָה בְּדָם וְטָמְאָה בְּעֲצָמוֹת, מֵה עֲצָמוֹת אֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּהֵן רַבַּע טְמַאִין, אֵף הַדָּם אֵף עַל פִּי שְׂאִין בוֹ רַבִּיעִית - טָמֵא. הַשִּׁיבוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁלֵּשׁ תְּשׁוּבוֹת: לֹא! אִם אִמְרַתְּ בְּעֲצָמוֹת שֶׁכֵּן רַבֵּן טָמֵא בְּלֹא רַבַּע, תֹּאמֶר בְּדָם שְׂאִינוֹ טָמֵא אֲלֵא בְּרַבִּיעִית? דְּבַר אַחֵר: לֹא! אִם אִמְרַתְּ בְּעֲצָמוֹת שֶׁמַּעֲט עֲצָמוֹת טָמֵא, וְעֲצֵם כִּשְׁעוּרָה הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא, תֹּאמֶר בְּדָם שְׂאִינוֹ טָמֵא אֲלֵא רַבִּיעִית? דְּבַר אַחֵר: לֹא! אִם אִמְרַתְּ בְּעֲצָמוֹת שֶׁבִּידוּעַ שֶׁכֵּלֵן לִפְנֵיהֶן, תֹּאמֶר בְּדָם, שְׂאֵנוֹ אוֹמְרִים שְׂאֵם נִשְׁתַּיְרָה הִימְנָה טֵפֵה כָּל שֶׁהוּא טְהוּר? אָמַר לְהֵן: אֵף אֲנִי לֹא אִמְרַתִּי אֲלֵא בְּזִמְן שֶׁיֵּצֵא כָּלוּ. אָמְרוּ לוֹ: אֵי אִפְשָׁר בְּכֶךְ.

ג. רַבַּע עֲצָמוֹת, רַב הַגְּזִיָּה בַגְּדָל, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּהֵן רַבַּע - טְמַאִין. וְרַב רַבַּע עֲצָמוֹת מִרַב הַגְּזִיָּה בַמְּנִין וְעֲצָמוֹת, רַב הַגְּזִיָּה בַמְּנִין, וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּהֵן רַבַּע - טְמַאִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּלִשׁוֹן אַחֵר: בֵּית שְׂמַאי

אוֹמְרִים: מַעֲצָמוֹת, מִשְׁנִים אוֹ מִשְׁלֶשָׁה מִן הַגְּזִיָּה. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: רַבַּע עֲצָמוֹת מִן הַגְּזִיָּה, מִרַב בְּנִין אוֹ מִרַב מְנִין, רַב בְּנִינוֹ אוֹ רַב מְנִינוֹ שֶׁל מֵת, אֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּהֵם רַבַּע - טְמַאִין. שְׂמַאי אוֹמֵר: אֵף מִעֲצֵם אֶחָד, וְאִיזְהוּ בְּנִינוֹ? הַשּׁוֹקִים, וְהַיֹּרְכִים, וְהַצְּלָעוֹת וְהַשְּׂדֵרָה. וְאִיזְהוּ מְנִינוֹ? אֲצַבְעוֹת יָדִים וְרַגְלִים, וּבִלְבָד שִׁיָּהּ בּוֹ מֵאָה עֶשְׂרִים וְחֻמְשָׁה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: יְכוּלְנִי לַעֲשׂוֹת דְּבַרֵי בֵּית שְׂמַאי וְדְבַרֵי בֵּית הַלֵּל כְּאַחֵד. מִשְׁנֵי שׁוֹקִים וְיָרֵךְ אֶחָד - כְּדְבַרֵי בֵּית שְׂמַאי. וּבַמְּפָרְקֵי יָדָיו וְרַגְלָיו כְּדְבַרֵי בֵּית הַלֵּל, וּבַשְּׂדֵרָה וְגִלְגָּלֶת - כְּדְבַרֵי שְׂמַאי. חֲצִי רַבִּי מְנִינוֹ וְחֲצִי רַב בְּנִינוֹ - אֵין מַצְטַרְפִּין. כְּחֲצִי זֵית בָּשָׂר וְכְחֲצִי זֵית נֶצֶל - מַצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה, וְשְׂאֵר כָּל הַטְּמָאוֹת שְׂבַמַּת - אֵין מַצְטַרְפוֹת זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שׁוּוּ בַשְּׁעוּרֵיהֶם.

ד. הַגּוֹלֵל וְהַדֹּפֵק - מְטַמְּאִין בְּמַגֵּעַ וּבִאֵהָל, וְאֵין מְטַמְּאִים בְּמִשָּׂא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְטַמְּאִין בְּמִשָּׂא מְקַל וְחֹמֵר: מֵה אִם מְטַמְּאִין בְּמַגֵּעַ הַקָּל, לֹא יְטַמְּאוּ בְּמִשָּׂא הַחֹמֵר? אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִם מְטַמְּאִין בְּמַגֵּעַ הַמְּרַבָּה - יְטַמְּאוּ בְּמִשָּׂא מַעֲט? אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: עֲקִיבָה! וְהֵלֵא טְמֵאת הָאֵהָל מוֹעֲטַת בְּשִׁינֵיהֶן, וְהָרִי הֵן מְטַמְּאִין בָּהֶן, וְאֵי מְטַמְּאִין בְּאֵהָל הַמַּעֲט לֹא יְטַמְּאוּ בְּמִשָּׂאָה מְרַבָּה? נִסְתַּלַּק רַבִּי עֲקִיבָא וְקָפֵץ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לוֹ: מְרַבָּה טְמֵאת אֵהָל מְטַמְּאת הַמִּשָּׂא, שֶׁהַמַּאֲהִיל עַל הַמֵּת בְּסִכָּה - טָמֵא, וּמִסִּטּוֹ - טְהוּר. וְהַעוֹשֶׂה סִכָּתוֹ עַל פִּתְחוֹ שֶׁל קָבֵר - הַמַּאֲהִיל עֲלֵיהֶן טָמֵא וְהַמִּסִּטָּה טְהוּר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: זֶה הוּא הַנְּדוּן, אִם סִכָּה שִׁישׁ לָהּ פִּתַח - הָרִי הִיא חוֹצֶצֶת עַל גְּבֵהָ, אִם סִכָּה שְׂאִין לָהּ פִּתַח - זֶה הוּא גּוֹלֵל עֲצָמוֹ. אֲלֵא כֶּךְ צְרִיךְ לְהַשִּׁיבוֹ: מְרַבָּה טְמֵאת הָאֵהָל מְטַמְּאת מִשָּׂא שֶׁהִכֵּל מְטַמְּאִין בְּאֵהָל, וְאֵין לָךְ שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּמִשָּׂא אֲלֵא אָדָם בְּלִבָּד. מַעֲשֶׂה בְּבֵית דִּגְן בִּיהוּדָה, בְּאַחֵד שְׂמַת עֶרֶב פֶּסַח, וְהִלְכוּ לְקַבְּרוֹ וּנְכַנְסוּ הָאֲנָשִׁים וְקִשְׁרוּ הַחֻבֵל בְּגוֹלֵל,

מִשְׁכוּ הָאֲנָשִׁים מִבְּחוּץ וְנִכְנְסוּ הַנָּשִׁים לְקַבְרוֹ, וְהָלְכוּ הָאֲנָשִׁים וְעָשׂוּ פֶסְחֵיהֶן לְעָרְב.

ה. שְׁתֵּי אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת שֶׁל אַרְבַּע אַרְבַּע טְפָחִים שֶׁעֲשָׂאָן גּוֹלֵל לְקַבֵּר, הַמְאָהִיל עַל גְּבִי שְׁתֵּיהֶן - טְמֵא. נִטְלָה אַחַת מֵהֶן, הַמְאָהִיל עַל גְּבִי שְׁנֵיהֶן - טְהוֹר, מִפְּנֵי שֵׁשׁ לְטֵמְאָה זֶה דֶּרֶךְ שְׁתַּצֵּא.

מִסְקַת אֵהָלוֹת פְּרָק רְבִיעִי

א. רְבִי יוֹסִי אוֹמֵר: מֵלֵא תְרוּד רֶקֶב מְטֵמָא בְּמַגַּע וּבְמִשָּׁא וּבְאֵהָל. רְבִי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ טְמֵאוֹת פּוֹרְשׁוֹת מִן הַמֵּת, שְׁתֵּים בְּכָל אַחַת, וְהַשְּׁלִישִׁית אֵין בָּהֶן. וְאֵלוֹ הֵן: גּוֹלֵל, וְדוּפֵק, וְעֵצִם כְּשַׁעוּרָה, מֵלֵא תְרוּד רֶקֶב. גּוֹלֵל וְדוּפֵק - מְטֵמְאִין בְּמַגַּע וּבְאִוִיר, וְאֵין מְטֵמְאִין בְּמִשָּׁא. וְהֵיכֵן הוּא מְשָׂאָן עִם אֶחָד מֵהֶן? עֵצִם כְּשַׁעוּרָה מְטֵמָא בְּמַגַּע וּבְאִוִיר, וְאֵין מְטֵמָא בְּאֵהָל. וְהֵיכֵן הוּא אֵהָלוֹ עִם אֶחָד מֵהֶם? מֵלֵא תְרוּד רֶקֶב. מֵלֵא תְרוּד רֶקֶב מְטֵמָא בְּמִשָּׁא וּבְאֵהָל, וְאֵין מְטֵמָא בְּמַגַּע. וְכֵן הִיא רְבִי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כְּזוֹת מִן הַמֵּת שְׁחֻלְקוֹ, אֶפְלוֹ לְעֶשְׂרָה - מְטֵמָא בְּמִשָּׁא וּבְאֵהָל, וְאֵין מְטֵמָא בְּמַגַּע.

ב. אָמַר רְבִי יְהוּדָה: שֶׁשָּׁה דְּבָרִים הִיא רְבִי עֲקִיבָא מְטֵמָא וְחִזּוּר בּוֹ. מַעֲשֵׂה שֶׁהִבִּיאוּ קָפוֹת שֶׁל עֲצָמוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל טוֹרְסִיִּים וְהִנִּיחוּם בְּאִוִיר בֵּית הַכְּנֶסֶת, נִכְנַס תּוֹדוּס הַרּוֹפֵא וְכָל הַרּוֹפְאִים עִמוֹ, וְאָמְרוּ: אֵין כָּאן שְׂדֵרָה מִמֵּת אֶחָד, וְלֹא גִלְגַּלַּת מִמֵּת אֶחָד. אָמְרוּ: הוּאִיל וְיֵשׁ כָּאן מְטֵמְאִים וְיֵשׁ כָּאן מְטֵהֲרִין, נַעֲמַד לְמַנִּין. הַתְּחִילוּ מְרַבֵּי עֲקִיבָא, וְטֵהַר. אָמְרוּ לוֹ: הוּאִיל וְאַתָּה הוּא שְׁהִייתָה מְטֵמָא - טְהַרְתָּ, יְהוּ טְהוֹרִין. אָמַר רְבִי שְׁמַעוֹן: וְעַד יוֹם מִיתַתּוֹ שֶׁל רְבִי עֲקִיבָא הִיא מְטֵמָא, וְאִם מִשְׁמַת חִזּוּר בּוֹ, אֵינִי יוֹדֵעַ.

ג. חֵלֵב הַמֵּת שֶׁהִיא שֶׁלֵם וְהֵתִיכוּ - טְמֵא. הִיא מִפְּרָד וְהֵתִיכוּ - טְהוֹר. שְׂאִין חֲבוּרֵי אָדָם חֲבוּר. אֶתְרַג שְׁנַפְרָן וְתַחֲבוּ בְּכוֹשׁ - אֵינוֹ חֲבוּר, שְׂאִין חֲבוּרֵי אָדָם חֲבוּר. קוֹלִית הַמֵּת שֶׁעֲשָׂאוּ יָד לְסַכֵּין - הָרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר, שְׂאִין חֲבוּרֵי אָדָם חֲבוּר. כְּזוֹת מִן הַמֵּת שְׁנַחְלֵק לְשָׁנַיִם - טְמֵא, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא חֲסַר. רְבִיעִית דָּם שְׁנַחְלֵקָה לְשָׁנַיִם - טְהוֹרָה, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא חֲסַרָה. אֶתְרַג שְׁנַחְלֵק לְשָׁנַיִם - טְהוֹר, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא חֲסַר. מִנְחָה שְׁבִלְיוֹהָ חֲמִשָּׁה כְּהָנִים - כְּשֶׁרָה, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא חֲסַרָה. פְּנֵה מְכַלִּי לְכָלִי - כְּשֶׁרָה. רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם הַפְּלִיג - הָרִי זֶה פְּסוּלָה. כְּזוֹת מִן הַמֵּת וְכְזוֹת נֶצֶל, וּמֵלֵא תְרוּד רֶקֶב שֵׁשׁ בּוֹ עֶפֶר כָּל שֶׁהוּא - טְמֵא. רְבִי שְׁמַעוֹן מְטֵהַר, מִפְּנֵי שֶׁבְּטַל.

ד. רְבִיעִית דָּם שְׁנִבְלַעָה בְּכִסּוּת, כִּיֶּצֵד מְשַׁעְרִין אוֹתָהּ? מְבִיאִין מִים בְּמִדָּה וּמְכַבְּסָה בָּהֶן, וּמְבִיאִין מִים אַחֲרֵים וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ רְבִיעִית דָּם, אִם הִיא מְרָאָן שׁוּה - הָרִי זֶה טְמֵאָה. אִם לֹא - טְהוֹרָה. רְבִי יוֹסִי אוֹמֵר: זְקָנִים הֵרָאוּשׁוּנִים הִיוּ אוֹמְרִים: מְקַטְפָּרְס וְלִפְנֵים - הַבֵּית טְמֵא, מְקַטְפָּרְס וְלַחוּץ - הַבֵּית טְהוֹר. חִזּוּרוֹ לוֹמַר: קְטַפְּרָס, בֵּין מְבַפְּנִים בֵּין מִבְּחוּץ - הַבֵּית טְהוֹר. הַמֵּת מִבְּחוּץ וְשֶׁעָרוּ מְבַפְּנִים, אֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּאֵהָל אֵלֶּא כָּל שֶׁהוּא, הַבֵּית מְאָהִיל עָלָיו - טְמֵא. הָעֵצִם שֵׁשׁ עָלָיו כְּשֵׁנִי חֲצָאֵי זִיתִים, אֶחָד תְּחֻב בִּידֵי אָדָם וְאֶחָד תְּחֻב בִּידֵי שְׂמִים, הַכְּנִיס אֶת הַתְּחֻב בִּידֵי אָדָם לְפָנֵי הַבֵּית - טְמֵא, מִפְּנֵי שֶׁחֲבוּרוֹ מְצַטְרֵף עִמוֹ. הַכְּנִיס אֶת הַתְּחֻב בִּידֵי שְׂמִים לְפָנֵים הַבֵּית - טְהוֹר, מִפְּנֵי שְׂאִין חֲבוּרוֹ מְצַטְרֵף עִמוֹ. שְׁנֵי עֲצָמוֹת וְעָלִיהֶם שְׂפֵנֵי חֲצָאֵי זִיתִים, וְהַכְּנִיס רְאִשֵׁיהֶן לְפָנִים. יְהוּדָה בֶּן נְקוּסָא אוֹמֵר מִשׁוּם רְבִי יַעֲקֹב: אֶפְלוֹ שְׁנֵיהֶן תְּחֻבִין בִּידֵי שְׂמִים - טְהוֹר, שְׂאִין שְׁנֵי עֲצָמוֹת מְצַטְרְפִין

9 קְטַפְּרָס - מְקוֹם מְשַׁפֵּעַ אֲשֶׁר לֹא יִנּוּחַ בּוֹ

הַדְּבָר אֲבָל יִתְגַּלְגַּל יְיָרֵד (מִדְּרוֹן; רַמְבַּ"ם).

לכשני חצאי זיתים. אבד כזית מן המת בתוך הביית, ובקשו ולא מצאו - הביית טהור, לכשימצא - הביית מטמא למפרע.

ה. כל משקה המת - טהורין חוץ מדמו, וכך מראה דמים במת - הרי אלו טמאין.

ו. ואיזו היא דם תבוסה? פרש רבי אליעזר בן יהודה: הרוג שיצא ממנו רביעית דם בחייו ובמותו, ספק בחייו יצא, ספק במותו יצא, ספק בחייו ובמותו - זה הוא דם תבוסה. וחכמים אומרים: ברשות היחיד - ספקו טמא. ברשות הרבים - ספקו טהור, אלא איזהו דם תבוסה? הרוג שיצא הימנו רביעית דם בחייו ובמותו, ועדין לא פסק, ספק רבו בחייו ומעוטו במותו, ספק מעוטו בחייו, ורבו במותו, זהו דם תבוסה. רבי יהודה אומר: הרוג שהיה מטל במטה ודמו מנטף לגומא - טמא, מפני שטפה של מיתה מערכת בו. וחכמים מטהרין, מפני שראשון ראשון נפסק. רבי שמעון אומר: צלוב שדמו שותת, ונמצאת תחתיו רביעית דם - טמא. אבל מת שדמו מנטף ונמצא תחתיו רביעית דם - טהור. ורבי יהודה מטהר, שאני אומר טפה האחרונה של מיתה עמדה לה על גבי העץ. כשתמצא לומר, שלשה רביעיות הן. כיצד? לקה מכת מות ומפרפר, ויצא הימנו רביעית דם ועקרוהו בחזקת שהוא חי, והניחוהו למקום אחר, ויצא הימנו רביעית דם, ראשונה דם חיים, ושניה דם תבוסה, שלישית דם המיתה. ומה בין דם המיתה לדם התבוסה? אלא שדם המיתה - הנזיר מגלח עליו, וחיבין עליו על טמאת מקדש וקדשיו. ודם התבוסה אין הנזיר מגלח עליו, ואין חיבין על טמאת מקדש וקדשיו.

ז. אמר רבי אליעזר: קשהלכתי לערדסקיא, מצאתי את רבי מאיר ואת רבי יהודה בן פתורא, שהיו יושבין ודנין בהלכה. יהודה בן פתורא אומר: רביעית דם אין הנזיר מגלח עליו, ואין חיבין על טמאת מקדש וקדשיו. אמר לו רבי מאיר: אל תהי זו קלה מן השרץ, מה שרץ הקל שאין הנזיר מגלח עליו - חיבין עליו על טמאת מקדש וקדשיו, רביעית דם חמורה, אינו דין שיהיו חיבין עליה על טמאת מקדש וקדשיו? שתק יהודה בן פתורא. נמתי לו: רבי מאיר! אל תבזו לי, בקי היה לה מיהושע בן מל? גם לי: הן! ובעל מלאכות היה. נמתי לי, בלשון הזה אמר לי משם רבי יהושע, כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה - חיבין על טמאת מקדש וקדשיו, וכל מן המת שאין הנזיר מגלח עליה - אין חיבין על טמאת מקדש וקדשיו.

ח. אמר רבי אליעזר: בראשונה היו זקנים חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, ורבע עצמות. ומקצתן אומרים חצי קב עצמות וחצי לוג דם. בית דין שאחריהן אמרו: רביעית דם ורבע עצמות לתרומות ולקדשים. חצי קב עצמות וחצי לג דם לנזיר

9	ראשון Sunday	כ 20	<p>5:34 _____ נץ החמה</p> <p>9:17 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:31 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:28 _____ בבלי: גיטין נד • ירושלמי: תרומות כז • תוספתא: כלים בתרא ה</p> <p>נ"ך: שמואל ב א-ב • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה א</p>
10	שני Monday	כא 21	<p>5:34 _____ נץ החמה</p> <p>9:17 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:31 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:28 _____ בבלי: גיטין נה • ירושלמי: תרומות כה • תוספתא: כלים בתרא ו</p> <p>נ"ך: שמואל ב ג-ד • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ב</p>
11	שלישי Tuesday	כב 22	<p>5:35 _____ נץ החמה</p> <p>9:17 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:32 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:40 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:27 _____ בבלי: גיטין נו • ירושלמי: תרומות כו • תוספתא: כלים בתרא ז</p> <p>נ"ך: שמואל ב ה-ו • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ג</p>
12	רביעי Wednesday	כג 23	<p>5:36 _____ נץ החמה</p> <p>9:18 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:32 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:40 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:27 _____ בבלי: גיטין נז • ירושלמי: תרומות כז • תוספתא: אהלות א</p> <p>נ"ך: שמואל ב ז-ח • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ד</p>
13	חמישי Thursday	כד 24	<p>5:37 _____ נץ החמה</p> <p>9:18 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:32 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:39 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:26 _____ בבלי: גיטין נח • ירושלמי: תרומות כח • תוספתא: אהלות ב</p> <p>נ"ך: שמואל ב ט-י • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ה</p>
14	ששי Friday	כה 25	<p>5:37 _____ נץ החמה</p> <p>9:19 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:33 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:39 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:26 _____ בבלי: גיטין נט • ירושלמי: תרומות כט • תוספתא: אהלות ג</p> <p>נ"ך: שמואל ב יא-יב • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ו</p>
15	שב"ק Shabbos	כו 26	<p>מטות - מסעי, מבה"ה, פרק ב</p> <p>5:38 _____ נץ החמה</p> <p>9:19 _____ סו"ז קר"ש - גר"א</p> <p>10:33 _____ סו"ז תפלה - גר"א</p> <p>9:38 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p> <p>8:25 _____ בבלי: גיטין ס • ירושלמי: תרומות ל • תוספתא: אהלות ד</p> <p>נ"ך: שמואל ב יג-יד • רמב"ם: תפלין ומזוזה וספר תורה ז</p>

מברכים חודש אב המולד: דינסטאג פארטאגס 20 מינוט און 16 חלקים נאך 4

ווען צדיקים ווערן פאקאנט אויף דער וועלט, דאן קומען ארויס נייע ניגונים אויף דער וועלט.

(ספר המדות אות צדיק חלק ב' סקן י"ב)